

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

Ενδοομιλικές Συναλλαγές: Νομοθετικό πλαίσιο, μέθοδοι ενδοομιλικής τιμολόγησης
& ελέγχου ενδοομιλικών συναλλαγών

της

Χριστίνας Σιούλα

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος
στην

Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

2023

Ευχαριστίες

Ολοκληρώνοντας την εργασία μου θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου για την καθοριστική συμβολή και καθοδήγησή του κατά τη διάρκεια της συγγραφής της εν λόγω εργασίας. Ευχαριστώ, επίσης, θερμά όλο το διδακτικό προσωπικό του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ελεγκτικής και Εφαρμοσμένης λογιστικής που με τις γνώσεις τους με εισήγαγαν στον κόσμο της Ελεγκτικής αλλά και όλους όσους επώνυμα ή ανώνυμα συνέβαλλαν στην εργασία μου επιστημονικά αλλά και ηθικά.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω την αμέριστη ευγνωμοσύνη και αγάπη μου στην οικογένεια μου που με στήριξε έμπρακτα σε κάθε βήμα της ζωής μου μέχρι τώρα και που μου δίνει δύναμη να προχωρώ και να εξελίσσομαι.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο σχηματισμός ομίλων εταιριών δεσπόζει όλο και περισσότερο στην διεθνή αγορά τα τελευταία χρόνια και παίζει σημαντικό ρόλο στο διεθνές εμπόριο. Οι οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των ομίλων αυτών έχουν προσελκύσει τη προσοχή των φορολογικών και κρατικών αρχών, καθώς πέρα από το εμπορικό, οικονομικό και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που προσδίδουν στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, παρουσιάζουν σημάδια χειραγώγησης των τιμών για φορολογικούς σκοπούς και κερδοφορία. Σε παγκόσμιο επίπεδο γίνεται προσπάθεια «οχύρωσης» του θεσμικού πλαισίου των ενδοομιλικών συναλλαγών και της ενδοομιλικής τιμολόγησης με κέντρο την «αρχή των ίσων αποστάσεων». Παρά τη κριτική στάση που ενδεχομένως κρατούν πολλοί φορείς, η αρχή των ίσων αποστάσεων θεωρείται η πιο αξιόπιστη μέθοδος σύγκρισης συναλλαγών ανεξάρτητων επιχειρήσεων με ενδοομιλικές συναλλαγές. Οι κατευθυντήριες του ΟΟΣΑ, το νομοθετικό πλαίσιο κάθε χώρας, η αρχή των ίσων αποστάσεων, οι κατάλληλες μέθοδοι ενδοομιλικής τιμολόγησης και οι φάκελοι τεκμηρίωσης αποτελούν τους πυλώνες καθορισμού των ενδοομιλικών συναλλαγών και εξασφαλίζουν την έννομη ενδοομιλική οικονομική δραστηριότητα.

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	8
1.1 Εισαγωγή.....	8
1.2 Σκοπός της εργασίας	9
1.3 Επισκόπηση κεφαλαίων	9
1.4 Ερευνητικά ερωτήματα	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	11
Επισκόπηση Βιβλιογραφίας.....	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	15
Θεσμικό πλαίσιο και εννοιολογική οριοθέτηση των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και ενδοομιλικών συναλλαγών.....	15
3.1 Έννοια της συνδεδεμένης επιχείρησης από το 2008 έως και σήμερα.....	15
3.1.1 Συνδεδεμένες επιχειρήσεις- Νομοθεσία από το 2008	16
3.1.2 Συνδεδεμένες επιχειρήσεις -Νομοθεσία από το 2012 έως 2013	18
3.1.3. Συνδεδεμένες επιχειρήσεις -Νομοθεσία 2014 έως σήμερα.....	19
3.2 Ενδοομιλικές συναλλαγές (Transfer Pricing).....	22
3.2.1 Η Έννοια των Ενδοομιλικών Συναλλαγών.....	22
3.2.2 Νόμος 4172/2014 Άρθρο 50.....	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	24
Θεσμικό πλαίσιο και εννοιολογική οριοθέτηση της ενδοομιλικής τιμολόγησης.....	24
4.1 Ορισμός της ενδοομιλικής τιμολόγησης	24
4.2 Η σημασία της ενδοομιλικής τιμολόγησης για τις σύγχρονες διεθνής εταιρίες.....	24
4.3 Κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ-Η σημασία και η συνεισφορά του ΟΟΣΑ στις Ενδοομιλικές Συναλλαγές	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	27
Η αρχή των ίσων αποστάσεων.....	27
5.1 Η έννοια της Αρχής των Ίσων Αποστάσεων.....	27
5.2 Έλεγχος συγκρισιμότητας ως βάση της αρχής των ίσων αποστάσεων	28
5.2.1 Η αναγκαιότητα της συγκριτικής ανάλυσης.....	28
5.2.2 Παράγοντες συγκρισιμότητας	28
5.3 Η διφορούμενη εφαρμογή της Αρχής των Ίσων Αποστάσεων	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	37

Μέθοδοι ενδοομιλικής τιμολόγησης	37
6.1 Προσδιορισμός ορθής τιμολόγησης και επισκόπηση μεθόδων ενδοομιλικής τιμολόγησης.....	37
6.2 Παραδοσιακές Μέθοδοι	38
6.3 Συναλλακτικές μέθοδοι	42
6.4 Διαδικασία επιλογής κατάλληλης μεθόδου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7	48
Φάκελος Τεκμηρίωσης.....	48
7.1 Θεσμικό πλαίσιο Φακέλων Τεκμηρίωσης.....	48
7.2 Περιεχόμενο Φακέλων Τεκμηρίωσης	52
7.2.1 Βασικός Φάκελος Τεκμηρίωσης	52
7.2.2 Ελληνικός Φάκελος Τεκμηρίωσης	53
7.3 Υπόδειγμα Φακέλου Τεκμηρίωσης.....	55
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8	71
Συμπεράσματα, περιορισμοί της εργασίας & προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	71
8.1 Συμπεράσματα.....	71
8.2 Περιορισμοί της εργασίας	72
8.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	73
Ξένη Βιβλιογραφία.....	73
Ελληνική Βιβλιογραφία.....	74
Διαδικτυακή Βιβλιογραφία	74

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ε.Ε- Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΛΠ-Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

ΔΠΧΑ=-Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

ΟΟΣΑ-Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

CUP -Comparable Uncontrolled Price

RPC -Resale Price Method

CPM -Cost Plus Method

TNMM-Transactional Net Margin Method-

PSM-Transactional Profit Split Method,

ΦΚ-Φάκελος Τεκμηρίωσης

ΣΠΠ- Συνοπτικός Πίνακας Πληροφοριών

ΚΦΔ- Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Εισαγωγή

Κατά το τελευταίο τέταρτο του 20^{ου} αιώνα και κυρίως από το 1990, μετά τη πτώση των ιδεολογικών συνόρων παρατηρήθηκε η τάση προς παγκοσμιοποίηση σε επίπεδο πολιτισμικό, πολιτικό και οικονομικό. Το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης μπαίνει δυναμικά στο οικονομικό γίγνεσθαι θέτοντας νέους κανόνες στην αγορά αναφορικά με τον ανταγωνισμό, το εμπόριο, την τεχνολογία, την παραγωγή νέων προϊόντων, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και άλλα πολλά. Ο ορισμός της παγκοσμιοποίησης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου αναφέρεται σε αυξανόμενη οικονομική αλληλεξάρτηση των κρατών που σχετίζεται με τον αυξανόμενο όγκο συναλλαγών υπηρεσιών και αγαθών, την ελεύθερη διακρατική ροή κεφαλαίου και την ευρεία και άμεση διάχυση της τεχνολογίας.

Οι παραπάνω συνθήκες αποτέλεσαν έφορο έδαφος αλλά και έναυσμα για ένα παγκόσμιο επιχειρείν με αποτέλεσμα την εμφάνιση ολοένα και περισσότερων πολυεθνικών επιχειρήσεων αλλά και εθνικών επιχειρηματικών ομίλων που προσάρμοσαν τη δομή και τη λειτουργία τους για να ανταπεξέλθουν στα νέα δεδομένα της ενοποίησης των αγορών και της αλληλεξάρτησης των εθνικών οικονομιών. Με τη σειρά τους οι όμιλοι αποτελούν δυναμική βάση διατήρησης και επέκτασης της παγκοσμιοποίησης στα οικονομικά δεδομένα.

Οι εταιρίες των διεθνών ομίλων, που απαρτίζονται από τις μητρικές και τις θυγατρικές τους, υποκινούμενες από τον διεθνή ανταγωνισμό ανέπτυξαν μεταξύ τους συναλλαγές με σκοπό να επωφεληθούν από την διαφοροποιούμενη νομοθεσία κάθε κράτους, την οποία χρησιμοποιούν υπέρ των οικονομικών τους συμφερόντων. Οι συναλλαγές αυτές είναι γνωστές ως ενδοομιλικές συναλλαγές. Ο όμιλος εκμεταλλεύεται τα ήπια φορολογικά καθεστάτα των χωρών στις οποίες εδρεύουν εταιρίες-μέλη του και συνάπτει αγοραπωλησίες μεταξύ των εταιριών με αποτέλεσμα την μεγιστοποίηση του κέρδους και την επίτευξη φορολογικών ελαφρύνσεων.

Οι διακρατικές συναλλαγές έφεραν τους διεθνείς ομίλους αντιμέτωπους με το φαινόμενο της διπλής φορολόγησης των κερδών. Τη λύση στο πρόβλημα αυτό έφεραν οι συμβάσεις διπλής φορολόγησης των κερδών μεταξύ των κρατών. Αν δύο χώρες δεν έχουν μεταξύ τους τέτοια συμφωνία, τότε τα κέρδη φορολογούνται στη χώρα που προκύπτουν αλλά και στη χώρα που καταλήγουν.

Έχοντας ως βάση τα παραπάνω, οι πολυεθνικές εταιρίες άρχισαν να εφαρμόζουν πρακτικές εκμεταλλεόμενες τις διακρατικές συμβάσεις και τα νομοθετικά «κενά» τους με μοναδικό σκοπό την υπέρμετρη κερδοσκοπία και την αποφυγή

καταβολής φόρων. Παρόμοιες πρακτικές εφαρμόζονται από εγχώριους ομίλους εταιριών, ο οποίοι παραδείγματος χάριν μεταφέρουν κέρδη από μία κερδοφόρα επιχείρηση σε μία ζημιόγωνα ή από μία εταιρία σε μία άλλη της οποίας η νομική μορφή έχει ευνοϊκούς φορολογικούς συντελεστές.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες κατέστη σαφής η ανάγκη θεσμοθέτησης ενός νομοθετικού πλαισίου με σκοπό την αποτροπή πρακτικών που συντελούν σε φοροδιαφυγή και αθέμιτο ανταγωνισμό. Το φλέγον αντικείμενο μελέτης, και ελέγχου είναι η τιμολόγηση για την οποία παρατίθενται κανόνες και νόμοι από την ελληνική νομοθεσία, την ΕΕ αλλά και από διεθνείς οργανισμούς.

1.2 Σκοπός της εργασίας

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η βιβλιογραφική επισκόπηση και έρευνα πάνω στις ενδοομιλικές συναλλαγές από τη διεθνή βιβλιογραφία, το κανονιστικό πλαίσιο που διέπει την τεκμηρίωση τους και τα εργαλεία ελέγχου τους. Το θέμα της εργασίας επιλέχθηκε, καθώς ο ορθός τρόπος τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών ταλανίζει πλήθος εταιρικών ομίλων, οι οποίοι από τη πλευρά τους επωφελούνται από τη χειραγώγηση των τιμών, την ευελιξία και το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που τους παρέχουν, ενώ από την άλλη τα κράτη και οι φορολογικές τους αρχές πασχίζουν να κρατήσουν τις ισορροπίες στα φορολογικά καθεστώτα τους, προωθώντας την υγιή επιχειρηματικότητα σε συνδυασμό με την πάταξη της φοροδιαφυγής.

Για πληρέστερη κατανόηση της φύσης των ενδοομιλικών συναλλαγών και των διαδικασιών τους, αναλύεται η πρόσφατη ελληνική νομοθεσία, αλλά και η εξέλιξή της σε συνδυασμό με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ που καθορίζουν όλες τις πτυχές των συναλλαγών αυτών. Παρουσιάζεται εκτενώς η έννοια της αρχής των ίσων αποστάσεων και η επιρροή της πάνω στις μεθόδους ενδοομιλικής τιμολόγησης. Τέλος, παραθέτεται ένα υπόδειγμα φακέλου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών με σκοπό την πρακτική κατανόηση των βημάτων που εφαρμόζονται για την τεκμηρίωση των ενδοομιλικών συναλλαγών.

1.3 Επισκόπηση κεφαλαίων

Η παρούσα διπλωματική εργασία απαρτίζεται από οκτώ κεφάλαια. Στο εισαγωγικό κεφάλαιο, παρουσιάζονται συνοπτικά κάποιες εισαγωγικές παρατηρήσεις που εντάσσουν τον αναγνώστη στο θέμα της εργασίας, ο σκοπός της εργασίας και ορισμένα ερευνητικά ερωτήματα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, ο αναγνώστης εισάγεται στην επισκόπηση βιβλιογραφίας, με περιεχόμενο από τον διεθνή ερευνητικό τύπο, το οποίο περιγράφει τους προβληματισμούς και τις πραγματικότητες της παγκόσμιας αγοράς αναφορικά με το transfer pricing και την επίδρασή του στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι.

Στο τρίτο κεφάλαιο, παραθέεται συνοπτικά το νομοθετικό πλαίσιο των ενδοομιλικών συναλλαγών και οι βασικές έννοιες των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο, εισάγεται η έννοια της ενδοομιλικής τιμολόγησης και της νομοθεσίας που την πλαισιώνει, με αναφορά και σε ενδεικτικές κατευθυντήριες του ΟΟΣΑ.

Στο πέμπτο κεφάλαιο, επεξηγείται η έννοια της «αρχής των ίσων αποστάσεων» και η αναγκαιότητα της συγκριτικής ανάλυσης ως αναπόσπαστο κομμάτι της τήρησης της αρχής των ίσων αποστάσεων. Επιπλέον, αναλύονται οι συγκριτικοί παράγοντες που πλαισιώνουν την ανάλυση.

Στο έκτο κεφάλαιο, καταγράφονται οι μέθοδοι ενδοομιλικής τιμολόγησης και τονίζεται η σημασία της σωστής επιλογής της μεθόδου τιμολόγησης ανάλογα με τα χαρακτηριστικά κάθε επιχείρησης.

Στο έβδομο κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα περιεχόμενα του βασικού και ελληνικού φακέλου τεκμηρίωσης ενώ γίνεται προσπάθεια παρουσίασης ενός υποδείγματος φακέλου τεκμηρίωσης που συντάσσουν οι εταιρείες.

Τέλος, το όγδοο και τελευταίο κεφάλαιο αναγράφονται τα συμπεράσματα της παρούσης εργασίας, οι αντικειμενικές δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν κατά την εκπόνησή της και δύο προτάσεις για περαιτέρω διεξαγωγή έρευνας.

1.4 Ερευνητικά ερωτήματα

Η παρούσα εργασία, ενδεικτικά απαντά στα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:
Ποια η σημασία των ενδοομιλικών συναλλαγών στους σύγχρονους διεθνής ή εγχώριους ομίλους; Συμβάλει η νομοθεσία σε κρατικό και διεθνές επίπεδο στην εύρυθμη φορολογική διαδικασία Συνάδει η αρχή των ίσων αποστάσεων με την επιχειρηματική πραγματικότητα ή αποτελεί φορολογική ουτοπία; Ποιες είναι οι καταλληλότερες μέθοδοι τιμολόγησης σε σχέση με τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που εφαρμόζονται; Βοηθάει ο φάκελος τεκμηρίωσης έναν ελεγκτή φορολογικής αρχής να διατελέσει το έργο του;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Επισκόπηση Βιβλιογραφίας

Η ιδέα των ενδοομιλικών συναλλαγών είναι απλή για τον Vijayakumar (2016). Οι επιχειρήσεις πραγματοποιούν κέρδη σε μία χώρα και τα μεταφέρουν εκτός συνόρων εκμεταλλευόμενες κενά και αναντιστοιχίες στη φορολογική νομοθεσία, για να επωφεληθούν από χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές και, ως εκ τούτου, να μην πληρώνουν φόρους στη χώρα που πραγματοποιούν τα κέρδη τους.

Ο J. Morgan (2016) ερεύνησε τη ρίζα των παγκόσμιων φορολογικών προβλημάτων. Το φαινόμενο της φοροδιαφυγής προκύπτει από πολυεθνικές εταιρίες με την ικανότητα να κατασκευάζουν οργανωτικά μορφώματα που επιτρέπουν σε αυτές να ελαχιστοποιούν τους φόρους τους με διαφορετικά νόμιμα μέσα. Συνήθως, μετακινούν τις πωλήσεις τους, τα έσοδα και τα κέρδη επωφελώς. Οι πρακτικές αυτές των πολυεθνικών έχουν προκαλέσει αισθήματα έντονης ανησυχίας στη δημόσια και πολιτική σφαίρα.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Morgan καταγράφει τρόπους επίτευξης φοροδιαφυγής, τα προβλήματα που προκύπτουν από αυτήν και τα αίτια της. Για παράδειγμα, ένας τρόπος επίτευξης φορολογικού πλεονεκτήματος είναι η δήλωση της πλειονότητας του εισοδήματος σε μια φορολογική δικαιοδοσία αντί για μια άλλη. Σαν βασική αιτία φοροδιαφυγής θεωρεί την παρωχημένη ισχύουσα νομοθεσία περί φορολογίας πολυεθνικών εταιριών που χρονολογείται από τη δεκαετία του 1920. «Οι κανόνες είναι ad hoc, βασισμένοι σε πολλές διμερείς συμφωνίες και όχι σε μια ενιαία συνεκτική, δεσμευτική και διέπουσα πολυμερή συμφωνία.»

Οι Yoenen M & Teivainen T. (2018) αμφισβητούν πλέον τον χαρακτηρισμό της παγκόσμιας οικονομίας ως οικονομία της αγοράς και στηρίζουν την άποψή τους με το ακόλουθο σκεπτικό. Βασικό χαρακτηριστικό της αγοράς είναι ότι οι φορείς που την αποτελούν (άτομα ή επιχειρήσεις) ανταγωνίζονται μεταξύ τους και ότι η σχέση μεταξύ του αγοραστή και του προμηθευτή του είναι απρόσωπη. Γενικά, οι αγορές είναι κυριαρχούμενες από ανεξάρτητες, ανταγωνιστικές επιχειρήσεις. Αυτές οι παραδοσιακές παραδοχές, καταρρίπτονται στην περίπτωση του ενδοεπιχειρησιακού εμπορίου, καθώς ο αγοραστής και ο πωλητής αποτελούν μέρος της ίδιας δομής λήψης αποφάσεων. Επομένως, η σχέση δεν είναι διόλου απρόσωπη ή ανταγωνιστική. Χαρακτηρίζει το εταιρικό απόρρητο ως «πέπλο» που προστατεύει τις ενδοομιλικές συναλλαγές, ενώ ταυτόχρονα και σχεδόν παράδοξα η αγορά υποθέτει ότι όλες οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο κοινό, στηρίζει την ιδέα της διαφάνειας, χωρίς αυτή να υφίσταται.

Ο Olbert & Spengel (2017) θεωρούν τη ψηφιοποίηση ως τη μεγαλύτερη καινοτομία και εξέλιξη στην οικονομία. Βασικά χαρακτηριστικά της νέας ψηφιακής οικονομίας που αποτελούν και τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τη φορολογική νομοθεσία είναι η μη απαραίτητη φυσική παρουσία του πελάτη και η αυξημένη κινητικότητα των αγαθών είτε υλικών είτε άυλων σε συνδυασμό με πολύπλοκα συστήματα εφοδιαστικής αλυσίδας. Ταυτόχρονα το διεθνές φορολογικό σύστημα χαρακτηρίζεται ως παραδοσιακό και δεν μπορεί να συμβαδίσει με τις νέες παγκόσμιες επιχειρηματικές πρακτικές.

Οι πρακτικές αυτές των ψηφιοποιημένων επιχειρήσεων έχουν προκαλέσει αντιδράσεις σε οικονομολόγους και πολιτικούς, οι οποίοι σπεύδουν σε εκκλήσεις συστηματικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων του φορολογικού συστήματος, ώστε να μπορεί φορολογεί αποτελεσματικά τα κέρδη των σύγχρονων επιχειρήσεων του 21^{ου} αιώνα. Παρόλα αυτά, οι προτάσεις για τη φορολόγηση δεν συνάδουν ιδιαίτερα με τους αντικειμενικούς στόχους και τις μεθόδους αντιμετώπισης της . «Η έλλειψη συναίνεσης οφείλεται επίσης στο γεγονός ότι δεν υπάρχει κοινός ορισμός και μέτρηση των σχετικών στοιχείων στις ψηφιακές αλυσίδες αξίας που χαρακτηρίζονται από τις πρόσφατες τεχνολογικές εξελίξεις και την επικράτηση των επιγραμμικών δικτύων.»

Έχοντας ως δεδομένα τα κενά στη διεθνή φορολογική νομοθεσία και την εξέλιξη της οικονομίας με πρωταγωνιστή τη ψηφιοποίηση ως απότοκο της τεχνολογίας, οι σύγχρονοι διεθνής όμιλοι εταιριών χρησιμοποιούν πρακτικές για να τη μεγιστοποίηση κέρδους. Η αναφορά γίνεται στις ενδοομιλικές συναλλαγές και στη λεγόμενη τιμή μεταβίβασης ή αλλιώς transfer pricing.

Η τιμή μεταβίβασης είναι η τιμή που χρεώνεται στις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων που συνδέονται μεταξύ τους, όπως για παράδειγμα οι συναλλαγές μεταξύ μιας μητρικής εταιρείας και της θυγατρικής της στο εξωτερικό ή μεταξύ δύο θυγατρικών στο εξωτερικό. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις συνήθως καθορίζουν τις τιμές μεταβίβασης με βάση είτε το κόστος παραγωγής είτε τις τιμές της αγοράς (Tang 1993,1997).

Οι Anandarajan, McGhee και Curatola (2007) υποστηρίζουν ότι η ενδοομιλική τιμολόγηση είναι ένα πολύ σημαντικό εργαλείο επιχειρήσεων ή οργανισμών για την ικανοποίηση ορισμένων ενδο-επιχειρησιακών και εξω-επιχειρησιακών στόχων. Εσωτερικός στόχος μίας επιχείρησης είναι, για παράδειγμα, η ευκολότερη και αποτελεσματικότερη αξιολόγηση στελεχών των ξένων θυγατρικών. Από την άλλη η ελαχιστοποίηση της φορολογίας των κερδών ή η βελτιστοποίηση της ανταγωνιστικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο είναι εξωτερικοί στόχοι.

Η ενδεχόμενη «εκμετάλλευση» του transfer pricing για αποφυγή φορολογίας ανησυχεί τις κυβερνήσεις, οι οποίες θεσπίζουν ολοένα και πολυπλοκότερες νομοθεσίες για τον έλεγχο των ενδοομιλικών συναλλαγών. Η μέθοδος των ίσων αποστάσεων είναι αυτή που χαρακτηρίζει συνήθως αν οι ενδοομιλικές συναλλαγές διέπονται από αντικειμενικότητα. Στο ερώτημα ποια είναι η «σωστή» ενδοομιλική τιμολόγηση απαντούν ότι σωστότερη είναι αυτή που χρησιμοποιεί τις διαφορές των συντελεστών φορολόγησης ανά κράτος για να ελαχιστοποιήσει τη φορολογία της και να αυξήσει τις ταμειακές ροές ενώ ταυτόχρονα εφαρμόζεται η μέθοδος των ίσων αποστάσεων.

Την παραπάνω άποψη έρχεται να συμπληρώνει ο Kant (1990), ο οποίος μας υπενθυμίζει ότι όταν η χειραγώγηση των τιμών μεταβίβασης είναι κραυγαλέα, οι επιχειρήσεις μπορεί να υποστούν κυρώσεις. Αν η πιθανότητα να λάβει μία επιχείρηση ποινή αυξάνεται όσο η τιμή μεταβίβασης «απομακρύνεται» από την τιμή των ίσων αποστάσεων (τιμή αγοράς), η επιχείρηση πιθανόν να επιλέξει μία τιμή μεταβίβασης που εξισορροπεί το κέρδος από τη μετατόπιση κερδών με την πιθανότητα επιβολής ποινής.

Το πρόβλημα της ενδοομιλικής τιμολόγησης απασχόλησε ήδη από το 1956 τον Hirshleifer. Η εργασία του με τίτλο “On the Economics of Transfer Pricing” ασχολείται με το πρόβλημα της τιμολόγησης των υπηρεσιών και προϊόντων που ανταλλάσσονται μεταξύ ομίλων και πώς αυτές θα πρέπει να καθορίζονται ώστε να βελτιστοποιούν τα κέρδη τους. Συμπεραίνει και υποστηρίζει ότι η σωστή τιμή τιμολόγησης είναι η τιμή της αγοράς όταν το αγαθό που μεταφέρεται έχει παραχθεί σε μία ανταγωνιστική αγορά, στην οποία για παράδειγμα κανένας μεμονωμένος παραγωγός δεν θεωρείται τόσο μεγάλος ώστε να επηρεάσει τις τιμές με δική του θέληση. Όταν υφίστανται συνθήκες ατελούς ανταγωνισμού η σωστή τιμή πώλησης είναι αυτή του οριακού κόστους (MC) ή τιμή ανάμεσα στο οριακό κόστος και στη τιμή της αγοράς.

Οι A.Cristea & D. Nguyen (2013) χρησιμοποιώντας ένα σύνολο δεδομένων που καλύπτει το σύνολο των δανικών εξαγωγών μεταξύ 1999- 2006 αποδεικνύουν εμπειρικά ότι η κερδοφορία από τη χειραγώγηση της ενδοομιλικής τιμολόγησης είναι πραγματική και ανησυχητική. Παρατηρούν πως οι πολυεθνικές εταιρίες προσαρμόζουν τις τιμές τους με βάση τις συνθήκες ανταγωνισμού για να αποκρύψουν τους χειρισμούς τους, ενώ ταυτόχρονα ιδρύουν θυγατρικές σε χώρες με χαμηλό φορολογικό συντελεστή και εξάγουν σε αυτές. Μετά την απόκτηση θυγατρικής στο εξωτερικό, οι δανικές εταιρίες μειώνουν την μοναδιαία αξία των - εξαγωγών τους κατά μέσο όρο μεταξύ 5,7% και 9,1. Η μείωση αυτή αντιστοιχεί σε 141 εκατ. δολάρια μη δηλωθέντα έσοδα εξαγωγών το 2006 που μεταφράζονται σε απώλεια φορολογικών εσόδων ίση με 3,24% των φορολογικών δηλώσεων των δανικών πολυεθνικών.

Οι εθνικές δημοσιονομικές αρχές αναζητούν κατά τον Holzmann Y. & Nagel P. (2014) αποτελεσματικότερους τρόπους για να προστατέψουν τη φορολογική τους βάση. Η προσπάθεια αυτή έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των επιχειρησιακών προκλήσεων, όπως για παράδειγμα οι λεπτομερείς κανονισμοί για την ενδοομιλική τιμολόγηση, οι αυστηρές απαιτήσεις τεκμηρίωσης, οι κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, οι αυστηροί έλεγχοι κτλ. Οι επιχειρήσεις που υφίστανται πιέσεις, ζητούν τη βοήθεια επαγγελματιών, ώστε να είναι όσο το δυνατόν συνεπής απέναντι στις φορολογικές αρχές. Οι στρατηγικές ενδοομιλικής τιμολόγησης αποτελούν πλέον φλέγον φορολογικό θέμα παγκοσμίως, ως απότοκο της ραγδαίας αύξησης του πολυεθνικού εμπορίου και του αντίκτυπου της ενδοομιλικής τιμολόγησης στην φορολογία του εταιρικού εισοδήματος. Καθώς, λοιπόν, οι όμιλοι εξελίσσονται σε πραγματικά παγκόσμιες επιχειρήσεις, η συμμόρφωσή τους στις διαφορετικές φορολογικές αρχές κάθε χώρας είναι δαπανηρή και περίπλοκη. Η λύση είναι μία και απλή και είναι «η αρχή των ίσων αποστάσεων», με την προϋπόθεση ότι η χρήση της έχει ως βάση μία πολύ καλή πληροφόρηση και τεκμηρίωση.

Αναφορικά με την αρχή των ίσων αποτελεσμάτων Greil S. (2021), μας δίνει μία πλήρη εικόνα της αμφιλεγόμενης φύσης της, των αδυναμιών της και των αποτελεσμάτων της σε περίπτωση που εφαρμοστεί σωστά. Ενώ, την χαρακτηρίζει διαφορούμενη, μετά από μία σειρά τεράστιας βιβλιογραφικής ανασκόπησης, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι είναι παγκοσμίως διαδεδομένη και πάνω της βασίζονται όλες οι μέθοδοι τιμολόγησης. Αν εφαρμοστεί σωστά, δεν υπάρχει λόγος αλλαγής του παγκόσμιου φορολογικού συστήματος. Απαιτεί παρόλα αυτά εξονυχιστική έρευνα και ανάλυση πολλών δεδομένων για την εξασφάλιση σωστού αποτελέσματος.

Σε έρευνά τους αναφορικά με τις ενδοομιλικές συναλλαγές σε σχέση με τις φορολογικές αρχές οι Klassen K. & Lisowsky P. & Mescall D. (2017) διαπιστώνουν ότι πολλές εταιρίες επιλέγουν στρατηγικές τιμολόγησης με σκοπό την επίτευξη φορολογικής συμμόρφωσης, ενώ άλλες για να μειώνουν την φορολογική υποχρέωσή τους. Βάση των ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν από διευθυντές σε φορολογικά τμήματα συμπεραίνουν ότι οι επιχειρήσεις που επιδιώκουν φοροδιαφυγή έχουν τα παρακάτω συγκεκριμένα χαρακτηριστικά: δεν υφίστανται φορολογικούς ελέγχους συχνά, είναι ιδιωτικές, μη μεταποιητικές, μεγάλες σε μέγεθος και πολυεθνικές, επενδύουν στην Έρευνα και Ανάπτυξη και δαπανούν μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού για τον φορολογικό σχεδιασμό τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Θεσμικό πλαίσιο και εννοιολογική οριοθέτηση των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και ενδοομιλικών συναλλαγών

3.1 Έννοια της συνδεδεμένης επιχείρησης από το 2008 έως και σήμερα

Η ανάπτυξη της κεφαλαιακής επάρκειας, του επιπέδου τεχνολογίας και του επιχειρείν συντέλεσαν στην δημιουργία επιχειρήσεων που παράγουν προϊόντα υψηλής ποιότητας και τεχνολογίας, όπως επίσης και εξειδικευμένες υπηρεσίες για να καλύψουν τις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι επιχειρήσεις αυτές, άρχισαν να συγκεντρώνονται και να δημιουργούν ομίλους επιχειρήσεων με απώτερο σκοπό να αναπτυχθούν ταχύτερα, να μειώσουν τα κόστη τους και τις οικονομίες κλίμακας λόγω αύξησης του μεριδίου αγοράς και γενικά να επιτύχουν συγκριτικό πλεονέκτημα. Σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο ο όμιλος αποτελεί μία ενιαία οικονομική οντότητα, παρά την νομική ανεξαρτησία των επιχειρήσεων που τον αποτελούν. Στο σύγχρονο οικονομικό περιβάλλον οι όμιλοι αποτελούν τη πιο συχνή μορφή οργάνωσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Τα ΕΛΠ ορίζουν ως όμιλο επιχειρήσεων το σύνολο των επιχειρήσεων που συνδέονται μεταξύ τους, όπως η μητρική με τις θυγατρικές της και οι θυγατρικές των θυγατρικών επιχειρήσεων. Είναι, επίσης, το σύνολο των επιχειρήσεων που διοικούνται σε ενιαία βάση είτε με τη σύναψη ειδικής σύμβασης, είτε με βάση ειδικού όρου του καταστατικού τους.

Το ΔΠΧΑ 10 «Ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις» ορίζει για τον όμιλο ότι είναι η μητρική εταιρία με τις θυγατρικές της. Θυγατρική είναι η οικονομική οντότητα που ελέγχεται από μία άλλη οικονομική οντότητα, γνωστή ως μητρική. Σκοπός του ΔΠΧΑ 10 είναι ο προσδιορισμός των αρχών αναφορικά με τη παρουσίαση και σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, όταν μία επιχείρηση που ονομάζεται μητρική ασκεί έλεγχο σε μία ή παραπάνω επιχειρήσεις που ονομάζονται θυγατρικές. Καθορίζει την υποχρέωση ή όχι κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και τις λογιστικές απαιτήσεις για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, αλλά και ορίζει την αρχή του ελέγχου, πότε δηλαδή θεωρείται ότι μία επιχείρηση ελέγχεται από μία άλλη και κατ' επέκταση πότε αποτελεί τη θυγατρική μίας μητρικής.

Ο έλεγχος μίας επιχείρησης προς μία άλλη είναι το δικαίωμα της πρώτης να κατευθύνει τις οικονομικές και επιχειρηματικές δραστηριότητες της δεύτερης, με σκοπό να λάβει ουσιαστικά οφέλη από αυτήν. Όταν υφίσταται έλεγχος ισχύουν οι παραπάνω συνθήκες: α) Ασκείται εξουσία της οικονομικής οντότητας επί της εκδότριας. β) υπάρχουν τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις της επιχείρησης στην εκδότρια. γ) η επιχείρηση χρησιμοποιεί την εξουσία που διαθέτει

επί της εκδότριας για να ασκεί επιρροή στις αποδόσεις της εκδότριας. Εξουσία ασκείται από μία οντότητα στην άλλη όταν η πρώτη κατέχει παραπάνω από το 50% των δικαιωμάτων ψήφου της εκδότριας, ενώ παράλληλα ελέγχει της συναφείς δραστηριότητες της εκδότριας ή τη σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου. Σε περίπτωση που ένας επενδυτής έχει λιγότερο από 50% δικαιώματα ψήφου πάνω σε μία επιχείρηση, μπορεί να ασκεί εξουσία εφόσον υπάρχει συμβατική ρύθμιση μεταξύ του επενδυτή και άλλων κατόχων δικαιωμάτων ψήφου.

Για τον έλεγχο κάνει αναφορά και το ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων», σύμφωνα με το οποίο η συνένωση αποτελεί τη διαδικασία με την οποία μία επιχείρηση ή αλλιώς ο αποκτών αποκτά τον έλεγχο, ο οποίος δεν είναι παροδικός, μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων. Η δόμηση μίας συνένωσης επιχειρήσεων μπορεί να διαφέρει από περίπτωση σε περίπτωση για νομικούς, οικονομικούς και φορολογικούς λόγους. Ο έλεγχος αυτός αποκτάται με ποικίλους τρόπους, όπως: μεταβίβαση μετρητών, ταμειακών ισοδύναμων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, ανάληψη υποχρεώσεων, έκδοση συμμετοχικών τίτλων, παροχή ειδών ανταλλάγματος, ή ανάληψη ελέγχου χωρίς τη μεταβίβαση ανταλλάγματος.

3.1.1 Συνδεδεμένες επιχειρήσεις- Νομοθεσία από το 2008

Στην Ελλάδα η έννοια των συνδεδεμένων επιχειρήσεων εισάγεται το 2008 με το άρθρο 26 του Ν.3728/2008 του Υπουργείου Ανάπτυξης, κατά την έννοια του άρθρου 42^ε του κ.ν. 21/90/1920.

Άρθρο 42^ε:

«... για την εφαρμογή του νόμου, συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι:

α. Οι επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων υπάρχει σχέση μετρικής προς θυγατρική. Αυτή η σχέση μητρικής-θυγατρικής υπάρχει όταν ισχύουν τα παρακάτω:

(αα) υπάρχει κατοχή πλειοψηφίας κεφαλαίου ή δικαιωμάτων ψήφου μίας άλλης επιχείρησης, ακόμη και σε περίπτωση που η πλειοψηφία αυτή προκύπτει από συνυπολογισμό των τίτλων και των δικαιωμάτων από κατέχονται από τρίτους για λογαριασμό της μητρικής.

(ββ) υπάρχει έλεγχος της πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου μίας άλλης επιχείρησης κατόπιν συμφωνίας με άλλους μετόχους ή εταίρους της επιχείρησης αυτής.

(γγ) υπάρχει συμμετοχή στο κεφάλαιο μίας άλλης επιχείρησης και το δικαίωμα άμεσα ή μέσω τρίτων να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης της επιχείρησης αυτής.

(δδ) ασκείται εξουσία, κυριαρχική επιρροή ή έλεγχος σε μία άλλη επιχείρηση ή μαζί με μία άλλη επιχείρηση υπάγονται στην ενιαία διεύθυνση της μητρικής.

β. Οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις της περίπτωσης α και κάθε μία από τις θυγατρικές ή τις θυγατρικές των θυγατρικών των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

γ. Οι θυγατρικές επιχειρήσεις των περιπτώσεων α και β, χωρίς απαραίτητα να ισχύει απευθείας δεσμός συμμετοχής μεταξύ των θυγατρικών αυτών.

δ. Οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις των προηγούμενων περιπτώσεων α, β και γ και κάθε άλλη επιχείρηση που συνδέεται με τις σχέσεις των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 96.

Άρθρο 96 (εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 42^ε)

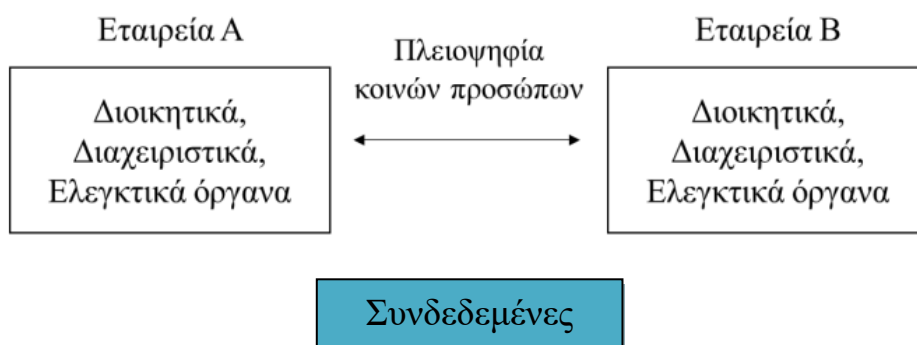
Συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι αυτές που :

α. Κατόπιν σύμβασης τίθενται σε ενιαία διεύθυνση

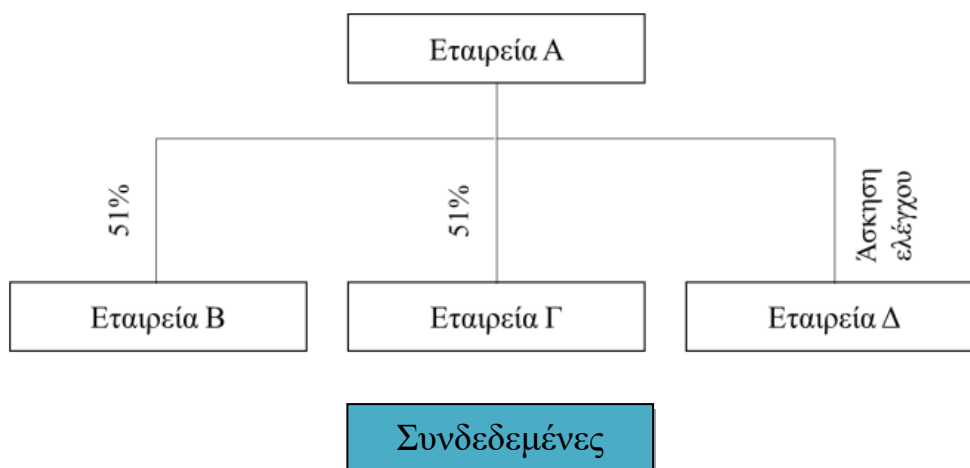
β. Κατά πλειοψηφία τα ίδια πρόσωπα αποτελούν τα διοικητικά, ελεγκτικά και διαχειριστικά όργανα.

Παράδειγμα

Θεωρούμε τις εταιρίες Α και Β συνδεδεμένες εφόσον ισχύει πλειοψηφία κοινών προσώπων σε τουλάχιστον ένα από τα διοικητικά, διαχειριστικά ή ελεγκτικά όργανα.

Ή

Στην παραπάνω περίπτωση, παρατηρούμε ότι οι εταιρίες Β, Γ και Δ δεν συμμετέχουν η μία στην άλλη. Παρόλα αυτά είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους λόγω της μετοχικής, διοικητικής ή εκτελεστικής εξάρτησης από την εταιρία Α ή οποία είναι και η μητρική τους.

Συμπεραίνουμε ότι ο Ν.2190/1920 χαρακτηρίζει δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ως συνδεδεμένες έχοντας ως βασικό χαρακτηριστικό την άσκηση ελέγχου επιχειρήσεων προς άλλες επιχειρήσεις από διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα που ως επί των πλείστων αποτελούνται από τα ίδια πρόσωπα.

3.1.2 Συνδεδεμένες επιχειρήσεις -Νομοθεσία από το 2012 έως 2013

Η έννοια των συνδεδεμένων επιχειρήσεων αλλάζει από τη 01/12/2012 με τις μεταβολές που φέρνει ο Ν. 4110/2013 στο άρθρο 39 παρ. 2 του 2238/1994. Ο νέος ορισμός των συνδεδεμένων επιχειρήσεων ακολουθεί¹:

«2. Ως συνδεδεμένες νοούνται οι επιχειρήσεις μεταξύ των οποίων υπάρχει σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής ή οικονομικής εξάρτησης ή ελέγχου, ιδίως λόγω συμμετοχής της μίας στο κεφάλαιο ή τη διοίκηση της άλλης ή λόγω συμμετοχής των ιδίων προσώπων στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση και των δύο επιχειρήσεων, καθώς και οι επιχειρήσεις οι οποίες διαθέτουν σε μία από τις συνδεδεμένες τα ανωτέρω δικαιώματα ή δυνατότητες επιρροής.»

Τα κριτήρια σύνδεσης συνοψίζονται ως εξής:

- α. άμεση ή έμμεση ουσιώδης διοικητική ή οικονομική εξάρτηση ή έλεγχος
- β. συμμετοχή στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση κατά ποσοστό άνω 33% από τα ίδια πρόσωπα.

Παράδειγμα

Η εταιρία Α και Β θεωρούνται συνδεδεμένες καθώς υπάρχει σχέση ουσιώδους οικονομικής εξάρτησης.

Μετά τον νέο νόμο πέρα από την συμμετοχή μίας επιχείρησης στο κεφάλαιο ή στη διοίκηση ή η άσκηση ελέγχου από κοινά πρόσωπα, επιπρόσθετο κριτήριο αποτελεί η άμεση ή έμμεση οικονομική εξάρτηση των επιχειρήσεων που μπορεί να εκφραστεί με συναλλαγές.

3.1.3. Συνδεδεμένες επιχειρήσεις -Νομοθεσία 2014 έως σήμερα

Από την 01/01/2014 εισάγεται ο Ν.4172/2014, ο οποίος αντικαθιστά τον μέχρι πρότινος σε ισχύ Ν.2238/1994. Η σχέση σύνδεσης μεταξύ εταιριών «συνδεδεμένα πρόσωπα» (άρθρο 2 του ν. 4172/2014) υφίσταται με την ύπαρξη κριτηρίων που αφορούν τη συμμετοχή άμεσα ή έμμεσα στη διοίκηση, τον έλεγχο ή το κεφάλαιο άλλου προσώπου το οποίο είναι συγγενικό ή με το οποίο συνδέεται. Θεωρούμε, λοιπόν, συνδεδεμένα πρόσωπα:

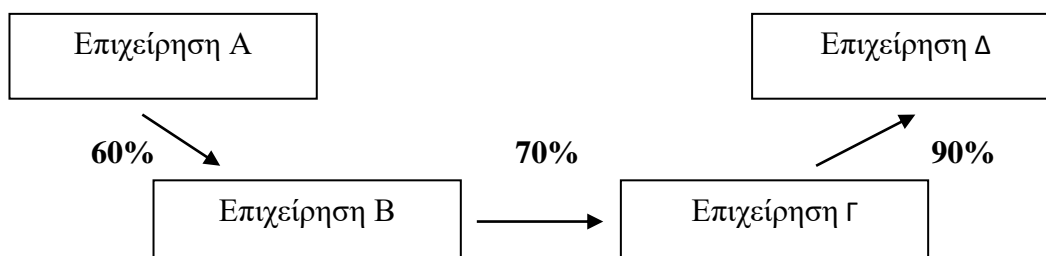
α) Κάθε πρόσωπο που κατέχει άμεσα ή έμμεσα μετοχές, συμμετοχές ή μερίδια στο κεφάλαιο σε ποσοστό 33% το λιγότερο, βάσει αξίας ή αριθμού ή δικαιώματα σε κέρδη ή ψήφους.

β) Δύο ή περισσότερα πρόσωπα, σε περίπτωση που κάποιο κατέχει άμεσα ή έμμεσα μετοχές, μερίδια δικαιώματα ψήφου ή συμμετοχής στο κεφάλαιο κατά ποσοστό 33% τουλάχιστον βάσει αξίας ή αριθμού ή δικαιώματα σε κέρδη ή ψήφους.

γ) Κάθε πρόσωπο με οποίο υπάρχει άμεση ή έμμεση σχέση ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή υπάρχει άσκηση καθοριστικής επιρροής ή υπάρχει δυνατότητα άσκησης καθοριστικής επιρροής άλλου προσώπου ή σε περίπτωση που και τα δύο πρόσωπα έχουν σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ή ελέγχου ή δυνατότητα άσκησης καθοριστική επιρροής από τρίτο πρόσωπο.

Με το 2^ο εδάφιο της ΠΟΛ,1142/27.2.2015 διευκρινίζονται οι έμμεσες συμμετοχές, οι οποίες προκύπτουν μέσω των διαδοχικών βαθμίδων με τον πολλαπλασιασμό των κατεχόμενων ποσοστών.

Παράδειγμα

Στο παραπάνω σχεδιάγραμμα, η επιχείρηση Α συμμετέχει στο κεφάλαιο της επιχείρησης Β με ποσοστό 60%, η Β συμμετέχει στο κεφάλαιο της Γ με ποσοστό 70% και η Γ συμμετέχει με ποσοστό 90% στο κεφάλαιο της Δ. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα η Α επιχείρηση έχει έμμεση συμμετοχή στη Γ με ποσοστό $(60\% \times 70\%)$ 42%, ενώ στην Δ έχει ποσοστό $(60\% \times 70\% \times 90\%)$ 37,80%.

Επίσης, «ισχύει σχέση άμεσης ή έμμεσης ουσιώδους διοικητικής εξάρτησης ενός προσώπου από άλλο πρόσωπο ή δύο προσώπων από τρίτο πρόσωπο, όταν ενδεικτικά προκύπτουν ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω:

- περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή ένας ή περισσότεροι διευθύνοντες σύμβουλοι ή διαχειριστές του διορίζονται από το άλλο πρόσωπο,
- το ίδιο πρόσωπο ή πρόσωπα που συμμετέχουν στη διοίκηση του ενός προσώπου με την ιδιότητα του διευθύνοντος συμβούλου ή του διαχειριστή, συμμετέχουν και στη διοίκηση του άλλου προσώπου με την ιδιότητα του διευθύνοντος συμβούλου ή διαχειριστή,
- τρίτο πρόσωπο διορίζει και στα δύο πρόσωπα, περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού συμβουλίου τους ή έναν ή περισσότερους από τους διευθύνοντες συμβούλους τους ή διαχειριστές τους.

Όσον αφορά στη σχέση άμεσου ή έμμεσου ελέγχου ή άσκησης καθοριστικής επιρροής ή δυνατότητα άσκησης καθοριστικής επιρροής ενός προσώπου σε άλλο πρόσωπο ή άμεσου ή έμμεσου ελέγχου ή δυνατότητα άσκησης καθοριστικής επιρροής δυο προσώπων από τρίτο πρόσωπο, κατά την έννοια της ίδιας ως άνω υποπερίπτωσης γγ' αυτή υπάρχει, ενδεικτικά (και όχι περιοριστικά), όταν προκύπτουν ή διαπιστώνονται μία ή περισσότερες από τις κάτωθι καταστάσεις:

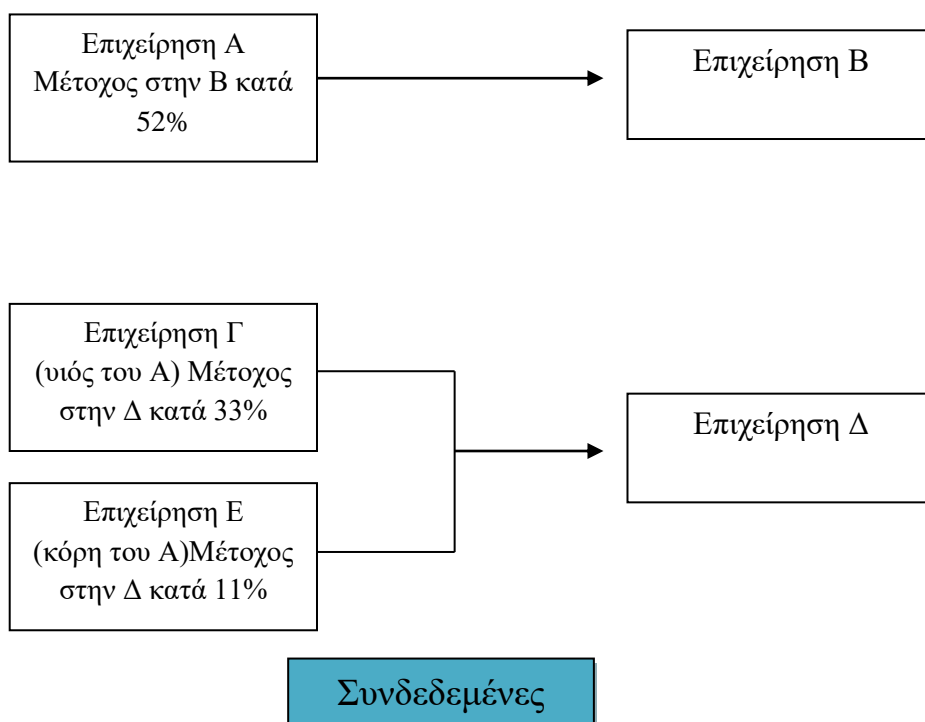
- το πρόσωπο (εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων) έχει δανείσει ή παρέχει εγγυήσεις για πιστώσεις του άλλου προσώπου και το ύψος του δανείου και των εγγυήσεων (αθροιστικά) υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου του ενεργητικού του δανειολήπτη,

- τρίτο πρόσωπο (εξαιρουμένων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων) έχει δανείσει ή παρέχει εγγυήσεις για πιστώσεις και στα δύο πρόσωπα και το ύψος του δανείου και των εγγυήσεων (αθροιστικά) υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου του ενεργητικού των δανειοληπτών,

- το ένα πρόσωπο προμηθεύει ή ορίζει τον/τους προμηθευτές σε ποσοστό τουλάχιστον ενενήντα τοις εκατό (90%) των πρώτων και βοηθητικών υλών που απαιτούνται για την παραγωγή του συνόλου των προϊόντων του άλλου προσώπου και προκύπτει από σύμβαση (έγγραφη ή προφορική) ότι καθορίζει τις τελικές τιμές πώλησης των προϊόντων. Η σχέση δικαιοπάροχου - δικαιοδόχου σε περιπτώσεις συμβάσεων δικαιόχρησης (franchising) δεν συνιστά από μόνη της σχέση σύνδεσης κατά την έννοια της περ. ζ' του άρθρου 2 του ν.4172/2013,

- Η σχέση του αποκλειστικού ή κύριου προμηθευτή εμπορευμάτων ή παροχής υπηρεσιών ενός προσώπου σε άλλο πρόσωπο, δεν συνιστά από μόνη της σχέση σύνδεσης κατά την έννοια της περ. ζ' του άρθρου 2 του ν.4172/2013.»

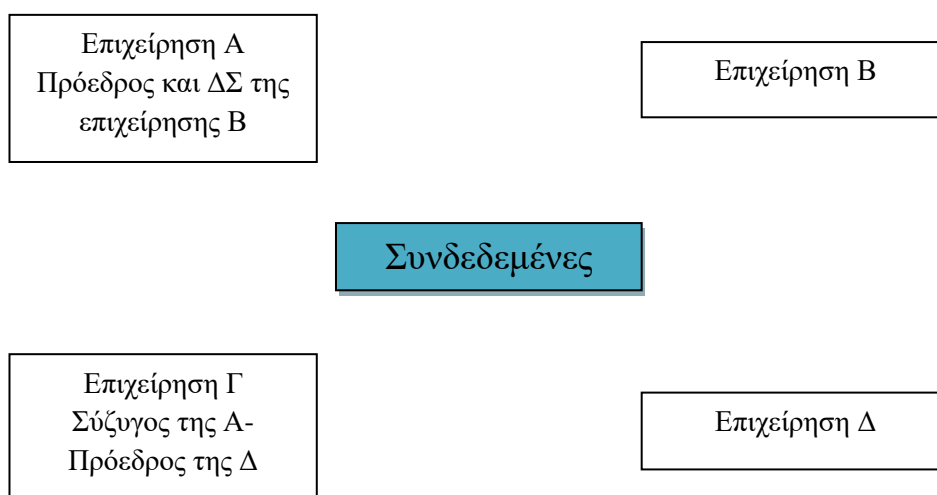
Παραδείγματα

Στο παραπάνω παράδειγμα έχουμε την Επιχείρηση Α που κατέχει το 52% της Β, ενώ η επιχείρηση Γ (υιός του Α) έχει το 33% των μετοχών της Δ και η Ε (κόρη του Α) έχει το 11% των μετοχών της Δ. Οι επιχειρήσεις Β και Δ είναι συνδεδεμένες καθώς το ποσοστό συμμετοχής συγγενικών προσώπων είναι συνολικά και στις δύο περιπτώσεις >33%. Η Β με 52% και η Δ με 44% αθροιστικά.

Θα είχαμε πάλι περίπτωση συνδεδεμένων επιχειρήσεων αν π.χ η επιχείρηση Ε ανήκε στον/ην σύζυγο της επιχείρησης Α. Σε περίπτωση που ανήκε σε αδελφό/ή δεν θα είχαμε συνδεδεμένη επιχείρηση καθώς όπως προστάζει ο Ν. 4172/2013 για τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, τα συγγενικά πρόσωπα θεωρούνται η/ο σύζυγος και οι ανιόντες και κατιόντες σε ευθεία γραμμή.

Ενίοτε συναντούμε συνδεδεμένες επιχειρήσεις όταν υπάρχει διοικητική εξάρτηση αλλά και συγγενική σχέση.

Η έννοια του συγγενικού προσώπου εντάσσεται για πρώτη φορά στην νομοθεσία περί χαρακτηρισμού δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων ως συγγενείς μεταξύ τους. Με βάση το νόμο που βρίσκεται σε ισχύ από το 2014, δεν είναι συνδεδεμένες δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις μόνο όταν διοικούνται από τα ίδια πρόσωπα κατά πλειοψηφία, αλλά και όταν τα πρόσωπα αυτά, ενώ είναι διαφορετικά, έχουν συγγενική σχέση μεταξύ τους.

3.2 Ενδοομιλικές συναλλαγές (Transfer Pricing)

3.2.1 Η Έννοια των Ενδοομιλικών Συναλλαγών

Στα πλαίσια της ενιαίας οικονομικής οντότητας, οι όμιλοι και γενικότερα οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις αναπτύσσουν μεταξύ τους συναλλαγές εξυπηρετώντας τα συγκλίνοντα συμφέροντα τους. «Ενδοομιλικές συναλλαγές» ορίζονται ως εκείνες οι συναλλαγές (αγοράς ή πώλησης αγαθών ή περιουσιακών στοιχείων, παροχή ή λήψη υπηρεσιών) που λαμβάνουν χώρα μεταξύ μίας επιχείρησης στην Ελλάδα και των υπόλοιπων εταιριών του ίδιου ομίλου, ο οποίος μπορεί να είναι πολυεθνικός ή εθνικός (Τσουρουφλής & Φορτσάκης). Είναι δηλαδή οι εγχώριες ή διασυνοριακές συναλλαγές, που πραγματοποιούνται ανάμεσα σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Φινοκαλιώτης, 2014).

Για την εξασφάλιση της διαφάνειας και τη θέσπιση κανόνων που προστατεύουν τα μέλη, αλλά και τους μετόχους, οι εκάστοτε νομοθετικές ρυθμίσεις πολλών χωρών περί ενδοομιλικών συναλλαγών συμβάλλουν στην εξισορρόπηση των επιχειρηματικών επιλογών με την έννομη δραστηριότητα.

3.2.2 Νόμος 4172/2014 Άρθρο 50

Όταν νομικές οντότητες ή πρόσωπα πραγματοποιούν μία ή περισσότερες, διεθνείς ή εγχώριες συναλλαγές με άλλα συνδεδεμένα πρόσωπα (όπως τα ορίζει το άρθρο 2 του ν. 4172/2014) με όρους που διαφέρουν από εκείνους που θα ίσχυαν σε εμπορικό και οικονομικό επίπεδο μεταξύ μη συνδεδεμένων μερών ή μεταξύ συνδεδεμένων προσώπων με τρίτα μέρη, τα κέρδη που θα προέκυπταν χωρίς τους όρους αυτούς, αλλά τελικά δεν προέκυψαν λόγω των διαφορετικών αρχών (αρχή των ίσων αποστάσεων) περιλαμβάνονται στα κέρδη του νομικού προσώπου ή της οντότητας μόνο στο επίπεδο που δεν μειώνουν το ποσό των καταβλητέων φόρων (άρθρο 50, παρ.1, ν. 4172/2014).

Σημειώνεται στη παράγραφο 2 του άρθρου 50 ότι οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και ερμηνεύονται με βάση τις κατευθυντήριες του ΟΟΣΑ (Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administration) αναφορικά με τις ενδοομιλικές συναλλαγές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Θεσμικό πλαίσιο και εννοιολογική οριοθέτηση της ενδοομιλικής τιμολόγησης

4.1 Ορισμός της ενδοομιλικής τιμολόγησης

Ο όρος ενδοομιλική τιμολόγηση αναφέρεται στον προσδιορισμό της αξίας των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Είναι η τιμή που μία επιχείρηση χρεώνει για ένα προϊόν ή υπηρεσία μία άλλη συνδεδεμένη επιχείρηση που ενδεχομένως διαφέρει από τη τιμή που θα χρέωνε σε μία άλλη ανεξάρτητη οντότητα. Ο όρος στην διεθνή οικονομική επιστήμη είναι γνωστός ως transfer pricing και αναφέρεται στον καθορισμό, έλεγχο και ανάλυση των χρεώσεων όλων των κατηγοριών αγοραπωλησίας μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων, ή πιο συγκεκριμένα η τιμή που χρεώνεται η θυγατρική από τη μητρική και αντίστροφα η μητρική από τη θυγατρική.

4.2 Η σημασία της ενδοομιλικής τιμολόγησης για τις σύγχρονες διεθνείς εταιρίες

Τα τελευταία χρόνια η ενδοομιλική τιμολόγηση χαρακτηρίζεται ως το σημαντικότερο διεθνές φορολογικό ζήτημα και ως το ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις. Αν μια πολυεθνική εταιρία δραστηριοποιείται σε χώρες με πολύ διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές ή με διαφορετικές δομές συναλλαγών στις πολιτικές τιμολόγησης της εταιρείας τους, μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην φορολογική της επιβάρυνση σε παγκόσμια κλίμακα. Ακόμη και αν δεν διαφοροποιούνται οι φορολογικοί συντελεστές, το ενδεχόμενο μία διπλής φορολόγησης έχει σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομική ευημερία μίας πολυεθνικής εταιρείας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα τεράστια μεγέθη χρηματικών ποσών που δυνητικά κινδυνεύουν, δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι η ενδοομιλική τιμολόγηση αποτελεί βασική προτεραιότητα για πολλές φορολογικές υπηρεσίες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς. Οι δικαστικές διαμάχες για την ενδοομιλική τιμολόγηση που αφορούν γνωστές μάρκες, όπως για παράδειγμα της Amazon, Coca-Cola, Facebook και Google έχουν λάβει ευρέως το φως της δημοσιότητας τα τελευταία χρόνια. Χαρακτηριστικό γεγονός που έλαβε χώρα το 2012, ως απάντηση σε δημόσια διαμαρτυρία σχετικά με μια μεγάλη φοροδιαφυγή και για χάρη μίας καλής δημόσιας εικόνας στο κοινό αλλά και τις φορολογικές αρχές, η Starbucks δεσμεύτηκε με εθελοντική καταβολή εταιρικού φόρου της τάξης των 20 εκατομμυρίων δολαρίων για το 2013 και το 2014, ανεξάρτητα από την κερδοφορία της. Ένα άλλο παράδειγμα ήταν αυτό της HM Revenue & Customs το 2016, η οποία αύξησε σημαντικά τις έρευνές της σχετικά με τις ενδοεταιρικές συναλλαγές πολυεθνικών εταιρειών ως

αποτέλεσμα, εν μέρει, της αντίδρασης του κοινού κατά της εταιρικής φοροαποφυγής που διέρρευσε. (Heimert & Michaelson,2018)

4.3 Κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ-Η σημασία και η συνεισφορά του ΟΟΣΑ στις Ενδοομιλικές Συναλλαγές

Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης είναι ένας διεθνής οργανισμός που εργάζεται για τον προσδιορισμό πολιτικών με σκοπό τη βελτίωση της ζωής των πολιτών σε διεθνή κλίμακα. Έχει ως στόχο τη διαμόρφωση πολιτικών που προωθούν την κοινωνική ισότητα και την ευημερία για όλους. Σε συνεργασία με τις κυβερνήσεις καθιερώνουν διεθνή πρότυπα για την επίλυση σύγχρονων προβλημάτων με κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό χαρακτήρα.

Στις «Κατευθυντήριες Γραμμές του ΟΟΣΑ για τις Πολυεθνικές Επιχειρήσεις και τις Φορολογικές Διοικήσεις για τις Τιμές Μεταβίβασης» καταγράφονται οι μέθοδοι τεκμηρίωσης ενδοομιλικής τιμολόγησης και οι προτάσεις του για την εύρυθμη εμπορική και οικονομική συνεργασία των συγγενών επιχειρήσεων σε συνδυασμό με την αποτροπή φοροδιαφυγής. Χωρίζεται σε 8 κεφάλαια με τις εξής θεματικές ανά σειρά : Η αρχή των ίσων αποστάσεων, οι παραδοσιακές τακτικές, άλλες τακτικές, οι διοικητικές τακτικές με στόχο την αποφυγή αλλά και επίλυση διαφορών από την ενδοομιλική τιμολόγηση, τεκμηρίωση, άυλα αγαθά και ενδοομιλικές υπηρεσίες. (Blair,2018)

Κατά τη συναλλαγή μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, ο όροι της αγοραπωλησίας, όπως για παράδειγμα η τιμή του προϊόντος ή της υπηρεσίας και οι όροι της συναλλαγής καθορίζονται από τις δυνάμεις της αγοράς. Όταν συναλλάσσονται συνδεδεμένες επιχειρήσεις, οι εμπορικές και οι οικονομικές τους σχέσεις μπορεί να μην επηρεάζονται από τις εξωτερικές δυνάμεις της αγοράς με τον ίδιο τρόπο. Συχνά προσπαθούν να κινούνται με βάση τις συνθήκες της αγοράς που ισχύουν για τις ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Παρόλα αυτά, οι φορολογικές αρχές δεν πρέπει να θεωρούν δεδομένες τις αναιτιολόγητες διαφορές των συναλλαγών των συγγενών εταιριών σε σχέση με τις συναλλαγές των ανεξάρτητων.

Όταν οι ενδοομιλικές συναλλαγές και ο τρόπος τιμολόγησής τους δεν ανταποκρίνονται στα δεδομένα της αγοράς και στην αρχή των ίσων αποστάσεων, που αποτελεί την κυριότερη αρχή εκτίμησης αντικειμενικότητας των τιμολογιακών πολιτικών μεταξύ συγγενών επιχειρήσεων, τότε υπάρχει κίνδυνος αλλοίωσης των φορολογικών εσόδων των χωρών στις οποίες οι εκάστοτε επιχειρήσεις υπόκεινται σε φόρο.

Για την εξάλειψη του φαινομένου της φοροδιαφυγής, τα κράτη μέλη έχουν συμφωνήσει ότι τα κέρδη των συγγενών επιχειρήσεων πρέπει να αναδιαμορφώνονται έτσι ώστε να διορθώνονται οι αλλοιώσεις των φορολογικών εσόδων και επομένως να τηρείται η αρχή των ίσων αποστάσεων. Ανεξάρτητα όμως από τον κίνδυνο

φοροδιαφυγής, οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ προστατεύουν παράλληλα και τις συγγενής επιχειρήσεις από τη διπλή φορολογία.

Η διατύπωση της αρχής των ίσων αποστάσεων δίνεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 της Πρότυπης Φορολογικής Σύμβασης του ΟΟΣΑ και αποτελεί τη βάση της αποφυγής της διπλής φορολογίας. Βάση του άρθρου 9:

«(Όταν) στις εμπορικές ή οικονομικές σχέσεις μεταξύ δύο (συνδεδεμένων) επιχειρήσεων, επικρατούν ή επιβάλλονται όροι διαφορετικοί από εκείνους που θα επικρατούσαν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, τότε οποιαδήποτε κέρδη τα οποία αν δεν υπήρχαν οι όροι αυτοί θα μπορούσαν να είχαν πραγματοποιηθεί από μία από τις επιχειρήσεις αλλά λόγω αυτών των όρων δεν πραγματοποιήθηκαν μπορούν να συμπεριληφθούν στα κέρδη αυτής της επιχείρησης και να φορολογηθούν ανάλογα.»

Στην ουσία το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΟΟΣΑ ορίζει ότι η προσαρμογή της ενδοομιλικής τιμολόγησης μπορεί να πραγματοποιηθεί όταν υφίστανται ή επιβάλλονται όροι των εμπορικών ή οικονομικών σχέσεων μεταξύ δύο επιχειρήσεων, οι οποίοι διαφέρουν από εκείνους που θα επιβάλλονταν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Επομένως, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν αποδεκτές οικονομικές θεωρίες και σωστή διοικητική σκέψη για να προσδιοριστεί τι θα έκαναν ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Το αποτέλεσμα των συναλλαγών πρέπει να αντανακλά τους όρους που θα είχαν συμφωνήσει ανεξάρτητα μέρη κάτω από τις ίδιες συνθήκες υπό τις οποίες λειτουργούν οι ελεγχόμενες οντότητες.

Η ενδοομιλική τιμολόγηση είναι σημαντική τόσο για τους φορολογούμενους όσο και για τις φορολογικές αρχές, καθώς καθορίζει τα φορολογητέα κέρδη των συγγενών επιχειρήσεων σε διαφορετικές φορολογικές δικαιοδοσίες. Ο ΟΟΣΑ επικεντρώνεται σε ζητήματα ενδοομιλικής τιμολόγησης σε διεθνές και όχι σε εγχώριο επίπεδο καθώς η πρόκληση είναι σαφώς μεγαλύτερη όταν σε περιπτώσεις διεθνών ομίλων επιχειρήσεων υφίστανται διαφορετικά φορολογικά καθεστώτα, όπου μία αλλαγή στη τιμολόγηση σε μία φορολογική δικαιοδοσία μπορεί να μην είναι αναγνωρίσιμη σε μία άλλη με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος διπλής φορολόγησης. Για την ελαχιστοποίηση τέτοιων συμβάντων ο ΟΟΣΑ δρα και δίνει οδηγίες σε παγκόσμια κλίμακα, ώστε τα κράτη να συναινούν σχετικά με τον τρόπο καθορισμού της τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η αρχή των ίσων αποστάσεων

5.1 Η έννοια της Αρχής των Ίσων Αποστάσεων

Η αρχή των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle), όπως έχει προαναφερθεί παραπάνω, αποτελεί το βασικότερο και διεθνώς αποδεκτό πρότυπο τιμολόγησης μεταξύ συγγενών επιχειρήσεων. Κυριότερος λόγος είναι η ισότιμη φορολογική μεταχείριση ανάμεσα στις ανεξάρτητες και συνδεδεμένες επιχειρήσεις που δεν επιτρέπει τη δημιουργία φορολογικών πλεονεκτημάτων ή μειονεκτημάτων στην μία ή στην άλλη κατηγορία, γεγονός που θα στρέβλωνε τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά. Στη πράξη, πρεσβεύει ότι η τιμή που χρεώνεται μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων για τη συναλλαγή αγαθών, υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να είναι ίδια με τη τιμή που θα χρεωνόταν εάν οι επιχειρήσεις ήταν ανεξάρτητες μεταξύ τους. Τα μέρη που συναλλάσσονται πρέπει να δρουν ισότιμα και σύμφωνα με τις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Οι Rossing, Cools και Rohde (2017) επεσήμαναν ότι η αρχή των ίσων αποστάσεων λειτουργεί με βάση τη σύγκριση των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων μερών και συγκρίσιμων συναλλαγών της αγοράς. Οι συγγραφείς αναφέρουν τα τέσσερα βασικά βήματα της συγκριτικής ανάλυσης που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της τιμής της αγοράς, όπως τις καθορίζουν οι κατευθυντήριες γραμμές του Ο.Ε.Κ.Δ. για την ενδοομιλική τιμολόγηση:

Βήμα 1: Προσδιορισμός της συναλλαγής συνδεδεμένων μερών - περιγραφή της συναλλαγής.

Βήμα 2: Λειτουργική ανάλυση – προσδιορισμός των λειτουργιών που εκτελούνται, τα ρίσκα που λαμβάνονται και τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται από κάθε εταιρεία που σχετίζεται με τη συναλλαγή.

Βήμα 3: Προσδιορισμός της κατάλληλης μεθόδου τιμολόγησης.

Βήμα 4: Διενέργεια της συγκριτικής ανάλυσης.

Όλα τα βήματα που παρουσιάζονται παραπάνω πρέπει να ακολουθούνται με τη σειρά που παραθέτονται, διότι με βάση το πρώτο βήμα εκτελείται η λειτουργική ανάλυση η οποία με τη σειρά της επηρεάζει την απόφαση σχετικά με την επιλογή της μεθόδου τιμολόγησης. Η λειτουργική ανάλυση και η μέθοδος που επιλέγεται καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η συγκριτική ανάλυση. Μετά το τελευταίο βήμα, αφού δηλαδή ολοκληρωθεί η συγκριτική ανάλυση, εξάγεται το συμπέρασμα περί συμμόρφωσης των συναλλαγών με την αρχή των ίσων αποστάσεων.

5.2 Έλεγχος συγκρισιμότητας ως βάση της αρχής των ίσων αποστάσεων

5.2.1 Η αναγκαιότητα της συγκριτικής ανάλυσης

Η τιμολόγηση των ενδοομιλικών συναλλαγών θεωρείται εύλογη όταν διενεργείται κάτω από συνθήκες και όρους που διέπουν την ελεύθερη αγορά. Η βάση της αρχής των ίσων αποστάσεων είναι η έννοια της σύγκρισης των ελεγχόμενων και μη ελεγχόμενων συναλλαγών (controlled transactions-uncontrolled transactions). Προκείμενου να διαπιστωθεί ο βαθμός της πραγματικής συγκρισιμότητας και σε κατ' επέκταση να εντοπιστούν ενδεχόμενες διαφορές και να γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις για να διατηρηθούν οι συνθήκες της αρχής, γίνεται σύγκριση των χαρακτηριστικών των συναλλαγών ή των επιχειρήσεων τα οποία πιθανόν επηρεάζουν τις συνθήκες των συναλλαγών βάσει της αρχής των ίσων αποστάσεων. Βασική προϋπόθεση της εξαγωγής αξιόπιστων αποτελεσμάτων από τη σύγκριση είναι ότι τα χαρακτηριστικά των συναλλαγών προς εξέταση είναι επαρκώς συγκρίσιμα και δεν εμφανίζουν ουσιώδης αποκλίσεις. Ενδέχεται όμως οι αποκλίσεις που μπορεί να εντοπιστούν να μην ασκούν ιδιαίτερη επιρροή ή να διορθώνονται με κατάλληλες αναπροσαρμογές.

Συνήθως, οι παράγοντες που εξετάζονται είναι τα χαρακτηριστικά των αγαθών ή των παρεχόμενων υπηρεσιών που συναλλάσσονται, οι λειτουργίες που πραγματοποιούνται από τα συναλλασσόμενα μέρη, οι όροι της αγοραπωλησίας, η οικονομική κατάσταση των συμβαλλόμενων μερών και οι επιχειρηματικές στρατηγικές που ακολουθούν οι επιχειρήσεις αυτές. Σημειώνεται, πως κάθε ένας από τους παραπάνω παράγοντες επιδρούν διαφορετικά στον καθορισμό της συγκρισιμότητας ανάλογα με την φύση της συναλλαγής που εξετάζεται σε συνδυασμό με την μέθοδο τιμολόγησης που εφαρμόζεται. (Γεωργάκη, Β. Γ. (2016))

Η επιλογή των συγκριτικών στοιχείων γίνεται από τις συναλλαγές με εταιρίες μέσα στα πλαίσια του ίδιου ομίλου ή με ανεξάρτητες επιχειρήσεις, ή από συναλλαγές δύο ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Τα εσωτερικά συγκριτικά στοιχεία αναδεικνύουν αποτελεσματικότερα τις συγκρίσιμες συναλλαγές, οι οποίες μπορούν να αποδώσουν την σωστή τιμολόγηση στις υπό έρευνα συναλλαγές σε συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού. (Τσουρουφλής σελ. 59-60)

5.2.2 Παράγοντες συγκρισιμότητας

5.2.2.1 Συμβατικοί όροι της συναλλαγής

Μία συναλλαγή είναι το αποτέλεσμα των εμπορικών ή οικονομικών σχέσεων μεταξύ δύο επιχειρήσεων. Η επισημοποίηση μίας συναλλαγής επέρχεται με γραπτές

συμβάσεις που συνάπτονται από τα συμβαλλόμενα μέρη και αντανακλούν τις προθέσεις των δύο μερών τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης, τις ευθύνες και τον καταμερισμό τους, τις υποχρεώσεις, τα δικαιώματα, την ανάληψη ενδεχόμενων κινδύνων αλλά και τις ρυθμίσεις της τιμολόγησης της συναλλαγής. Κατά την επισημοποίηση μίας συναλλαγής με γραπτή σύμβαση από συνδεδεμένες επιχειρήσεις θέτονται οι όροι και οι τρόποι με τους οποίους επρόκειτο να κατανεμηθούν οι ευθύνες, οι κίνδυνοι και τα αναμενόμενα αποτελέσματα που θα προκύψουν από την αλληλεπίδρασή τους. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.42)

Είναι, ωστόσο, πιθανόν αυτές οι γραπτές συμβάσεις να μην παρέχουν όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη διενέργεια ανάλυσης ή να παρέχουν στοιχεία που να μην είναι αρκούντως λεπτομερή. Σε αυτές τις περιπτώσεις εξετάζονται περαιτέρω πληροφορίες που αντλούνται από τις εμπορικές και οικονομικές συναλλαγές, τις λειτουργίες των συμβαλλόμενων μερών, τα χαρακτηριστικά των μεταβιβαζόμενων αγαθών ή παρεχόμενων υπηρεσιών , τις οικονομικές συνθήκες των μερών και τις επιχειρηματικές στρατηγικές. Η ανάλυση δεν πρέπει να βασίζεται μόνο στους όρους που καταγράφονται στις συμβάσεις. Ένας σφαιρικός έλεγχος εντοπίζει τις πραγματικές σχέσεις και συμπεριφορές των συμβαλλόμενων μερών, καλύπτει τα κενά που ενδεχομένως υπήρχαν στις συμβάσεις και συμπληρώνει τα όσα είναι γραπτώς επιβεβαιωμένα. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.43).

Κατά τις συναλλαγές μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων στα πλαίσια της ελεύθερης αγοράς εξασφαλίζονται δίκαιοι και ρεαλιστικοί όροι και για τις δύο πλευρές στις συναπτόμενες συμβάσεις δεδομένου ότι τα συμφέροντα των συμβαλλόμενων μερών είναι αντικρουόμενα . Τα μέρη επιδιώκουν να τηρούν τους όρους της σύμβασης και συμφωνούν ομόφωνα σε περίπτωση που θελήσουν να τροποποιήσουν, προσθέσουν ή αφαιρέσουν όρους εκ των υστέρων προς συμφέρον και των δύο συμβαλλόντων. Δεν ισχύει το ίδιο όμως στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, των οποίων οι συναλλαγές εξυπηρετούν τα συμφέροντα του ομίλου. Ακόμη και σε περιπτώσεις που συνδεδεμένες επιχειρήσεις έχουν αντίθετα συμφέροντα, οι πιέσεις των σχέσεων εξάρτησης με την μητρική εταιρία εξομαλύνει τις διαφορές τους.

Σε περίπτωση που υπάρξει αμφιβολία ως προς τη συναλλαγή και τη σύμβασή της ανάμεσα σε συγγενείς επιχειρήσεις, τότε λαμβάνονται υπόψη όλα τα σχετικά στοιχεία των οικονομικών χαρακτηριστικών της συναλλαγής. Θεωρούμε, όμως, αρκετά πιθανό ότι οι όροι των συναλλαγών μεταξύ των επιχειρήσεων μπορεί να μεταβληθούν με την πάροδο του χρόνου. Αν, λοιπόν, οι όροι της σύμβασης των συναλλαγών μεταβληθούν θα πρέπει να εξεταστούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες πραγματοποιήθηκε η μεταβολή για να διαπιστωθεί αν η αρχική συναλλαγή έχει αντικατασταθεί ή αν η μεταβολή εξυπηρετεί με τον ίδιο τρόπο τα συμφέροντα και αντικατοπτρίζει την πραγματική συμπεριφορά των συμβαλλόμενων μερών. Πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή όταν διαπιστώνεται ότι οι αλλαγές στην συναλλαγή πραγματοποιούνται με γνώση των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.47).

5.2.2.2 Λειτουργική Ανάλυση

Σε καθεστώς ελεύθερης αγοράς οι συναλλαγές μεταξύ δύο ανεξάρτητων επιχειρήσεων αντικατοπτρίζουν τις λειτουργίες που εκτελεί η κάθε επιχείρηση. Η χρήση της λειτουργικής ανάλυσης ελέγχει και συγκρίνει ακριβώς το παραπάνω χαρακτηριστικό μεταξύ ελεγχόμενων και μη ελεγχόμενων συναλλαγών ή οντοτήτων και εντοπίζει τις οικονομικά σημαντικές δραστηριότητες, τις ευθύνες που αναλαμβάνονται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος, τα περιουσιακά στοιχεία που συνεισφέρει το κάθε μέρος και την χρήση τους, αλλά και τον καταμερισμό της ανάληψης κινδύνου. Η ανάλυση αφορά την πραγματικότητα της εκάστοτε συναλλαγής, τις πράξεις των μερών και τις δυνατότητες που εμφανίζουν κατά τη συναλλαγή, όπως για παράδειγμα οι αποφάσεις αναφορικά με τα ρίσκα και τις επιχειρηματικές στρατηγικές και όχι τους όρους διεξαγωγής της συναλλαγής που προσυμφωνούνται.

Για τη διεξαγωγή μίας αποτελεσματικής λειτουργικής ανάλυσης η πλήρης κατανόηση της δομικής οργάνωσης του πολυεθνικού ομίλου και του τρόπου που αυτή επηρεάζει τη λειτουργική πορεία του είναι θεμελιώδης για τη σωστή εξαγωγή των συμπερασμάτων. Επιπλέον, είναι σημαντικό να εξετάσει κανείς τον τρόπο με τον οποίο παράγεται αξία από τον όμιλο στο σύνολό του, ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των λειτουργιών κάθε επιχείρησης που ανήκει σε αυτόν. Δηλαδή, το πόσο συνεισφέρει η κάθε μία επιχείρηση και ποιες είναι οι αλληλεξαρτήσεις των λειτουργιών που εκτελούνται από τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις με τον υπόλοιπο όμιλο. Χρήσιμες προς εξέταση είναι και οι νομικές υποχρεώσεις και τα δικαιώματα κάθε επιχείρησης στα πλαίσια του ομίλου που ανήκει. Πέρα από την ίδια την συνεισφορά και κατά πόσο τη παρέχει το κάθε μέρος, σημασία έχει το οικονομικό αντίκτυπο των λειτουργιών που βασίζεται στη συχνότητα, τη φύση και την αξία που παρέχεται στις υπόλοιπες εταιρίες του ομίλου από την συναλλαγή. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.51). Η λειτουργική ανάλυση θα πρέπει να εξετάζει το είδος, τη φύση, όπως η ηλικία, η αγοραία αξία, η τοποθεσία κτλ. των συνεισφερόμενων και χρησιμοποιούμενων περιουσιακών στοιχείων, όπως εγκαταστάσεις και εξοπλισμός , των άυλων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κ.λπ. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.54)

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά που εξετάζονται, η λειτουργική ανάλυση αποδεικνύει ότι ένας διεθνής όμιλος επιχειρήσεων διανέμει τις λειτουργίες του, οι οποίες συντονίζονται ως μία για να παράξουν αξία. Η διεξαγωγή της ανάλυσης αυτής απαιτεί να ελεγχθεί εις βάθος αν οι λειτουργίες κάθε επιχείρησης του ομίλου είναι ανεξάρτητες ή εξαρτημένες η μία από την άλλη, πόσο ισχυρή είναι η σχέση εξάρτησης και ποια η φύση της. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.55)

Η λειτουργική ανάλυση θεωρείται ελλιπής χωρίς τον προσδιορισμό των ουσιωδών κινδύνων που αναδύονται σε κάθε επιχειρηματική συναλλαγή και αναλαμβάνονται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος. *Επιχειρηματικός κίνδυνος είναι η πιθανότητα να*

συμβεί ένα γεγονός το οποίο θα επηρεάσει δυσμενώς την πορεία μιας οικονομικής μονάδας. Οι επιχειρήσεις συνήθως υιοθετούν στρατηγικές προκειμένου να πετύχουν τους επιχειρηματικούς στόχους και, ανάλογα με τη φύση, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των λειτουργιών τους, το επιχειρηματικό περιβάλλον, καθώς και το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, αντιμετωπίζουν διάφορους επιχειρηματικούς κινδύνους. (Λουμιώτης, 2021) Επομένως, το επιχειρηματικό περιβάλλον και οι επιχειρηματικές δραστηριότητες, διαμορφώνουν τις συνθήκες που αυξάνουν το επιχειρηματικό κίνδυνο. Σε καθεστώς ελεύθερης αγοράς, οι επιχειρήσεις λαμβάνουν επιχειρηματικές αποφάσεις από τις οποίες αναμένουν κέρδη. Κατά κανόνα, όσο μεγαλύτερο είναι το ρίσκο που αναλαμβάνεται τόσο μεγαλύτερα και τα αναμενόμενα κέρδη. Είναι, λοιπόν, δεδομένο ότι το επίπεδο και η ανάληψη κινδύνου είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό προς εξέταση στη λειτουργική ανάλυση. Παρ'όλα αυτά, η ανάλυση των κινδύνων δεν πρέπει να θεωρηθεί πιο σημαντικός παράγοντας σύγκρισης από τα πάγια περιουσιακά στοιχεία ή τις λειτουργίες.

Παρακάτω παραθέτονται τα βήματα του προσδιορισμού της φύσης και της πηγής των κινδύνων που σχετίζονται με την αρχή των ίσων αποστάσεων, προκειμένου να βοηθήσουν στον ακριβή εντοπισμό τους. Οι κίνδυνοι είναι δυσκολότερο να εντοπιστούν σε σχέση με τις λειτουργίες και τα πάγια και για αυτό το λόγο απαιτείται προσεκτική ανάλυση, προκειμένου να οριοθετηθεί με ακρίβεια η πραγματική συναλλαγή σε σχέση με τον κίνδυνο. Πρώτα πρέπει να προσδιοριστούν οι οικονομικά σημαντικοί κίνδυνοι και να ερευνηθεί ο τρόπος που οι συγκεκριμένοι κίνδυνοι κατανέμονται ανάμεσα στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις κάτω από τις ρυθμίσεις της μεταξύ τους σύμβασης.

Στη συνέχεια, μέσω της λειτουργικής ανάλυσης ελέγχεται ο τρόπος με τον οποίο λειτουργούν οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις που συναλλάσσονται σε σχέση με την ανάλυση και διαχείριση αυτών των κινδύνων. Δίνεται έμφαση στο πως οι επιχειρήσεις εκτελούν λειτουργίες ελέγχου και λειτουργίες ελάττωσης του κινδύνου, ποιές ή ποια αντιμετωπίζει το θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο του κινδύνου και ποιες ή ποια έχει την χρηματοοικονομική δυνατότητα να τον αναλάβει.

Μετά την ολοκλήρωση του εντοπισμού του τρόπου καταμερισμού του κινδύνου αλλά και της μεθόδου αντιμετώπισης του από το κάθε συμβαλλόμενο μέρος, προκύπτουν πληροφορίες σχετικά με την ανάληψη και τη διαχείριση των κινδύνων στην ελεγχόμενη συναλλαγή. Αυτές οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται για να διαπιστωθεί αν η συμβατική ανάληψη του κινδύνου συμβαδίζει με τις πρακτικές των επιχειρήσεων αυτών. Διερευνάται αν οι συμβαλλόμενες επιχειρήσεις τηρούν τους όρους της συμφωνημένης σύμβασης, αν η επιχείρηση που έχει αναλάβει τον κίνδυνο διενεργεί ελέγχους πάνω σε αυτόν και αν πράγματι εν τέλει μπορεί βάσει την χρηματοοικονομικής της ικανότητας να τον αναλάβει.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η συμβαλλόμενη επιχείρηση που ανέλαβε τον κίνδυνο δεν διεξάγει έλεγχο επί αυτού ή δεν έχει την οικονομική ικανότητα να τον αναλάβει, τότε οι φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να απορρίψουν τους όρους

της σύμβασης και να θεωρήσουν ότι ο κίνδυνος της συναλλαγής θα μεταφερθεί στην ευθύνη οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης στον όμιλο εταιριών που έχει την χρηματοοικονομική δυνατότητα να αναλάβει τα βάρη της ανάληψης του κινδύνου, όπως, επίσης, και να τον ελέγξει.

Τέλος, αφού λάβει κανείς υπόψη όλα τα σχετικά οικονομικά στοιχεία και προσδιορίσει προσεκτικά τη συναλλαγή, ακολουθεί η τιμολόγηση αυτής της συναλλαγής, στην οποία συνυπολογίζονται οι οικονομικοί παράγοντες, τα αποτελέσματα της ανάληψης κινδύνου και ο τρόπος που αυτός καταμερίζεται και ελέγχεται από το συμβαλλόμενο μέρος που φέρει την ανάληψη κινδύνου. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.60)

Η εκτίμηση και η αντιμετώπισή των κινδύνων που προκύπτουν από οικονομικές δραστηριότητες αποτελούν τις δύο βασικές λειτουργίες της διαχείρισης κινδύνων. Πιο συγκεκριμένα, η διαχείριση κινδύνου έχει 3 πυλώνες:

- Την ικανότητα λήψης της απόφασης ανάληψης, εγκατάλειψης και απόρριψης μίας ευκαιρίας που φέρει κινδύνους.
- Την ικανότητα λήψης της απόφασης αναφορικά με το πώς και πότε είναι αναγκαίο να αντιμετωπίζονται οι κίνδυνοι που προκύπτουν, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα που φέρει η εφαρμογή των αποφάσεων αυτών.
- Την ικανότητα επιλογής μέτρων μείωσης του κινδύνου και των συνεπειών του, σε συνδυασμό με την εφαρμογή αυτών των μέτρων. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.61)

Συμπερασματικά, η λειτουργική ανάλυση αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του ελέγχου των συναλλαγών με ιδιαίτερη έμφαση στην εκτίμηση και ανάλυση των επιχειρηματικών κινδύνων που προκύπτουν από την εκάστοτε συναλλαγή. Η σημασία της διερεύνησης των κινδύνων έγκειται στο γεγονός ότι αποκαλύπτουν την πραγματική φύση και συμπεριφορά των συνδεδεμένων μερών στα πλαίσια μίας συναλλαγής και επιτρέπουν τη διεξαγωγή έγκυρων συμπερασμάτων αναφορικά με τις προθέσεις των εταιριών και αν αυτές ανταποκρίνονται στην αρχή των ίσων αποστάσεων και συνεπώς στους αντικειμενικούς όρους της αγοράς.

5.2.2.3 Χαρακτηριστικά μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων ή παρεχόμενων υπηρεσιών

Ανάλογα με το είδος της συναλλαγής, η σύγκριση των χαρακτηριστικών των μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων ή παρεχόμενων υπηρεσιών είναι αρκετά χρήσιμος παράγοντας συγκρισιμότητας που οριοθετεί μία συναλλαγή και προσδιορίζει τη συμβατότητα της με τα δεδομένα της αγοράς. Στη περίπτωση μεταβίβασης ενσώματων αγαθών τα χαρακτηριστικά που είναι χρήσιμα προς εξέταση είναι τα φυσικά χαρακτηριστικά του περιουσιακού στοιχείου, η ποιότητα και η αξιοπιστία του, αλλά και η διαθεσιμότητα και όγκος πώλησης. Στην περίπτωση παροχής υπηρεσιών εξετάζεται η φύση και η έκταση των υπηρεσιών αυτών, ενώ στην

περίπτωση άυλων αγαθών ελέγχεται η μορφή της συναλλαγής (άδεια ή πώληση), το είδος του αγαθού (πατέντα, εμπορικό σήμα κτλ), τη διάρκεια και το βαθμό της νομικής προστασίας και τέλος, τα αναμενόμενα οφέλη από τη χρήση του μεταβιβάσιμου αγαθού. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.127)

Η βαρύτητα αυτής της μεθόδου σύγκρισης εξαρτάται από την μέθοδο τιμολόγησης που επιλέγεται για την εκάστοτε ενδοομιλική συναλλαγή. Για παράδειγμα, σε περίπτωση επιλογής της μεθόδου συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής (Comparable Uncontrolled Price -CUP), κάθε ουσιώδης ενδεχόμενη διαφορά στα χαρακτηριστικά των περιουσιακών στοιχείων ή των υπηρεσιών μπορεί να επηρεάσει την τιμή με αποτέλεσμα η εφαρμογή ενεργειών για κατάλληλη την προσαρμογή της να καθίσταται αναγκαία. Αντιθέτως, όταν εφαρμόζεται η μέθοδος της τιμής μεταπώλησης (Resale Price Method-RPC) ή η μέθοδος κόστους συν κέρδος (Cost Plus Method-CPM), ενδεχόμενες διαφορές στα χαρακτηριστικά των ακινήτων ή των υπηρεσιών είναι λιγότερο πιθανό να έχουν ουσιώδη επίδραση στο περιθώριο κέρδους ή στο περιθώριο κέρδους επί του κόστους. Παρόλα αυτά, θα ήταν λάθος να υποτιμήσει κανείς αυτόν τον παράγοντα σύγκρισης, καθώς υποδεικνύει διαφορές στις λειτουργίες , στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται και στους κινδύνους που αναλαμβάνονται. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.128)

Είναι γενικά αποδεκτό, για χάρη μίας σφαιρικότερης εικόνας, να διευρύνεται η συγκριτική ανάλυση, συμπεριλαμβάνοντας και συναλλαγές που δεν αφορούν απαραίτητα ίδια προϊόντα, άλλα προϊόντα με παρόμοιες λειτουργίες. Ωστόσο, η αποδοχή μιας τέτοιας προσέγγισης, εξαρτάται καθαρά από το πόσο επηρεάζουν αυτές οι διαφορές των προϊόντων την αξιοπιστία της σύγκρισης και από την ύπαρξη ή όχι πιο αξιόπιστων δεδομένων. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.129)

5.2.2.4 Οικονομικές συνθήκες

Οι τιμολόγηση με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων μίας συναλλαγής προϊόντων ή υπηρεσιών που διαφέρουν, ποικίλλει ανά αγορά. Για να επιτευχθεί εύλογη συγκρισιμότητα, θέτεται σαν όρος ότι οι αγορές, στις οποίες λειτουργούν οι ανεξάρτητες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις βρίσκονται κάτω από παρόμοιες οικονομικές συνθήκες. Αφετηρία της σύγκρισης αποτελεί η εύρεση αγορών με παρόμοια χαρακτηριστικά, λαμβάνοντας υπόψη και τα συμπληρωματικά, αλλά και τα υποκατάστατα αγαθά της. Ο προσδιορισμός της συγκρισιμότητας των αγορών συνοψίζεται σε χαρακτηριστικά όπως: α) η γεωγραφική θέση, β) το μέγεθος των αγορών, γ) η έκταση του ανταγωνισμού στις αγορές, δ) η ανταγωνιστική θέση της εταιρίας που αγοράζει-πωλεί, ε) η διαθεσιμότητα υποκατάστατων αγαθών και υπηρεσιών (κίνδυνοι), στ) τα επίπεδα προσφοράς και ζήτησης την αγορά στο σύνολό της, αλλά και σε συγκεκριμένες περιοχές, ζ) η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών (ανάλογα την περίπτωση της συναλλαγής), η) η φύση και η έκταση των κυβερνητικών ρυθμίσεων αναφορικά με τη λειτουργία της αγοράς θ) το κόστος παραγωγής (συμπεριλαμβανομένου του κόστους της γης, του κόστους εργασίας και

του κεφαλαίου ι) το κόστος μεταφοράς κ) το επίπεδο της αγοράς (λιανική ή χονδρική πώληση), λ) το χρόνο των συναλλαγών κτλ. Αν δεν ασκείται σημαντική επιρροή από τις διαφορές των αγορών ή υπάρχει περιθώριο εύλογων προσαρμογών που θα τις εξομαλύνουν, κρίνεται στις συνθήκες και στα δεδομένα των προς εξέταση αγορών. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.130)

5.2.2.5 Επιχειρηματική στρατηγική

Επιχειρηματική στρατηγική, όπως αναφέρει ο Henderson (1989), «είναι μία προσεκτική έρευνα για ένα σχέδιο δράσης που θα αναπτύξει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της επιχείρησης και θα το επαυξήσει. Για κάθε επιχείρηση η έρευνα αυτή είναι μία συνεχής διαδικασία που ξεκινά με την αναγνώριση του παρόντος: που βρισκόμαστε και τι έχουμε τώρα..» Αυτό το σχέδιο δράσης που περιλαμβάνει όλες τις πτυχές των λειτουργιών της επιχείρησης, καθιστά τις επιχειρηματικές στρατηγικές αξίες διερεύνησης και χρήσιμες στην συγκριτική ανάλυση για τον καθορισμό την ενδοοικονομικής τιμολόγησης. Λειτουργίες που λαμβάνονται υπόψη κατά τη χάραξη στρατηγικής, όπως για παράδειγμα η καινοτομία και ανάπτυξη νέων προϊόντων, ο βαθμός διαφοροποίησης, η απομάκρυνση κινδύνων, η αξιολόγηση πολιτικών αλλαγών, η επιρροή της εργατικής νομοθεσίας, η διάρκεια των διακανονισμών, αλλά και άλλες καθημερινές λειτουργίες, καλύπτουν όλο το φάσμα της δραστηριότητας, και επομένως θεωρούνται αξιόπιστες πληροφορίες προς εξέταση. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.134)

Οι επιχειρηματικές στρατηγικές που παρέχουν στοιχεία είναι αυτές που αφορούν τη διείσδυση σε νέα αγορά. Για παράδειγμα, αν ένας φορολογούμενος επιδιώκει να διεισδύσει σε νέα αγορά ή να αυξήσει το μερίδιο αγοράς του, είναι πιθανόν να επιλέξει χαμηλότερες χρεώσεις από αυτές που υφίστανται στην ίδια αγορά για παρόμοια προϊόντα και υπηρεσίες. Επιπλέον, ένας φορολογούμενος που επιδιώκει να εισέλθει σε μια νέα αγορά ή να επεκτείνει ή να υπερασπιστεί το μερίδιο αγοράς του επιβαρύνεται προσωρινά με υψηλότερο κόστος λόγω κόστους εκκίνησης ή αυξάνει τις προσπάθειες μάρκετινγκ και ως εκ τούτου επιτυγχάνει επίπεδα κέρδους ισχύος από άλλους φορολογούμενους που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά. Σε άλλη περίπτωση, μπορεί ο ίδιος φορολογούμενος να έχει αυξημένα κόστη σε σχέση με άλλους φορολογούμενους στην ίδια αγορά, δεδομένου ότι προκύπτουν μεγαλύτερα έξοδα με την αρχική επένδυση και διαφήμιση έως ότου γνωστοποιήσει τη δραστηριότητα της και εγκαθιδρύσει τη θέση της στη νέα αγορά. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.135)

Ορισμένες επιχειρηματικές στρατηγικές, όπως αυτές που αφορούν τη διείσδυση σε νέα αγορά ή την επέκταση του μεριδίου αγοράς, απαιτούν μειώσεις των τρεχόντων κερδών, δεδομένων των επενδύσεων που απαιτούνται για ένα τέτοιο εγχείρημα, με την προσδοκία αυξημένων μελλοντικών κερδών. Εάν στο μέλλον αυτά τα αυξημένα κέρδη δεν προκύψουν, συνήθως όταν η υποτιθέμενη στρατηγική δεν τέθηκε εις πέρας από τον εκάστοτε φορολογούμενο, το αποτέλεσμα της ενδοοικονομικής τιμολόγησης θα

πρέπει να υποστεί προσαρμογές. Για τον παραπάνω λόγο, οι φορολογικές διοικήσεις επιλέγουν να ελέγχουν με προσοχή τις επιχειρηματικές στρατηγικές πριν διεξάγουν λανθασμένα συμπεράσματα από την συγκριτική ανάλυση. (OECD 2021, Chapter 1 , par. 1.135). Η προσοχή στην επιχειρηματική ανάλυση έγκειται στο γεγονός ότι οι φορολογικές αρχές οφείλουν να αξιολογήσουν τον παράγοντα συνέπειας στην στρατηγική, δηλαδή κατά πόσο όλα τα επιμέρους συμβαλλόμενα μέρη κινήθηκαν με βάση την υποτιθέμενη επιχειρηματική στρατηγική. Ειδικά στη περίπτωση διείσδυσης σε νέα αγορά, και με δεδομένο τον ήδη υπάρχοντα ανταγωνισμό, οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις συναλλάσσονται με χαμηλές τιμές, με σκοπό να μειώσουν τα κόστη, ενώ ταυτόχρονα αναμένουν υψηλά μελλοντικά κέρδη. Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να εξεταστεί είναι η πιθανότητα θετικής ή αρνητικής έκβασης της προσδοκίας για υψηλά κέρδη ως αποτέλεσμα της στρατηγικής αλλά και αν ο χρόνος που η στρατηγική θα αποδώσει κέρδη συμβαδίζει με τους όρους της αρχής των ίσων αποστάσεων. Εάν κριθεί ότι τα αποτελέσματα ή το χρονικό διάστημα επίτευξης των αποτελεσμάτων της επιχειρηματικής στρατηγικής διαφέρουν ή είναι αδύνατα σε σχέση με τα αποτελέσματα ανεξάρτητων επιχειρήσεων σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς, τότε η ενδοομιλική τιμολόγηση τίθεται υπό αμφισβήτηση και επανεξετάζεται.

5.3 Η διαφορούμενη εφαρμογή της Αρχής των Ίσων Αποστάσεων

Με βάση τις οδηγίες του ΟΟΣΑ στις συναλλαγές μεταξύ συγγενών επιχειρήσεων δεν πρέπει οι κρατικοί φορολογικοί παράγοντες να θεωρούν αυτόματα ότι υποβόσκει προσπάθεια μεταφοράς φορολογητέων κερδών ή γενικότερα διάθεση διάβρωσης. Ο λόγος είναι ότι πολλές φορές ο προσδιορισμός της τιμής των συναλλαγών, κατά τα όσα προστάζει η αρχή των ίσων αποστάσεων, ενδέχεται να έχει αντικειμενικές δυσκολίες, ειδικότερα σε περιπτώσεις στρατηγικών βημάτων (π.χ διείσδυση σε νέα αγορά, μετακύληση κόστους λειτουργιών κεντρικής διοίκησης κ.τ.λ.).

Ο Geil S. (2019) υποστηρίζει ότι αυτές οι δυσκολίες προσδιορισμού της ακριβούς τιμής καθιστούν την εφαρμογή της αρχής των ίσων αποστάσεων διαφορούμενη και επικριτέα από πολλές μελέτες. Ο Eden (2015) χωρίζει τις επικρίσεις της αρχής των ίσων αποστάσεων σε δύο κατηγορίες: α) Η πρώτη κατηγορία αφορά την καταχρηστική ενδοομιλική τιμολόγηση από διεθνείς ομίλους ενώ, β) Η δεύτερη αφορά την χαρακτηρισμό των ισχυόντων κανόνων ως μη ρεαλιστικών και μη εφαρμόσιμων στη θεωρία αλλά και στη πράξη.

Σε περιπτώσεις συναλλαγών ανεξάρτητων επιχειρήσεων, οι εμπορικοί και οικονομικοί όροι προκύπτουν από την ελεύθερη αγορά, χωρίς να υπάρχει κάποια κυριαρχική επιρροή. Χωρίς να υφίστανται πίεση από δεσπόζουσες δυνάμεις, μπορούν να δεχτούν ή να απορρίψουν τιμές ή εμπορικούς ασύμφορους όρους, να διαπραγματευτούν για τα δικά τους επιχειρηματικά συμφέροντα, όντας ελεύθερες να ακολουθήσουν τη δική τους εμπορική στρατηγική και οικονομική πολιτική. Από την άλλη, όταν συνδεδεμένες επιχειρήσεις συναλλάσσονται η μία με την άλλη, οι

εμπορικοί και οικονομικοί όροι συχνά δεν επηρεάζονται από την αγορά, αλλά από εσωτερικά συμφέροντα του ομίλου και κυρίως της μητρικής που θέτει τις κατευθυντήριες γραμμές του ομίλου. Επομένως, μπορεί να συμπεράνει κανείς τη δυσκολία επιλογής συμμόρφωσης με τους όρους τιμολογιακής πολιτικής της αγοράς, όταν παράλληλα θέτονται ζητήματα κερδοφορίας μέσω της μεταφοράς φορολογητέας ύλης σε ευνοϊκότερα φορολογικά καθεστάτα.

Επιπλέον, αντικειμενικές δυσκολίες καθορισμού τιμών αντιμετωπίζουν και εταιρίες που παράγουν σπάνια ή εξειδικευμένα άυλα/υλικά αγαθά ή παρέχουν υπηρεσίες που δεν είναι εύκολα συγκρίσιμα στην ελεύθερη αγορά. Δίνονται, βέβαια, λύσεις στις δυσκολίες αυτές χρησιμοποιώντας διαφορετικές μεθόδους τεκμηρίωσης, όπως για παράδειγμα τη μέθοδο του επιμερισμού των κερδών (Profit Split), οποία χρησιμοποιείται για τέτοιες ιδιαίζουσες συνθήκες. Μία ακόμη δυσκολία παρόμοια με την προηγούμενη είναι ότι οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις πραγματοποιούν συναλλαγές τις οποίες δεν θα έκαναν ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Αυτό οφείλεται πολλές φορές στο γεγονός ότι τα μέλη συνδεδεμένων επιχειρήσεων αντιμετωπίζουν διαφορετικές εμπορικές συνθήκες από τις ανεξάρτητες επιχειρήσεις. Έτσι, όταν οι ανεξάρτητες επιχειρήσεις πραγματοποιούν σπάνια ή καθόλου συναλλαγές που συνάπτουν οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν υπάρχουν δεδομένα σύγκρισης για να εφαρμοστεί η αρχή των ίσων αποστάσεων.

Από την άλλη, πέρα από το φορολογικό δίκαιο συνηγορεί και το εταιρικό στην καθιέρωση της αρχής ως βάση της ενδοομιλικής τιμολόγησης. Αναφορικά με το εταιρικό δίκαιο, η ενδοομιλική τιμολόγηση πρέπει να έχει ουδέτερο χαρακτήρα και να μην μετατοπίζει τα κέρδη ανάμεσα στα συνδεδεμένα μέρη, καθώς αυτό έχει ως αποτέλεσμα να τη διάβρωση του εισοδήματος, των δαπανών, της περιουσίας και κατ'επέκταση των αποτελεσμάτων ενός ομίλου, πράγμα που σημαίνει ζημία των μετόχων μειοψηφίας, των δανειστών και των εργαζομένων. Σε περίπτωση που ένας όμιλος είναι οργανωμένος κατά κέντρα κέρδους, μία λανθασμένη τιμολόγηση που στρεβλώνει τα πραγματικά αποτελέσματα του κέντρο διοίκησης μπορεί να καταλήξει σε ανακολουθία μεταξύ των επιμέρους στόχων των διοικήσεων των θυγατρικών και του συνολικού φορολογικού σχεδιασμού του ομίλου (Τσουρουφλής σελ.31 2010)

Έτσι, έχει αποδειχτεί ότι η αρχή των ίσων αποστάσεων λειτουργεί αποτελεσματικά σε πολλές περιπτώσεις στις οποίες οι τιμές στις ενδοομιλικές συναλλαγές που αφορούν αγορές άυλων/ υλικών αγαθών, παροχή υπηρεσιών ακόμα και περιπτώσεις δανεισμού χρημάτων, βρίσκουν συγκρίσιμες συναλλαγές ανεξάρτητων επιχειρήσεων στα πλαίσια παρόμοιων εμπορικών συνθηκών που ανταποκρίνονται και τηρούν την αρχή των ίσων αποστάσεων. Είναι κοινά αποδεκτό ότι η ορθή ενδοομιλική τιμολόγηση ή απλώς η επαλήθευση της αρχής των ίσων αποστάσεων δεν είναι επιστήμη, απαιτεί όμως κριτική σκέψη. Οι ελλείψεις της αρχής επιπλέον, είναι ένα θέμα προς επίλυση από τις αναθεωρημένες οδηγίες του ΟΟΣΑ που έχουν ως σκοπό την εξομάλυνση των δυσκολιών τεκμηρίωσης των τιμών και την ομοιόμορφη διεθνή φορολογική μεταχείριση των ενδοομιλικών συναλλαγών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Μέθοδοι ενδοομιλικής τιμολόγησης

6.1 Προσδιορισμός ορθής τιμολόγησης και επισκόπηση μεθόδων ενδοομιλικής τιμολόγησης

Ο ΟΟΣΑ εξέδωσε τον Ιούλιο του 2010 οδηγίες περί τιμολόγησης των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων, με σκοπό την εναρμόνιση των ενδοομιλικών συναλλαγών με τις συνθήκες της ελεύθερης αγοράς. Στην ουσία προτείνει μεθόδους, μέσω των οποίων οι επιχειρήσεις-μέλη ενός ομίλου που συναλλάσσονται μεταξύ τους, τηρούν και συμφωνούν με την μέθοδο των ίσων αποστάσεων. Ο σημαντικότερος σκοπός στην ενδοομιλική τιμολόγηση είναι η επιλογή της σωστής μεθόδου, η οποία επιλέγεται με κριτήρια όπως, η φύση της ίδιας της συναλλαγής, την οποία μπορεί να διαπιστώσει κανείς χρησιμοποιώντας τη λειτουργική ανάλυση, η διαθεσιμότητα έμπιστων πληροφοριών για τις συναλλαγές που εξασφαλίζει την σωστή εφαρμογή της εκάστοτε μεθόδου και τον βαθμό συγκρισιμότητας μεταξύ των ενδοομιλικών συναλλαγών και των συναλλαγών ανεξάρτητων επιχειρήσεων. (OECD 2021, Chapter 2 , par. 2.2)

Οι μέθοδοι τεκμηρίωσης τιμών χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, στις «παραδοσιακές» και στις «συναλλακτικές» μεθόδους.

Στην κατηγορία των παραδοσιακών μεθόδων ανήκει:

- η μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής (Comparable Uncontrolled Price, CUP),
- η μέθοδος της τιμής μεταπώλησης (Resale Price Method, RPM) και
- η μέθοδος του κόστους πλέον του περιθωρίου κέρδους (Cost Plus Method, CPM).

Ενώ στην κατηγορία των συναλλακτικών μεθόδων ανήκει:

- η μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής (Transactional Net Margin Method, TNMM) και
- η μέθοδος επιμερισμού των κερδών (Transactional Profit Split Method, PSM) (<https://www.forologikanea.gr>)

Οι παραδοσιακές μέθοδοι, χαρακτηρίζουν αν οι συναλλαγές πορεύονται με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων, εξάγοντας συμπεράσματα από τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Το γεγονός που τις καθιστά ιδιαίτερα αξιόπιστες και δημοφιλέστερες, είναι ο άμεσος εντοπισμός των διαφορών στη τιμή μίας ενδοομιλικής συναλλαγής με τη τιμή μίας ανεξάρτητης

συναλλαγής στις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, αλλά και η άμεση αντιμετώπιση αυτών των διαφορών με την απλή αντικατάσταση της υπάρχουσας προβληματικής τιμής με την τιμή της αγοράς. (OECD 2021, Chapter 2 , par. 2.3) Βέβαια, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι συναλλακτικές μέθοδοι φαίνεται να είναι πιο αποτελεσματικές από τις παραδοσιακές, ειδικά όταν υπάρχει έλλειψη πληροφοριών σχετικές με συναλλαγές ανεξάρτητων επιχειρήσεων, καθώς δεν υπάρχει παράδειγμα στην ελεύθερη αγορά που να μπορεί να συγκριθεί, γεγονός που καθιστά δύσκολη έως αδύνατη την εφαρμογή των παραδοσιακών μεθόδων. (OECD 2021, Chapter 2 , par. 2.5) Παρόλα αυτά, ο ΟΟΣΑ δεν απαιτεί από τις επιχειρήσεις να εφαρμόζουν παραδοσιακές μεθόδους. Κάθε οντότητα έχει την ελευθερία επιλογής ακόμα και μεθόδων που δεν ανήκουν στις δύο κύριες κατηγορίες, αρκεί να τηρεί τους όρους της αρχής των ίσων αποστάσεων, ανάλογα με τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των συναλλαγών της. (OECD 2021, Chapter 2 , par. 2.9)

6.2 Παραδοσιακές Μέθοδοι

- **Μέθοδος της Συγκρίσιμης μη Ελεγχόμενης Τιμής (CUP)**

Η μέθοδος των συγκρίσιμων μη ελεγχόμενων τιμών βασίζεται στις τιμές της αγοράς και αποτελεί την δημοφιλέστερη μέθοδο ενδοομιλικής τιμολόγησης . Αυτή η μέθοδος προσδιορίζει την τιμή της ενδοομιλικής συναλλαγής συγκρίνοντας τη με τη τιμή μίας συναλλαγής μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, που συναλλάσσονται σε συγκρίσιμες συνθήκες. Η συγκρισιμότητα μεταξύ ελεγχόμενων συναλλαγών και μη ελεγχόμενων συναλλαγών, δηλαδή συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων και συναλλαγών ανεξάρτητων επιχειρήσεων αντίστοιχα, υφίσταται όταν μεταξύ αυτών των δεν υπάρχουν διαφορές, ή οι διαφορές αυτές δεν έχουν ουσιώδη επίδραση, ή εάν υπάρχουν, μπορούν να προσαρμοστούν με βελτιώσεις (Dalloshi,2012).

Η δημοφιλής φύση της μεθόδου βασίζεται στο γεγονός ότι μετρά αξιόπιστα τα αποτελέσματα της αρχής των ίσων αποστάσεων, με την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ των συναλλαγών ή υπάρχουν ελάχιστες, αμελητέες διαφορές, καθώς η εφαρμογή της απαιτεί υψηλό βαθμό συγκρισιμότητας των συναλλασσόμενων προϊόντων, των υπηρεσιών και των λειτουργιών τους. Η υψηλού βαθμού συγκρισιμότητα είναι εφικτή με μικρές προσαρμογές, οι οποίες δεν πρέπει να επηρεάζουν τη συγκρίσιμη τιμή στην ουσία της. (Ντρούκας,2020) Η κύρια διαφορά μεταξύ της CUP και άλλων μεθόδων τιμολόγησης μεταβίβασης είναι ότι η CUP επικεντρώνεται στην τιμή της συναλλαγής, ενώ οι υπόλοιπες μέθοδοι στα περιθώρια κέρδους που προκύπτουν από αυτήν.

Υπάρχουν δύο τρόποι εφαρμογής της μεθόδου, χρησιμοποιώντας εσωτερικά ή εξωτερικά δεδομένα. Εσωτερικά δεδομένα θεωρούνται οι συγκρίσιμες ανεξάρτητες συναλλαγές που πραγματοποιούνται από οποιοδήποτε από τα μέρη της ενδοομιλικής συναλλαγής με ανεξάρτητα μέρη. Όταν, για παράδειγμα, μία θυγατρική αγοράζει ένα προϊόν από τη μητρική της με μία συγκεκριμένη τιμή, μπορεί να συγκριθεί με τη τιμή του ίδιου προϊόντος που έχει αγοράσει η θυγατρική από μία ανεξάρτητη επιχείρηση ή

αντίστοιχα να συγκριθεί με τη τιμή του ίδιου προϊόντος που έχει πουλήσει η μητρική σε ανεξάρτητη επιχείρηση. Τις περισσότερες φορές, τα συμβαλλόμενα μέρη παραβλέπουν τη δυνατότητα εύρεσης εσωτερικών δεδομένων και υποθέτουν ότι τα εξωτερικά δεδομένα είναι η μόνη επιλογή για την εφαρμογή της μεθόδου, ενώ αντιθέτως τα εσωτερικά δεδομένα μπορούν να προσφέρουν αξιόπιστες και άμεσες πληροφορίες. Ωστόσο, θα πρέπει να τονισθεί και η χρήση των εσωτερικών δεδομένων απαιτεί λεπτομερή και ακριβή σύγκριση των συναλλασσόμενων προϊόντων ή υπηρεσιών. Εξωτερικά δεδομένα θεωρούνται οι ανεξάρτητες συναλλαγές που πραγματοποιούνται από μη συνδεδεμένα μέρη, με παρόμοιους όρους με την ενδοομιλική συναλλαγή που εξετάζεται. Προέρχονται συνήθως από εξειδικευμένες βάσεις δεδομένων, μέσα από τις οποίες αντνακλώνται οι συνθήκες της ελεύθερης αγοράς. Η αναζήτηση εξωτερικών δεδομένων μπορεί να χαρακτηριστεί απαιτητική, δεδομένης της δυσκολίας εύρεσης επαρκών δεδομένων που να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις συγκρισιμότητας.

Ανάμεσα στα θετικά χαρακτηριστικά της εφαρμογής της CUP μεθόδου συγκαταλέγεται ο αποτελεσματικός τρόπος τήρησης της αρχής των ίσων αποστάσεων, ο άμεσος και οικονομικός τρόπος εύρεσης δεδομένων σύγκρισης όταν υπάρχουν εσωτερικά δεδομένα, η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων σύγκρισης που προσφέρουν στις φορολογικές αρχές, όταν τα δεδομένα ικανοποιούν τους όρους συγκρισιμότητας και η μείωση ή η σωστή διαχείριση κινδύνων στις ενδοομιλικές συναλλαγές. Ταυτόχρονα, δεν πρέπει να αμεληθούν κάποια αντικειμενικά εμπόδια στη μέθοδο αυτή, αν λάβει κανείς υπόψη τη δυσκολία εύρεσης συναλλαγών με ακριβή ή παρόμοια χαρακτηριστικά, ειδικά εξωτερικά δεδομένα στην ελεύθερη αγορά, τα οποία δεν παρουσιάζουν ουσιώδης διαφορές. Τα δεδομένα των τιμών και των συναλλαγών πρέπει να εξετάζονται με συνέπεια και ακρίβεια, ώστε οποιαδήποτε αλλαγή να μην επηρεάζει τη συγκριτική ανάλυση. Τα παραπάνω καθιστούν τη μέθοδο των συγκρίσιμων μη ελεγχόμενων τιμών απαιτητική σε έρευνα, αλλά αποτελεσματική και αναμφισβήτητη σε περίπτωση ιδανικών συνθηκών σύγκρισης. (www.transferpricingsolutions.com.au)

- **Μέθοδος της Τιμής Μεταπώλησης (RPM)**

Η μέθοδος της τιμής μεταπώλησης ελέγχει τη τιμή μεταπώλησης ενός προϊόντος ή υπηρεσίας σε μία ανεξάρτητη επιχείρηση, ενώ έχει προηγηθεί πώληση ανάμεσα σε συνδεδεμένα μέρη. Ουσιαστικά, αξιολογεί αν τηρείται η αρχή των ίσων αποστάσεων, ελέγχοντας το περιθώριο κέρδους που προκύπτει από συναλλαγές προϊόντων μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, τα οποία είχαν προηγουμένως αγοραστεί από συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Ελέγχεται η πορεία της τιμής ενός προϊόντος που έχει αγοραστεί από μία συνδεδεμένη επιχείρηση και στη συνέχεια μεταπωλείται σε μία ανεξάρτητη επιχείρηση. Από τη τιμή μεταπώλησης, έπειτα, αφαιρείται το περιθώριο κέρδους, το οποίο θεωρείται από τον μεταπωλητή εύλογο ώστε να καλύψει τα έξοδα πώλησης ή τα λειτουργικά έξοδα που προκύπτουν από τη δραστηριότητα του. Το ποσό που θα περισσέψει θεωρείται ότι συμβαδίζει με την αρχή των ίσων αποστάσεων

και με τη προϋπόθεση ότι προκύπτει ένα αποδεκτό και ικανοποιητικό κέρδος τότε καθορίζεται στην ενδοομιλική συναλλαγή (OECD 2021, Chapter 2 , par. 2.27).

Σε γενικές γραμμές, χρησιμοποιείται κυρίως σε συναλλαγές που προκύπτουν από εμπορική δραστηριότητα, όπου κατά κύριο λόγο συναλλάσσονται προϊόντα και όχι υπηρεσίες, των οποίων η πορεία καταλήγει σε μεταπώληση. Οι οδηγίες του ΟΟΣΑ προσδιορίζουν το περιθώριο τιμής μεταπώλησης ως το αποτέλεσμα της αφαίρεσης της τιμής πώλησης μείον τα άμεσα ή έμμεσα κόστη δια τη τιμή πώλησης (resale profit margin = (sales price – direct or indirect costs) / sales price). Αντίστοιχα, η τιμή σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων είναι ίση με την τιμή μεταπώλησης x(1-περιθώριο κέρδους) [Arm’s Length Price = Resale price * (1 - Gross Margin of comparable uncontrolled transaction)].

Το θετικό χαρακτηριστικό αυτής της μεθόδου βασίζεται στο γεγονός ότι συγκρίνονται περιθώρια κέρδους και όχι η ίδια οι τιμές. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι όταν παρατηρούνται διαφορές στα χαρακτηριστικά της συναλλαγής, οι οποίες επηρεάζουν ουσιωδώς τη τιμή της συναλλαγής, δεν χρειάζονται έντονες προσαρμογές για να τις εξομαλύνουν και επομένως δεν υπάρχει κίνδυνος αυτές οι διαφορές να επηρεάσουν τα μικτά περιθώρια κέρδους που ερευνώνται. Η ανθεκτικότητα της μεθόδου απέναντι στις διαφορές των χαρακτηριστικών των συναλλαγών, που συναντώνται αρκετά συχνά, ενδεχομένως να τη καθιστά αξιόπιστη. Από την άλλη πλευρά, η αξιοπιστία αυτή μπορεί να κλονιστεί σε περίπτωση που υπάρχουν διαφορές στον τρόπο διεξαγωγής της δραστηριότητας των συνδεδεμένων και ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Οι διαφορές στον τρόπο που δραστηριοποιείται κάθε επιχείρηση καθορίζουν την αποδοτικότητα της, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται το επίπεδο κόστους που έχει υπολογιστεί. (OECD 2021, Chapter 2 , par. 2.30)

Επιπλέον, για την εξασφάλιση σωστής συγκρισιμότητας, η λογιστική συνέπεια είναι αναγκαία. Δεν μπορεί να υπάρξει σύγκριση των περιθωρίων μικτού κέρδους όταν διαφέρουν οι λογιστικές αρχές και πρακτικές που διέπουν τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις από αυτές των ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Για παράδειγμα, διαφορές στις μεθόδους αποτίμησης αποθεμάτων ή στις μεθόδους επιμερισμού των λειτουργικών εξόδων στο κόστος πωληθέντων ασκούν αναμφισβήτητα επιρροή στα μικτά περιθώρια κέρδους (www.transferpricing.gr). Ιδιαίτερη βάση πρέπει να δίνεται και στο χρονικό διάστημα που ακολουθεί από την αγορά του προϊόντος, έως τη μεταπώληση. Όταν η μεταπώληση δεν προκύπτει σε σύντομο χρονικό διάστημα από την αγορά του προϊόντος από τον μεταπωλητή, τότε υπάρχει ο κίνδυνος της μεταβολής του περιθωρίου κέρδους από εξωτερικούς παράγοντες (αλλαγές στην αγορά, συναλλαγματικές διαφορές, αλλαγές στα κόστη κτλ). (OECD 2021, Chapter 2, par. 2.36). Όπως στη μέθοδο συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής, έτσι και στη περίπτωση της μεθόδου της τιμής μεταπώλησης, είναι αναγκαίο να εξασφαλίζεται ομοιομορφία κατά τη σύγκριση μικτών περιθωρίων κέρδους με τις κατάλληλες προσαρμογές για την επίτευξη σωστών συγκριτικών ενεργειών.

- **Μέθοδος του κόστους πλέον του περιθωρίου κέρδους (CPM)**

Η μέθοδος του κόστους συν το κέρδος είναι η μέθοδος τιμολόγησης που προσδιορίζει τη τιμή πώλησης ως το άθροισμα του κόστους του προμηθευτή με ένα κατάλληλο ποσοστό κέρδους, το οποίο καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα και τις συνθήκες της αγοράς. Το αποτέλεσμα αυτής της πρόσθεσης, δηλαδή του περιθωρίου κέρδους και των δαπανών, αποτελεί τη τιμή της ενδοομιλικής συναλλαγής με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων. Συγκεκριμένα, η ορθή ενδοομιλική τιμολόγηση εκφράζεται ως εξής : **TP = COGS * (1 + cost plus mark-up)**. Το άθροισμα που προκύπτει συγκρίνεται με το κέρδος του παραγωγού του προϊόντος ή του προμηθευτή της υπηρεσίας μίας συναλλαγής μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, με την προϋπόθεση ότι αυτές οι συναλλαγές είναι συγκρίσιμες. Όπως και στις προηγούμενες μεθόδους, έτσι και σε αυτήν, οι συγκρίσιμες συναλλαγές μπορεί να είναι εσωτερικά συγκρίσιμες, δηλαδή μεταξύ της ελεγχόμενης επιχείρησης και ανεξάρτητων επιχειρήσεων ή εξωτερικά συγκρίσιμες, δηλαδή μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων στην ελεύθερη αγορά.

Συνήθως, η μέθοδος του περιθωρίου κέρδους χρησιμοποιείται σε συναλλαγές που αφορούν ημιτελή προϊόντα και οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις έχουν ειδικούς όρους κοινής συνεργασίας, σύμφωνα με τους οποίους η δραστηριότητα της μίας συμπληρώνεται από τη δραστηριότητα της άλλης για έναν κοινό σκοπό, ή έχουν μακροχρόνιες συμφωνίες αγορών και παροχής προμηθειών. Η εφαρμογή της μεθόδου πρέπει να επιλέγεται, σε περιπτώσεις όπου ο παραγωγός των αγαθών ή προμηθευτής των υπηρεσιών δεν προσφέρει στην παραγωγή τους μοναδικά άυλα περιουσιακά στοιχεία και δεν αναλαμβάνει υψηλούς κινδύνους, καθώς διαφορετικά δεν μπορεί να επιτευχθεί το αναγκαίο επίπεδο συγκρισιμότητας.

Μεταξύ των θετικών χαρακτηριστικών της μεθόδου συγκαταλέγονται η απλή, εύκολη και γρήγορη εφαρμογή της στην τιμολόγηση, η εκ των προτέρων γνώση του κέρδους, το αίσθημα της ασφάλειας ότι τα κόστη καλύπτονται και η τελική τιμή γίνεται εύκολα αποδεκτή από τους φορείς των ελέγχων, καθώς δικαιολογείται πλήρως από τα δεδομένα της αγοραπωλησίας. Τέλος, η προσαύξηση κόστους συν κέρδος στην ελεύθερη αγορά δεν επηρεάζεται από τις διαφορές που μπορεί να προκύψουν μεταξύ των συγκρίσιμων συναλλαγών ή των ίδιων των συμβαλλόμενων μερών, καθώς εύκολα και με ελάχιστες προσαρμογές μπορούν να εξαλειφθούν. Δεν πρέπει να παραλειφθεί, παρόλα αυτά, η μη ευέλικτη φύση της μεθόδου αυτής, καθώς η τιμολόγηση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τις συνθήκες της ελεύθερης αγοράς και τις καταναλωτικές τάσεις, παρά μόνο κάποια δεδομένα επιχειρηματικών- λειτουργικών κοστών με ένα αυστηρό ποσοστό κέρδους, το οποίο δεν αφήνει περιθώρια επέκτασης του κέρδους μελλοντικά και εύκολης ανατίμησης (www.profitwell.com).

Τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει, επίσης να ελέγχουν εις βάθος τις συνθήκες της συναλλαγής και τη συγκρισιμότητα της βάσης κόστους. Για παράδειγμα, η βάση κόστους δεν μπορεί να είναι ίδια και συγκρίσιμη, όταν μία επιχείρηση παράγει ένα προϊόν με μισθωμένα πάγια περιουσιακά στοιχεία, ενώ σε μία άλλη το ίδιο προϊόν παράγεται με ιδιότητα πάγια περιουσιακά στοιχεία. Η βάση κοστολόγησης των λειτουργικών εξόδων και το αποδεκτό περιθώριο κέρδους δεν μπορούν να

συγκριθούν κάτω από την ύπαρξη τέτοιων λειτουργικών διαφορών(OECD 2021, Chapter 2, par. 2.49) Οι διαφορές, επίσης, στις λογιστικές πρακτικές που έχουν αντίκτυπο στις συναλλαγές μεταξύ συνδεδεμένων ή ανεξάρτητων επιχειρήσεων είναι αναγκαίο να εξομαλύνονται, ώστε να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα. Επομένως, τέτοιες διαφορές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να αναλύονται σχολαστικά το επίπεδο και τα είδη των δαπανών που έχουν σχέση με τις λειτουργίες που εκτελούνται για την παραγωγή του συναλλασσόμενου προϊόντος, ώστε να εξασφαλίζεται συγκρίσιμη βάση. Η εξέταση αυτών των διαφορών μπορεί να οδηγήσει στα εξής συμπεράσματα:

- i. Σε περίπτωση που τα κόστη αντανakλούν λειτουργικές διαφορές (λαμβάνοντας υπόψη τα πάγια που χρησιμοποιήθηκαν και τους κινδύνους που αναλήφθηκαν), οι οποίες δεν υπολογίστηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου, τότε απαιτείται προσαρμογή στο κόστος συν την προσαύξηση.
- ii. Σε περίπτωση που τα κόστη αποκαλύπτουν επιπρόσθετες λειτουργίες που διαφέρουν από τις δραστηριότητες που ελέγχονται από τη μέθοδο, προτείνεται καθορισμός ξεχωριστής αποζημίωσης και γενικότερα ξεχωριστής μεμονωμένης προσαρμογής.
- iii. Σε περίπτωση που οι διαφορές που προκύπτουν, αποκαλύπτουν κατά κάποιον τρόπο την αποτελεσματικότητα ή μη των συμβαλλόμενων επιχειρήσεων (συνήθως συναντώνται στα εποπτικά και διοικητικά κόστη), τότε κρίνεται μη αναγκαία η οποιαδήποτε προσαρμογή του ακαθάριστου περιθωρίου κέρδους (OECD 2021, Chapter 2, par. 2.50).

Δεν υπάρχει κάποιος γενικός κανόνας εφαρμογής της μεθόδου που να ανταποκρίνεται σε όλες τις περιπτώσεις συναλλαγών, όμως οι διάφορες μέθοδοι προσδιορισμού του κόστους, που ενδεχομένως επιλέγει η εκάστοτε επιχείρηση, θα πρέπει να είναι συνεπείς και διαχρονικές μεταξύ των ελεγχόμενων και μη ελεγχόμενων συναλλαγών. Οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις μπορεί να επιλέξουν να υπολογίζουν τη βάση κόστους τους με μία τυποποιημένη βάση και να συμφωνούν εκ των προτέρων, ποιες δαπάνες θα ήταν αποδεκτές ως βάση για τη μέθοδο κόστος συν περιθώριο κέρδους.

6.3 Συναλλακτικές μέθοδοι

- **Μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής (TNMM)**

Στη μέθοδο του καθαρού περιθωρίου κέρδους συναλλαγής συγκρίνεται το καθαρό περιθώριο κέρδους των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων με το καθαρό περιθώριο κέρδους συναλλαγών μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων κάτω από παρόμοιες συνθήκες. Η μέθοδος εξετάζει το καθαρό περιθώριο κέρδους σε συνάρτηση προς κατάλληλα οικονομικά μεγέθη που αποκτούν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις από συναλλαγή, όπως για παράδειγμα το κόστος κτήσης, τον κύκλο εργασιών, τα πάγια προς χρήση κτλ, ενώ παράλληλα λειτουργεί παρόμοια με τις μεθόδους κόστος συν περιθώριο κέρδους και τιμή μεταπώλησης, καθώς προσεγγίζουν

από κοινού το περιθώριο κέρδους. Κατά προτίμηση, το καθαρό περιθώριο κέρδους καθορίζεται από συγκρίσιμες συναλλαγές μεταξύ της ίδιας της επιχείρησης και ανεξάρτητων επιχειρήσεων, ή με άλλα λόγια από εσωτερικά συγκριτικά στοιχεία. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν συγκρίσιμες συναλλαγές με ανεξάρτητες επιχειρήσεις, τότε χρησιμοποιούνται δεδομένα εξωτερικών συγκρίσιμων συναλλαγών μεταξύ ανεξάρτητων μερών στην ελεύθερη αγορά, . Χρησιμοποιείται, κυρίως σε περιπτώσεις όπου δεν μπορεί να προσδιοριστεί συγκρίσιμη βάση στα μικτά περιθώρια κέρδους και οι λογιστικοί χειρισμοί διαφέρουν. Για να προσδιοριστεί η ύπαρξη συγκρισιμότητας των συναλλαγών, διεξάγεται λειτουργική ανάλυση, ώστε να διασφαλίζονται έμπιστα αποτελέσματα.

Το δυνατό σημείο της μεθόδου αυτής, λαμβάνοντας υπόψη ότι και αυτή έχει ως κέντρο βάρους της το περιθώριο κέρδους, είναι η ανθεκτικότητα των δεικτών καθαρού κέρδους της στις διαφορές των συναλλαγών. Επίσης, οι δείκτες αυτοί παρουσιάζουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα σε λειτουργικές διαφορές μεταξύ ελεγχόμενων και μη ελεγχόμενων συναλλαγών σε σχέση με τους δείκτες μικτών περιθωρίων κέρδους. Οι λειτουργικές διαφορές εμφανίζονται σε διάφορα λειτουργικά έξοδα των επιχειρήσεων που μπορούν να μεταβάλλουν τους δείκτες μικτού περιθωρίου, αφήνοντας, όμως, αναλλοίωτους τους δείκτες καθαρού περιθωρίου. Εξαιτίας της αποφυγής δημοσιοποίησης δεδομένων από τις επιχειρήσεις, ο υπολογισμός συγκρίσιμων δεικτών μικτών περιθωρίων καθίσταται πολλές φορές δύσκολος έως αδύνατος, δίνοντας χώρο στη μέθοδο των καθαρών περιθωρίων, η οποία λύνει το πρόβλημα της μη διαθεσιμότητας των πληροφοριών που πηγάζουν από την ελεύθερη αγορά.

Πέρα από τα θετικά, υπάρχει επίσης ένας αριθμός αδυναμιών στη μέθοδο αυτή. Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους ενός φορολογούμενου δεν μένει ανεπηρέαστος από όλους τους παράγοντες. Κάποιοι, είτε δεν έχουν επίδραση, είτε έχουν λιγότερο ουσιαστική ή έχουν άμεση επίδραση στην τιμή ή στα ακαθάριστα περιθώρια κέρδους μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, ενώ δεν σχετίζονται πολλές φορές με τις ενδοομιλικές συναλλαγές (www.forologikanea.gr). Η εφαρμογή οποιασδήποτε μεθόδου ίσων αποστάσεων απαιτεί πληροφορίες συναλλαγών ανεξάρτητων επιχειρήσεων που μπορεί να μην είναι διαθέσιμες ανά πάσα στιγμή και όταν πραγματοποιούνται ενδοομιλικές συναλλαγές. Αυτό μπορεί δυσκολέψει ιδιαίτερα τους φορολογούμενους που προσπαθούν να εφαρμόσουν τη μέθοδο του καθαρού περιθωρίου κέρδους, καθώς μπορεί να μην έχουν πρόσβαση σε συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τα κέρδη που αποδίδονται σε συγκρίσιμες, μη ελεγχόμενες συναλλαγές για να προβούν σε έγκυρη εφαρμογή της μεθόδου. Επιπρόσθετα, η μέθοδος του καθαρού περιθωρίου κέρδους εφαρμόζεται σε μία μόνο από τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Το γεγονός της μονόπλευρης φύσης της, σε συνδυασμό με το ότι παράγοντες που δεν σχετίζονται με τις τιμές μεταβίβασης μπορούν να επηρεάσουν τα καθαρά κέρδη, θέτει ερωτήματα για τη συνολική αξιοπιστία της μεθόδου του καθαρού περιθωρίου κέρδους. (OECD 2021, Chapter 2, par. 2.72).

Για τους παραπάνω λόγους, η επιμελής και ευέλικτη λειτουργική ανάλυση καθίσταται ακρογωνιαίος λίθος για την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου ενδοομιλικής τιμολόγησης και εξασφαλίζει μία ισάξια θέση στην μέθοδο καθαρού περιθωρίου κέρδους, ανάμεσα στις υπόλοιπες μεθόδους (OECD 2021, Chapter 2, par. 2.74).

- **Μέθοδος Επιμερισμού των Κερδών (PSM)**

Η μέθοδος επιμερισμού των κερδών είναι η μοναδική αμφίπλευρη μέθοδος ενδοομιλικής τιμολόγησης, αφού προσδιορίζει τα κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των συνδεδεμένων επιχειρήσεων τα επιμερίζει, ενώ ταυτόχρονα κάνει σύγκριση των διανεμηθέντων κερδών που αναμένονται από συναλλαγές ανεξάρτητων επιχειρήσεων σε παρόμοιες συνθήκες, με βάση την ισχύ της αρχής των ίσων αποστάσεων. Στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις, τα επιμεριζόμενα κέρδη διανέμονται με βάση το ποσοστό συνεισφοράς κάθε επιχείρησης στην ενδοομιλική συναλλαγή, δηλαδή κατ'αναλογία, όπως ακριβώς θα διανεμόταν σε παρόμοιες συναλλαγές ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Σε αυτήν την περίπτωση, ο επιμερισμός γίνεται κυρίως με τη χρήση εξωτερικών συγκρίσιμων στοιχείων, ωστόσο η χρήση εσωτερικών συγκρίσιμων στοιχείων είναι εξίσου αποδεκτή.

Οι κατευθυντήριες γραμμές του OECD αναφέρουν ότι η μέθοδος του επιμερισμού των κερδών εφαρμόζεται, επίσης, όταν οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις συνεισφέρουν μοναδικά στις συναλλαγές, ιδίως με τη μορφή μοναδικών άυλων περιουσιακών στοιχείων. Η χρήση της μεθόδου σε τέτοιες περιπτώσεις είναι εύκολη, καθώς σε αντίστοιχη περίπτωση, μία ανεξάρτητη επιχείρηση θα επιθυμούσε τον διαμερισμό των κερδών ανάλογα με την αντίστοιχη συνεισφορά της. Δηλαδή, η μέθοδος διαχωρισμού των κερδών εφαρμόζεται σε μια συναλλαγή, της οποίας η λειτουργική ανάλυση δείχνει ότι ένα μέρος της συναλλαγής αναλαμβάνει λειτουργίες που τείνουν περισσότερο σε σπάνιες παρά σε συνήθειες δραστηριότητες (Feinschreiber & Kent 2012). Για τον λόγο αυτό, εφαρμόζεται συχνότερα από εταιρείες πολύπλοκων κλάδων με υψηλά κέρδη, όπως οι τεχνολογικές και φαρμακευτικές εταιρίες. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμη όταν διαπραγματεύονται άυλα αγαθά, όπως η πνευματική ιδιοκτησία, καθώς οι συναλλαγές αυτές είναι συχνά περίπλοκες και δεν ικανοποιούν τα χαρακτηριστικά που συγκρίνουν οι υπόλοιπες μέθοδοι (www.valentiam.com).

Η μεθοδολογία του διαχωρισμού των κερδών γίνεται κυρίως με βάση δύο προσεγγίσεις (Feinschreiber & Kent 2012) :

Ανάλυση συνεισφοράς: Τα κέρδη κατανέμονται μεταξύ των συνδεδεμένων εταιρειών του ομίλου με βάση μια εύλογη προσέγγιση των κερδών που αναμένεται να πραγματοποιήσουν και να κατανεύμουν ανεξάρτητα μέρη. Τα δεδομένα αντλούνται από συμβατές συναλλαγές. Ελλείπει συμβατών αντίστοιχων συναλλαγών και ως υποκατάστατο αυτών, διεξάγεται λεπτομερής ανάλυση λειτουργιών, χρησιμοποιούμενων παγίων, αναλαμβανόμενων κινδύνων, ενώ ταυτόχρονα αναλύονται και δικαιολογούνται οικονομικά οι μεταβλητές που χρησιμοποιούνται για

την κατανομή. Επομένως η μέθοδος μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμα και όταν δεν υπάρχουν συγκρίσιμα δεδομένα.

Υπολειμματική ανάλυση: Χρησιμοποιείται όταν η συνεισφορά των μερών είναι τέτοια ώστε να μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα με μια μονόπλευρη μέθοδο και να συγκριθούν με συγκριτικά δεδομένα. Στην υπολειμματική ανάλυση τα κέρδη διαχωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία, ανήκουν τα κέρδη που αποδίδονται σε όχι τόσο σύνθετες και περίπλοκες εισφορές και που μπορούν να συγκριθούν με αξιόπιστα δεδομένα. Στην δεύτερη κατηγορία, ανήκει οποιοδήποτε υπολειπόμενο κέρδος ή ζημία που κατανέμεται μεταξύ των συναλλασσόμενων εταιρειών του ομίλου με βάση την αξία της συνεισφοράς της εκάστοτε εταιρίας.

Βάση των χαρακτηριστικών της προς ανάλυσης μεθόδου, προκύπτει ως κύριο πλεονέκτημα, η προσφορά μίας ολοκληρωμένης λύσης ενδοομιλικής τιμολόγησης σε περιπτώσεις όπου μία μονόπλευρη μέθοδος δεν μπορεί να είναι πλήρως αποτελεσματική. Αυτό ισχύει κυρίως σε περιπτώσεις όπου το ένα μέρος της συναλλαγής προσφέρει ένα μοναδικό προϊόν ή υπηρεσία, για το οποίο θέλει τις αντίστοιχες εισφορές ως αποτέλεσμα της αγοραπωλησίας. Επιπλέον, η ανάλυση λαμβάνει υπόψη ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των συναλλαγών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων, τα οποία δεν υπάρχουν σε συναλλαγές ανεξάρτητων επιχειρήσεων, ενώ ταυτόχρονα προσμετρά τη συμπεριφορά των ανεξάρτητων επιχειρήσεων σε παρόμοιες συνθήκες, γεγονός που προσδίδει ιδιαίτερη ευελιξία στη διαδικασία της ανάλυσης.

Δεν λείπουν, φυσικά, τα μειονεκτήματα της μεθόδου ξεκινώντας από τη βάση ότι η κατανομή του κέρδους πολλές φορές γίνεται με υποκειμενικά κριτήρια. Πέρα από την υποκειμενικότητα της διανομής, οι πληροφορίες που αντλούνται από τα στοιχεία συμπεριφοράς των ανεξάρτητων επιχειρήσεων και που απαιτούνται για την εφαρμογή της μεθόδου, πρέπει να είναι λεπτομερείς και πολυπληθείς, γεγονός που καθιστά τη μέθοδο επιμερισμού των κερδών ιδιαίτερα περίπλοκη και ακριβή (www.valentiam.com). Άλλωστε, είναι πολύ πιθανόν να μην υπάρχει καν πρόσβαση σε αυτά τα στοιχεία. Μία άλλη ιδιαίτερη δυσκολία είναι ο προσδιορισμός των κατάλληλων παραγόντων επιμερισμού του κέρδους, η επιλογή των οποίων, μάλιστα, πρέπει να τεκμηριώνεται πλήρως.

6.4 Διαδικασία επιλογής κατάλληλης μεθόδου τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών

Οι γενικές αρχές της ενδοομιλικής τιμολόγησης απαιτούν από τους φορολογούμενους να κάνουν πρώτα ανάλυση των συναλλαγών τους και στη συνέχεια να επιλέξουν τη μέθοδο που θα προσδιορίσει την ενδοομιλική τιμολόγηση. Αυτό συμβαίνει, καθώς κάθε συναλλαγή και κάθε επιχείρηση έχει διαφορετικά χαρακτηριστικά, τα οποία δεν

μπορούν να καλύψουν όλες οι μέθοδοι. Οι σημαντικότεροι πυλώνες της ανάλυσης της ενδοομιλικής τιμολόγησης είναι (Feinschreiber, 2004):

- ✓ Οι φορολογούμενοι οφείλουν να χρησιμοποιούν την καλύτερη και κατάλληλη για αυτούς μέθοδο. Η νομοθεσία κατευθύνει τους φορολογούμενους στη καταλληλότερη μέθοδο ανάλογα τα προϊόντα που συναλλάσσονται και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξάγεται η συναλλαγή. Η καλύτερη μέθοδος είναι αυτή που καθορίζει την τιμή σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων.
- ✓ Οι φορολογούμενοι οφείλουν να κάνουν συγκριτική ανάλυση. Παράγοντες που προσδιορίζουν τη συγκρισιμότητα των μη ελεγχόμενων συναλλαγών με τις ελεγχόμενες συναλλαγές είναι η λειτουργική ανάλυση, οι συμβατικοί όροι, ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος, οι οικονομικές συνθήκες και τα συναλλασσόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες.
- ✓ Οι φορολογούμενοι οφείλουν να τηρούν την αρχή των ίσων αποστάσεων κατά την τιμολόγηση μίας ενδοομιλικής συναλλαγής, η οποία προστάζει ότι το κέρδος που καρπώνεται μία επιχείρηση από μία συναλλαγή μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων πρέπει να είναι ισάξιο του κέρδους που προκύπτει από μία συναλλαγή ανεξάρτητων επιχειρήσεων.

Αφού τηρηθούν τα παραπάνω, ξεκινά η διαδικασία επιλογής της κατάλληλης μεθόδου λαμβάνοντας υπόψη τα τέσσερα ακόλουθα κριτήρια (Feinschreiber & Kent, 2012):

- ✓ Την καταλληλότητα κάθε μεθόδου, βάσει των αποτελεσμάτων της λειτουργικής ανάλυσης που έχει προηγηθεί.
- ✓ Τον βαθμό συγκρισιμότητας των ενδοομιλικών συναλλαγών με τις συναλλαγές ανεξάρτητων επιχειρήσεων αλλά και το είδος των αναγκαίων προσαρμογών κατά την εφαρμογή της επιλεγείσας μεθόδου.
- ✓ Τη διαθεσιμότητα έγκυρων πληροφοριών αναγκαίων για την εφαρμογή της μεθόδου.
- ✓ Τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που προσφέρει η εκάστοτε μέθοδος.

Το βήμα της ανάλυσης των συγκριτικών στοιχείων, που αποτελεί και το πιο ουσιώδες και πάνω στο οποίο βασίζεται όλη η συγκριτική ανάλυση έχει δύο πηγές, τα εσωτερικά στοιχεία, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές της προς έλεγχο επιχείρησης ή μίας οποιασδήποτε επιχείρησης μέσα στον όμιλο με ανεξάρτητες επιχειρήσεις και τα εξωτερικά στοιχεία, τα οποία προκύπτουν από συγκρίσιμες συναλλαγές επιχειρήσεων που δεν ανήκουν στον ίδιο όμιλο.

Η συγκρισιμότητα αυτών των στοιχείων καθορίζεται από τους εξής παράγοντες που έχουν αναλυθεί εκτενέστερα στο Κεφ. 5:

- 1) Τα χαρακτηριστικά των αγαθών ή υπηρεσιών. Για παράδειγμα για τα ενσώματα πάγια είναι τα φυσικά χαρακτηριστικά του προϊόντος, η ποιότητα,

η ποσότητα, η αξιοπιστία, η διαθεσιμότητα, ο όγκος πωλήσεων. Για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία είναι η μορφή της συναλλαγής, το είδος, η διάρκεια και έκταση της νομικής προστασίας, τα προσδοκώμενα οφέλη από την χρήση του. Τέλος, για τις υπηρεσίες είναι η φύση και η έκταση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

- 2) Στοιχεία λειτουργικής ανάλυσης που περιλαμβάνονται στους φακέλους τεκμηρίωσης π.χ οι οικονομικές λειτουργίες, οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι και τα χρησιμοποιούμενα μέσα, όπως κτήρια, εξοπλισμός, προαύλιοι χώροι κτλ.
- 3) Οι συμβατικοί όροι κάθε συναλλαγής, δηλαδή οι ευθύνες, τα οφέλη ή οι κίνδυνοι που επωμίζονται τα συμβαλλόμενα συνδεδεμένα μέρη με τη μορφή συμβάσεων, προθεσμιών η συμβολαίων.
- 4) Οι οικονομικές συνθήκες των συμβαλλόμενων επιχειρήσεων, που πλαισιώνονται από τη γεωγραφική θέση, το επίπεδο της ανταγωνιστικότητας, το μέγεθος της αγοράς, το κόστος της αγοράς-παραγωγής-εργασίας κτλ.
- 5) Οι ειδικές στρατηγικές που εφαρμόζονται από την επιχείρηση, όπως η επέκταση ή διεύρυνση σε νέες αγορές, καινοτομία στην επιχειρηματικότητα κτλ.

Μετά την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου ενδοομιλικής τιμολόγησης και τη χρήση συγκριτικών στοιχείων είναι πιθανόν να προκύψει ένα εύρος τιμών ή κέρδους. Με τη χρήση τεταρτημορίων απορρίπτεται το 25% των χαμηλότερων τιμών και το 25% των υψηλότερων τιμών. Οποιαδήποτε τιμή βρίσκεται μεταξύ του πρώτου και του τρίτου τεταρτημορίου είναι αποδεκτή βάσει της αρχής των ίσων αποστάσεων.

Τα τεταρτημόρια προσδιορίζονται ως εξής :

Q1= πρώτο τεταρτημόριο= 25ο εκατοστιαίο σημείο

Q2= διάμεσος= 50ο εκατοστιαίο σημείο

Q3= τρίτο τεταρτημόριο= 75ο εκατοστιαίο σημείο

Δηλαδή, οι τιμές μεταξύ του 25^{ου} και 75^{ου} εκατοστιαίου σημείου είναι συμβατές με την αρχή των ίσων αποστάσεων (www.e-forologia.gr).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Φάκελος Τεκμηρίωσης

7.1 Θεσμικό πλαίσιο Φακέλων Τεκμηρίωσης

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα, όπως είδαμε στα παραπάνω κεφάλαια, οφείλουν να συναλλάσσονται μεταξύ τους με τους όρους και τις τιμές που είναι αποδεκτές από την αρχή των ίσων αποστάσεων, η οποία αντικατοπτρίζει τις συνθήκες και τις τιμές συναλλαγών μεταξύ ανεξάρτητων μερών στην ελεύθερη αγορά. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, οι επιχειρήσεις αυτές οφείλουν να τεκμηριώνουν τις τιμολογιακές πολιτικές που επιλέγουν στις συναλλαγές τους με συνδεδεμένες επιχειρήσεις σε ετήσια βάση, καταρτίζοντας φάκελο τεκμηρίωσης και υποβάλλοντας συνοπτικό πίνακα πληροφοριών για όλες τις ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποίησαν μέσα στο εξεταζόμενο έτος. Την υποχρέωση σύνταξης φακέλου τεκμηρίωσης έρχονται να πλαισιώσουν οι διατάξεις του άρθρου 21 του Ν.4174/2013, το άρθρο 50 και 51 και οι ΠΟΛ.1097/2014, ΠΟΛ.1144/2014, ΠΟΛ.1142/02.07.2015, ΠΟΛ.1227/1.10.2015.

Νόμος 4174/2013, άρθρο 21

Βάσει των διατάξεων του άρθρου 21, οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις που πραγματοποιούν συναλλαγές και μεταφορά λειτουργιών μεταξύ τους υποχρεούνται να τηρούν Φάκελο Τεκμηρίωσης. Στην υποχρέωση αυτή εντάσσονται και οι μόνιμες εγκαταστάσεις αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα που συναλλάσσονται με τον ίδιο τρόπο με την μητρική τους εταιρία ή γενικότερα με την έδρα τους στο εξωτερικό, καθώς και τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα-οντότητες για αντίστοιχες συναλλαγές με τις μόνιμες εγκαταστάσεις στο εξωτερικό.

Η παράγραφος 2 καθορίζει, όμως, σε ποιες περιπτώσεις οι υπόχρεοι απαλλάσσονται από την υποχρέωση της τήρησης φακέλου τεκμηρίωσης. Πρώτη περίπτωση απαλλαγής είναι οι ενδοομιλικές συναλλαγές ή οι μεταφορές λειτουργιών να μην ξεπερνούν την αξία των 100.000€ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, ενώ ταυτόχρονα ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια ανά φορολογικό έτος. Δεύτερη περίπτωση απαλλαγής είναι οι συναλλαγές να μην ξεπερνούν την αξία των 200.000€ ανά φορολογικό έτος και αθροιστικώς, ενώ ταυτόχρονα ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 5 εκατομμύρια ανά φορολογικό έτος.

Στη συνέχεια, διευκρινίζεται ο χρόνος κατάρτισης και κατάθεσης του Φακέλου Τεκμηρίωσης, ο οποίος συμπίπτει με τη λήξη της προθεσμίας της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Ο Φάκελος, ενίοτε αποτελείται από τον Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης και τον Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης, αλλά πρέπει να συνοδεύεται από τον Συνοπτικό Πίνακα Πληροφοριών, ο οποίος και καταθέτεται ηλεκτρονικά

κατά το ίδιο διάστημα στη Φορολογική Διοίκηση. Η υποβολή του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών είναι υποχρεωτική για κάθε φορολογικό έτος, εκτός και αν οι συναλλαγές των υπόχρεων ανήκουν στις εξαιρέσεις της πρώτης ή δεύτερης περίπτωσης της παραπάνω παραγράφου. Επιπλέον, η έδρα του υπόχρεου, οφείλει να τηρεί τον Φάκελο Τεκμηρίωσης καθ'όλη τη διάρκεια φύλαξης των βιβλίων και στοιχείων του προς εξέταση φορολογικού έτους που προβλέπει ο νόμος. Ο υπόχρεος οφείλει να παραθέτει τον Φάκελο Τεκμηρίωσης στην διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης, οποτεδήποτε του ζητηθεί εντός 30 ημερών από την ημερομηνία της αίτησής του.

Στην παράγραφο 5 του άρθρου αναφέρεται πως ο Φάκελος Τεκμηρίωσης οφείλει να περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο στο οποίο αναγράφονται γεγονότα του φορολογικού έτους που προέκυψαν από μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς και που είχαν αντίκτυπο στις πληροφορίες και στα στοιχεία του Φακέλου Τεκμηρίωσης. Ο υπόχρεος πρέπει να γνωστοποιήσει τα γεγονότα αυτά και να τα εντάξει στον Φάκελο έως το τέλος του έτους στον οποίο έχουν γίνει οι μεταβολές. Με επιφύλαξη, μπορεί να εντάξει στον Φάκελο τα ίδια γεγονότα με όλες τις αναγκαίες αλλαγές ακόμα και στο επόμενο φορολογικό έτος, εφόσον, όμως, έχουν επικαιροποιηθεί. Για να γίνει αποδεκτή, η επικαιροποίηση πρέπει να γίνει εντός του χρονικού διαστήματος των 4 μηνών από την χρονική στιγμή που προκύπτει η ανάγκη επικαιροποίησης. Ο καθορισμός των απαραίτητων επικαιροποιήσεων γίνεται είτε σε ετήσια είτε σε μόνιμη βάση, όπως απεφάνθη ο Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Εσόδων.

Βάση των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, καθορίζονται, επίσης το ακριβές περιεχόμενο του Φακέλου Τεκμηρίωσης, του Βασικού Φακέλου Τεκμηρίωσης και του Συνοπτικού Πίνακα Πληροφοριών, οι περιπτώσεις που το περιεχόμενο αυτό χαρακτηρίζεται μη πλήρες ή ανεπαρκές, οι αποδεκτές μέθοδοι καθορισμού ενδοομιλικής τιμολόγησης και οι μέθοδοι καθορισμού αποδεκτού εύρους τιμών και περιθωρίου κέρδους. Προβλέπεται, επιπλέον, από όμοια απόφαση, η μέθοδος υπολογισμού του κύκλου εργασιών, των λογιστικών προτύπων αλλά και οι περιπτώσεις στις οποίες η διαδικασία απλουστεύεται ή και απαλλάσσεται από την υποχρέωση κατάτμησης ΦΤ μικρότερες οντότητες.

Νόμος 4174/2013 άρθρο 56

Το άρθρο 56 του Ν.4174/2013, αναφέρεται στις κυρώσεις που υφίστανται οι υπόχρεοι φορολογούμενοι ανάλογα με τις αποκλίσεις τους από την εκάστοτε απόφαση. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται πρόστιμο σε ποσοστό 1/1000 των δηλούμενων ακαθάριστων εσόδων σε περίπτωση που ο Συνοπτικός Πίνακας Πληροφοριών κατατεθεί εκπρόθεσμα. Πέρα από την αναλογία 1/1000 των ακαθάριστων εσόδων, διευκρινίζεται ότι το πρόστιμο δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ποσού των 1000€, αλλά και ούτε μεγαλύτερο από 10.000€. Το αντίστοιχο ποσό επιβάλλεται ως πρόστιμο όταν ο ΦΤ δεν τίθεται στη διάθεση της Φορολογικής Διοίκησης μέσα στο χρονικό διάστημα που ορίζει η παρ.4 του άρθρου 21 του Κώδικα ή όταν παραδίδεται με ανεπαρκές περιεχόμενο. Αν από την άλλη, ο ΣΠ και ΦΤ δεν υποβληθούν καθόλου

ή υποβληθούν ημιτελής, τότε επιβάλλεται πρόστιμο σε ποσοστό 1/100 των δηλούμενων ακαθάριστων εσόδων του υπόχρεου, συμπεριλαμβανομένων των διορθώσεων κερδών που μπορεί να προκύψουν. Και σε αυτήν την περίπτωση ορίζεται, το ελάχιστο και μέγιστο ποσό του προστίμου με το ποσό των 10.000€ ως ελάχιστο και το ποσό των 100.000€ ως μέγιστο. Ορίζονται, επίσης συγκεκριμένα ποσά ανάλογα με τις ημέρες εκπρόθεσμης υποβολής του ΦΤ. Αν η υποβολή του πραγματοποιηθεί στο διάστημα μεταξύ 31^{ης} έως 60^{ης} ημέρας, τότε επιβάλλεται πρόστιμο της τάξης των 5.000€, αν η υποβληθεί από την 61^η έως την 90^η μέρα επιβάλλεται πρόστιμο 10.000€, ενώ αν υποβληθεί μετά την 90^η μέρα ή και καθόλου τότε επιβάλλεται πρόστιμο ποσού 20.000€.

Νόμος 4410/2016, άρθρο 40 & 56

Παρακάτω, παρατίθενται οι αλλαγές του **άρθρου 40** του Ν. 4410/2016 πάνω σε αντίστοιχες προηγούμενες παραγράφους :

-Οι διατάξεις της παρ. 6.α του άρθρου 40 έρχονται να αντικαταστήσουν την παρ.3 του άρθρου 21 Ν.4174/2013 του Κ.Φ.Δ και η παρ. 6.β. του άρθρου αυτού ορίζει ότι η προηγούμενη περίπτωση (του άρθρου 6.α) εφαρμόζεται για τους φακέλους που αφορούν συναλλαγές φορολογικών ετών από τη 01.01.2015 και μετά.

-Η παράγραφος 7 αντικαθιστά την παρ.6 του άρθρου 21 Ν.4174/2013

-Η παράγραφος 8.α αντικαθιστά στην παρ. 3 του άρθρου 22 του Ν.4174/2013, που αναφέρεται στην έκδοση απόφασης για προέγκριση μεθοδολογίας ενδοομιλικής τιμολόγησης, την φράση «120 ημερών» στη φράση «18 μηνών».

-Η παράγραφος 8.β προσθέτει στην παράγραφο 3 του άρθρου 22 του Ν.4174/2013 ότι μπορεί να οριστεί μεγαλύτερος χρόνος για την έκδοση απόφασης του πρώτου εδαφίου και έως 36 μήνες από την υποβολή της αίτησης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα.

-Οι διατάξεις της παρ. 9.α τροποποιεί την παρ. 2 του άρθρου 23 του Κ.Φ.Δ και ορίζει ότι όταν η Φορολογική Διοίκηση διενεργεί έλεγχο από το γραφείο χρησιμοποιεί για τη διεξαγωγή του ελέγχου τα στοιχεία που κατέχει είτε από τον ίδιο τον φορολογούμενο, όπως για παράδειγμα τα οικονομικά στοιχεία, δηλώσεις κτλ., είτε έγγραφα και πληροφορίες από τρίτους, αλλά οποιαδήποτε άλλα στοιχεία ζητήσει από τον φορολογούμενο(συνήθως βιβλία και λογιστικά αρχεία).

-Η παράγραφος 10 αντικαθιστά την παράγραφο 2 του άρθρου 24 του Κ.Φ.Δ και προβλέπει ότι η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα πρόσβασης σε οποιοδήποτε δεδομένο των βιβλίων και στοιχείο θεωρεί σχετικό, εφόσον αυτά είναι διαθέσιμα σε ηλεκτρονική μορφή. Πιο συγκεκριμένα, ο φορολογούμενος και οι τρίτοι που παρέχουν υπηρεσίες αποθήκευσης δεδομένων στον φορολογούμενο, έχουν την υποχρέωση να παράσχουν οποιαδήποτε πληροφορία, σε οποιαδήποτε μορφή είναι διαθέσιμη, εφόσον ζητηθεί από τους υπαλλήλους των αρμόδιων αρχών. Η

Φορολογική Διοίκηση έχει το δικαίωμα να λάβει τα ηλεκτρονικά αρχεία σε ηλεκτρονική ή έντυπη μορφή.

-Η παράγραφος 11.α. τροποποιεί το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 του άρθρου 25 του Κ.Φ.Δ. και ορίζει πότε η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα επανελέγχου ενός φορολογικού έτους ή μίας υπόθεσης, ενώ έχει ολοκληρωθεί ήδη έλεγχος πάνω σε αυτήν. Συγκεκριμένα, μπορεί να διεξάγει εκ νέου έλεγχο, όταν προκύπτουν νέα στοιχεία, που δεν υπήρχαν κατά την διενέργεια του πρώτου ελέγχου και άρα δεν θα μπορούσαν να είναι γνωστά στον φορολογικό έλεγχο, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση της φορολογικής οφειλής συγκριτικά με αυτήν του αρχικού ελέγχου.

-Η παράγραφος 12 αντικαθιστά στην παράγραφο 1 του άρθρου 25 του Ν.4174/2013 τη φράση «αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου» με τη φράση «σημείωμα διαπιστώσεων με τα αποτελέσματα του φορολογικού ελέγχου».

Παρακάτω, παρατίθενται οι αλλαγές του **άρθρου 56** του Ν. 4410/2016 πάνω σε αντίστοιχες προηγούμενες παραγράφους :

-Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 56 του Ν.4410/2016 αντικαθίστανται τα δύο πρώτα εδάφια της παρ. 1 του άρθρου 65Α του ν. 4174/2023 σύμφωνα με τις οποίες τα ελεγκτικά γραφεία και οι ελεγκτές τους (εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του Ν.3693/2008) που διεξάγουν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ΑΕ, ΕΠΕ, αλλά και σε υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων εκδίδουν ετήσιο φορολογικό πιστοποιητικό, το οποίο πλέον είναι προαιρετικό για τις ελεγχόμενες επιχειρήσεις, ενώ παλαιότερα ήταν υποχρεωμένοι να το εκδίδουν.

-Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 56 του ν.4410/2016 αντικαταστάθηκε το έκτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013 και σύμφωνα με αυτές τα ελεγκτικά γραφεία ή οι ελεγκτές που αναλαμβάνουν την έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού για τις εταιρίες που ελέγχουν, είναι υποχρεωτικό να αλλάζουν ανά 5 έτη, γεγονός που εμφανίζεται πρώτη φορά σε διατάξεις και ισχύει για κάθε φορολογικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από την 01/01/2016.

-Η παράγραφος 3 του άρθρου 56 του Ν.4410/2016 αντικαθιστά το έβδομο εδάφιο της παρ.1 του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και αναφέρει ότι όταν επιλέγονται υποθέσεις προς έλεγχο, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη οι παραβάσεις φορολογικής νομοθεσίας που διαπιστώνονται στο φορολογικό πιστοποιητικό, ενώ παλαιότερα λαμβανόταν υπόψη και η μη έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού.

-Η παράγραφος 4 του άρθρου 56 του Ν. 4410/2016 αντικαθιστά το πρώτο εδάφιο της παρ. 40 του άρθρου 72 του Ν.4174/2013, όπως προστέθηκε με το άρθρο 50 της παρ. 2 του Ν. 4223/2013 το οποίο έθετε σε ισχύ τις διατάξεις του άρθρου 65Α από τις χρήσεις που αρχίζουν από 01/01/2016 και μετά. Η νέες διατάξεις καταργούν τη φράση « και καταργούνται για τις χρήσεις που αρχίζουν 01/01/2016 και μετά» και θέτουν σε ισχύ την έκδοση του ετήσιου φορολογικού πιστοποιητικού.

-Η παράγραφος 5 του άρθρου 56 του Ν. 4410/2016 θέτει σε ισχύ τις διατάξεις των παραγράφων 1-3 του άρθρου 56 του Ν.4410/2016 για τα φορολογικά πιστοποιητικά που εκδίδονται από τη 01/01/2016 και έπειτα.

7.2 Περιεχόμενο Φακέλων Τεκμηρίωσης

Κάθε επιχείρηση που πληροί τα κριτήρια που αναλύθηκαν παραπάνω στο κεφάλαιο 7.1 «Θεσμικό πλαίσιο ΦΤ», συντάσσει Φάκελο Τεκμηρίωσης. Ο Φάκελος Τεκμηρίωσης είναι προϊόν πολύ-επίπεδης μελέτης και εργασίας, καθώς περιλαμβάνει ένα μεγάλο εύρος στοιχείων περιλαμβάνοντας πληροφορίες σχετικές με τις συνθήκες και το περιβάλλον δραστηριοποίησης της επιχείρησης, με τη δομή της και τις εσωτερικές της λειτουργίες έχοντας ως στόχο και τελικό σκοπό να τεκμηριώσει τις τιμές των ενδοομιλικών συναλλαγών και να προσδιορίσει αν οι ελεγχόμενες συναλλαγές πραγματοποιήθηκαν με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων. Σε περίπτωση ημεδαπής επιχείρησης, μέλους ενός πολυεθνούς ή ημεδαπού ομίλου, ο ΦΤ αποτελείται από 2 μέρη, τον «Βασικό Φάκελο Τεκμηρίωσης» και τον «Ελληνικό Φάκελο Τεκμηρίωσης». Ο τελευταίος, συμπληρώνει τον βασικό με πρόσθετες πληροφορίες που αφορούν τα μέλη του ομίλου. Μία ημεδαπή επιχείρηση μπορεί να συντάξει μόνο τον ελληνικό ΦΤ, χωρίς δηλαδή να υποχρεούται να συντάξει τον βασικό, σε περίπτωση που συναλλάσσεται με ημεδαπές, αλλοδαπές ή με μόνιμες εγκαταστάσεις της σε αλλοδαπή, αλλά και όταν οι μόνιμες εγκαταστάσεις της αλλοδαπής επιχείρησης εντός ελληνικών συνόρων συναλλάσσονται με την έδρα ή με συνδεδεμένες επιχειρήσεις της έδρας στην αλλοδαπή.

7.2.1 Βασικός Φάκελος Τεκμηρίωσης

Ο Βασικός Φάκελος Τεκμηρίωσης είναι κοινός για όλο τον όμιλο επιχειρήσεων και περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες της υπόχρεης επιχείρησης, των συνδεδεμένων με εκείνην επιχειρήσεων και των εγκαταστάσεων της, περιγράφοντας τις δραστηριότητες, την δομή οργάνωσης, τη φύση και τον όγκο των συναλλαγών τους, τις τιμολογιακές πολιτικές, τις στρατηγικές που ακολουθεί και τα ρίσκα που αναλαμβάνει ακολουθώντας τις στρατηγικές αυτές. Το περιεχόμενο και τη δομή του βασικού ΦΚ έχουν καθορίσει ο ΟΟΣΑ και η Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ελλάδα το βρίσκουμε στην ΠΟΛ.1144/2014 ως εξής (www.taxheaven.gr):

α) Γενική περιγραφή των δραστηριοτήτων και της στρατηγικής του φορολογικού υπόχρεου, όπως επίσης και οποιασδήποτε αλλαγής που μπορεί να προέκυψε το νέο φορολογικό έτος.

β) Σε περίπτωση ομίλου, παραθέεται γενική περιγραφή, αναφορικά με την οργανωτική, νομική, λειτουργική δομή του μέσω της παρουσίασης οργανογράμματος, καταλόγου των μελών και των μόνιμων εγκαταστάσεων τους, της περιγραφής των εταιρικών σχέσεων (πως συνδέονται μεταξύ τους) και των αλλαγών που προέκυψαν σε σχέση με το τελευταίο έτος στην ιδιοκτησία χρηματοοικονομικών συναλλαγών,

άλων περιουσιακών στοιχείων και των φορολογικών αποτελεσμάτων ολόκληρου του ομίλου.

γ) Γενική περιγραφή των συνδεδεμένων επιχειρήσεων και των εγκαταστάσεων τους με τις οποίες η υπόχρεη επιχείρηση έχει συνδιαλλαχθεί και οι συναλλαγές τους εκκρεμούν τεκμηρίωσης.

δ) Γενική περιγραφή των συναλλαγών προς τεκμηρίωση αναφορικά με τη φύση τους (πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, άυλα περιουσιακά , χρηματοοικονομικές συναλλαγές κτλ.), με τον όγκο συναλλαγών και τη συχνότητα των τιμολογίων.

ε) Γενική περιγραφή των λειτουργιών της υπόχρεης επιχείρησης, των ενδεχόμενων κινδύνων που αντιμετωπίζονται, με την προσθήκη των αλλαγών που προέκυψαν το τελευταίο έτος πάνω στις λειτουργίες και στους κινδύνους.

ζ) Περιγραφή της τιμολογιακής πολιτικής που ακολουθείται στις ενδοομιλικές συναλλαγές και επεξήγηση της τήρησης της αρχής των ίσων αποστάσεων.

θ) Περιγραφή των πραγματοποιηθέντων συναλλαγών του προς εξέταση φορολογικού έτους με συνδεδεμένες επιχειρήσεις, ακόμα κι αν η σύνδεση έχει διακοπεί μέσα στο έτος. Εξετάζονται όλες οι συναλλαγές πριν τη σύνδεση με μία επιχείρηση ή μετά τη διακοπή, ώστε αν υπάρχουν κριτήρια συγκρισιμότητας, να χρησιμοποιηθούν ως στοιχεία συγκρισιμότητας.

Τέλος, αν ο βασικός φάκελος τεκμηρίωσης τηρείται από διεθνή όμιλο τότε συντάσσεται σε μία διεθνώς αποδεκτή γλώσσα (κυρίως αγγλικά) και όποτε ζητηθεί από τις αρμόδιες αρχές μεταφράζεται στα ελληνικά εντός του περιθωρίου των 30 ημερών από την ημέρα της αίτησης. Σε όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις ο φάκελος συντάσσεται στην ελληνική γλώσσα.

7.2.2 Ελληνικός Φάκελος Τεκμηρίωσης

Ο ελληνικός ΦΤ συμπληρώνει, όπως προαναφέρθηκε, τον βασικό φάκελο προσθέτοντας πληροφορίες που σχετίζονται με τις ελληνικές επιχειρήσεις, τις μόνιμες εγκαταστάσεις της αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα ή αντίστοιχα τις νόμιμες εγκαταστάσεις της ελληνικής επιχείρησης στο εξωτερικό. Τα περιεχόμενα του παρουσιάζονται παρακάτω:

α) Αναλυτική περιγραφή της υπόχρεης επιχείρησης και των ακολουθούμενων στρατηγικών, συμπεριλαμβάνοντας τις αλλαγές της επιχείρησης και των στρατηγικών που επήλθαν σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

β) Αναλυτική περιγραφή:

- i. της φύσης (πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, άυλα περιουσιακά , χρηματοοικονομικές συναλλαγές κτλ.),
- ii. του όγκου των συναλλαγών,

- iii. της ροής των τιμολογίων,
- iv. εκτενής αναφορά σε έκτακτες συναλλαγές και γεγονότα που προκύπτουν από τη μεταφορά λειτουργιών, όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 51 του Ν.4172/2013 (ΚΦΕ),
- v. πρόσθετων πληροφοριών αναφορικά με την τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, αντλούμενες από την αγοροπωλησία ή μεταβίβαση άυλων περιουσιακών μεταξύ συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, αναλύεται αν η τιμή των συναλλαγών είναι η αντίστοιχη τιμή με την οποία μία ανεξάρτητη επιχείρηση διατίθεται να πουλήσει ή να μεταβιβάσει ή αντιστρόφως, αν μία επιχείρηση διατίθεται να δώσει ώστε να αποκτήσει το προϊόν της συναλλαγής, πάντα σε συγκρίσιμες συνθήκες, συνυπολογίζοντας, φυσικά, τα οφέλη και τη χρησιμότητα που προσφέρει η συναλλαγή.

γ) Συγκριτική ανάλυση:

- i. των χαρακτηριστικών των περιουσιακών στοιχείων και υπηρεσιών και εφόσον υπάρχουν εσωτερικά ή εξωτερικά συγκριτικά στοιχεία, αναλύονται και οι πληροφορίες σχετικά με αυτά. Εφόσον το προϊόν της συναλλαγής είναι άυλο περιουσιακό στοιχείο, η συγκρισιμότητα και η συμφωνία της τιμής με την αρχή των ίσων αποστάσεων δικαιολογείται λαμβάνοντας υπόψη ειδικούς παράγοντες όπως: τα αναμενόμενα οφέλη, γεωγραφικοί περιορισμοί, μεταβίβαση δικαιωμάτων αποκλειστικότητας ή όχι, συμμετοχή του αγοραστή στις μελλοντικές εξελίξεις κτλ.
- ii. Λειτουργική ανάλυση που περιλαμβάνει στοιχεία από λειτουργίες, περιουσιακά στοιχεία σε χρήση και επιχειρηματικοί κίνδυνοι
- iii. Συμβατικοί όροι
- iv. Οικονομικές συνθήκες
- v. Ειδικές επιχειρηματικές στρατηγικές

δ) Αιτιολόγηση του υπόχρεου αναφορικά με την επιλογή και τον τρόπο εφαρμογής της μεθόδου ενδοομιλικής τιμολόγησης.

ε) Περιγραφή της εφαρμογής της πολιτικής του φορολογούμενου αναφορικά με τον καθορισμό των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών.

ζ) Αιτιολόγηση του τρόπου που υπολογίζεται η αναπροσαρμογή, σε περίπτωση που ο φορολογούμενος αναπροσαρμόσει την τιμή της ενδοομιλικής συναλλαγής για να συνάδει με την αρχή των ίσων αποστάσεων.

η) Λεπτομερής περιγραφή και δικαιολόγηση προσαρμογών για την εξασφάλιση της συγκρισιμότητας μεταξύ των συναλλαγών.

θ) Ένταξη πληροφοριών αναφορικά με συναλλαγές με συνδεδεμένες επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους σε κράτη μη συνεργάσιμα στον φορολογικό τομέα, που σε

περίπτωση που ανήκουν στον ίδιο όμιλο θα περιλαμβάνουν και τα οικονομικά στοιχεία (ισολογισμός, κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως κτλ) της συνδεδεμένης επιχείρησης.

ι)Ένταξη διαγράμματος ροής συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη και τις έκτακτες συναλλαγές.

κ)Ένταξη αντίγραφων των συμβάσεων των συναλλαγών που εκκρεμούν τεκμηρίωσης.

7.3 Υπόδειγμα Φακέλου Τεκμηρίωσης

Ένας ελληνικός Φάκελος Τεκμηρίωσης ξεκινά με τα ενδεικτικά κάτωθι περιεχόμενα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1^η Ενότητα «Συνοπτική Επισκόπηση»

1.1 Εισαγωγή και σκοπός μελέτης

1.2 Μεθοδολογία μελέτης

1.3 Δομή και περιεχόμενο ανάλυσης φακέλου ενδοομιλικών συναλλαγών

1.3.1 Συνοπτική επισκόπηση

1.3.2 Ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης

1.3.3 Παραθέματα μελετών τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών

1.4 Συνοπτική παρουσίαση εταιρίας (TP Catalyst, AMADEUS)

1.5 Υπό εξέταση ενδοομιλικές συναλλαγές

1.5.1 Περιγραφή των προς τεκμηρίωση ενδοομιλικών συναλλαγών

1.5.2 Στατιστικά χαρακτηριστικά των ενδοομιλικών τιμολογήσεων

1.6 Συμπεράσματα λειτουργικής ανάλυσης

1.7 Συμπεράσματα οικονομικής ανάλυσης

1.7.1 Σύνοψη συγκριτικών αποτελεσμάτων των υπό εξέταση ενδοομιλικών συναλλαγών

1.7.2 Σύνομη περιγραφή Κωδικών Δραστηριότητας τύπου NACE Rev.2 της επιχειρηματικής δραστηριότητας

1.7.3 Σύνομη περιγραφή δραστηριότητα της Εταιρείας στη βάση δεδομένων TP Catalyst, AMADEUS

2^η Ενότητα «Πληροφορίες Σχετικά με την Εταιρεία»

2.1 Γενική επισκόπηση εταιρείας

2.2 Δραστηριότητα της εταιρείας

2.3 Στρατηγική της εταιρείας

2.4 Οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας

2.5 Νομική δομή της εταιρείας

2.6 Οργανωτική δομή της εταιρείας

- 2.7 Λειτουργική ανάλυση της εταιρείας
  - 2.7.1 Επιτελούμενες λειτουργίες
  - 2.7.2 Κίνδυνοι
  - 2.7.3 Περιουσιακά στοιχεία
  - 2.7.4 Ειδικές επιχειρηματικές στρατηγικές

3^η Ενότητα «Γενικά Χαρακτηριστικά Κλάδου»

- 3.1 Κλαδική Ανάλυση
  - 3.1.1 Δομή του κλάδου
  - 3.1.2 Εγχώρια αγορά
  - 3.1.3 Διεθνής-Ευρωπαϊκή αγορά
  - 3.1.4 Covid -19
  - 3.1.5 Συμπεράσματα
- 3.2 Ανάλυση Porter
  - 3.2.1 Γενική ανάλυση της μεθοδολογίας Porter
  - 3.2.2 Η ανάλυση Porter σε επίπεδο Εταιρείας
- 3.3 Ανάλυση SWOT

4^η Ενότητα «Οικονομική Ανάλυση»

- 4.1 Υπό εξέταση ενδοομιλικές συναλλαγές
- 4.2 Ομαδοποίηση ενδοομιλικών συναλλαγών
- 4.3 Τεκμηρίωση ενδοομιλικών συναλλαγών
  - 4.3.1 Στοιχεία 1^{ης} συναλλαγής /Α' Ομαδοποίησης
    - 4.3.1.1 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία ομαδοποίησης –συναλλαγής και τιμολογιακή πολιτική
    - 4.3.1.2 Συμβατικοί όροι
    - 4.3.1.3 Ροή τιμολογίων/Διάγραμμα ροής συναλλαγής-ομαδοποίησης
    - 4.3.1.4 Λειτουργική ανάλυση
    - 4.3.1.5 Επιλογή Μεθόδου Τεκμηρίωσης
    - 4.3.1.6 Εφαρμογή Επιλεγθείσας Μεθόδου Τεκμηρίωσης
    - 4.3.1.7 Αποτελέσματα συγκριτικής ανάλυσης

5^η Ενότητα «Παράρτημα Φακέλου Τεκμηρίωσης»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Νομοθετικό Πλαίσιο Εργασιών Ενδοομιλικής Τεκμηρίωσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Δημοσιευμένες εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (Διαχ. Περ. 20XX και 20XX)

1. «Συνοπτική Επισκόπηση»

1.1 Εισαγωγή και σκοπός μελέτης

Στην εισαγωγή παρατίθεται ο σκοπός της διεξαγωγής της μελέτης, η γνωστοποίηση της εταιρίας-ομίλου για την οποία συντάσσεται ο φάκελος, το φορολογικό έτος που εξετάζεται και η νομοθεσία με τις αντίστοιχες ανανεωμένες κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΟΣΑ βάση των οποίων διενεργήθηκε η ανάλυση αυτή.

Η παρούσα μελέτη για την τεκμηρίωση των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών διεξάγεται προκειμένου να στοιχειοθετηθεί και να επαληθευθεί η εφαρμογή της αρχής των ίσων αποστάσεων στις ενδοομιλικές συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της «ΟΝΟΜΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ή ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ» και των συνδεδεμένων αυτής εταιρειών για το φορολογικό έτος που έληξε στις 31/12/20XX.

Στην συνέχεια αναφέρονται οι διατάξεις των άρθρων και νομοθεσιών, αλλά και οι αναθεωρημένες οδηγίες του ΟΟΣΑ, οι οποίες θέτουν τον κανόνα του καθορισμού των τιμών των ενδοομιλικών συναλλαγών, σύμφωνα με την αρχή των ίσων αποστάσεων.

1.2 Μεθοδολογία μελέτης

Η παρούσα μελέτη βασίζεται σε εσωτερικά πληροφοριακά στοιχεία, ήτοι πληροφορίες που βρίσκονται εντός του ομίλου ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΟΜΙΛΟΥ και της εταιρείας.

Επιπλέον η μελέτη περιλαμβάνει πληροφορίες που ελήφθησαν από τρίτα μέρη όπως τράπεζες πληροφοριών, δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις και δημοσιεύσεις σχετικά με την αγορά και τον υπό εξέταση κλάδο δραστηριότητας.

1.3 Δομή και περιεχόμενο ανάλυσης φακέλου ενδοομιλικών συναλλαγών

1.3.1 Συνοπτική επισκόπηση

Στην ενότητα επισκόπηση του φακέλου παρουσιάζονται συνοπτικά τα συμπεράσματα των αναλύσεων στα πλαίσια των διεργασιών τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών.

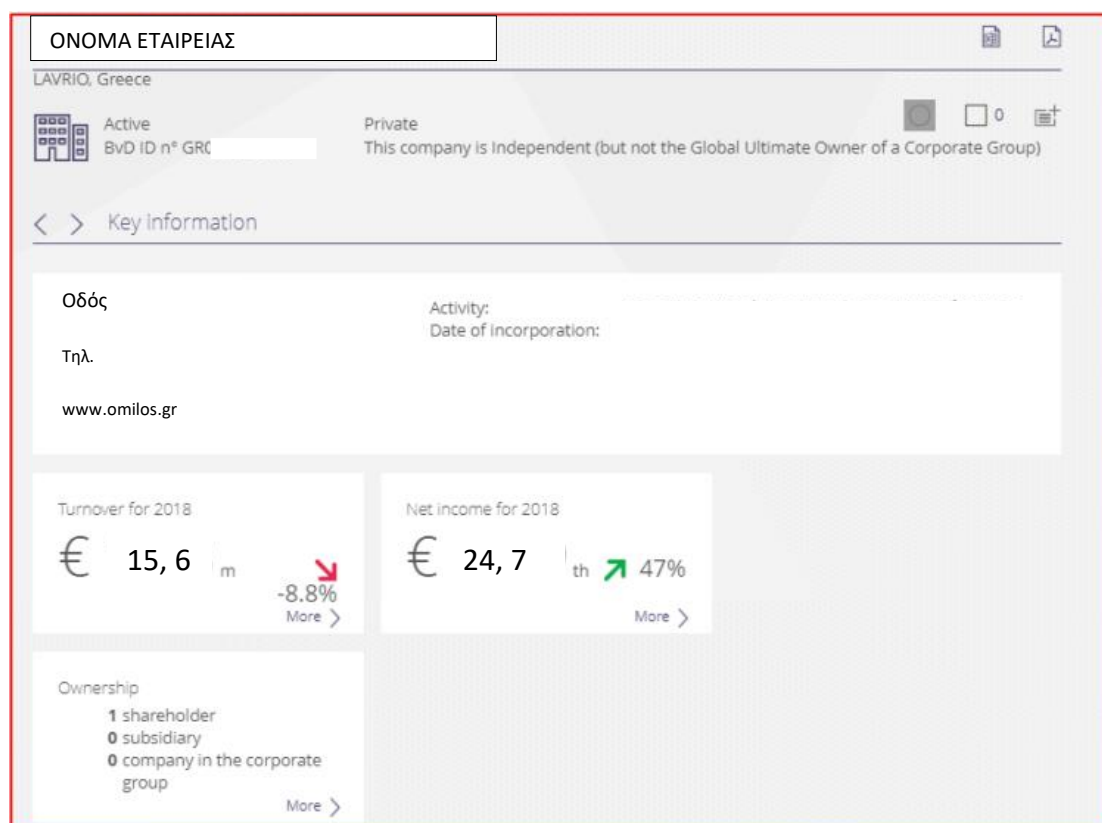
1.3.2 Ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης

Ο ελληνικός φάκελος τεκμηρίωσης συμπληρώνει τον βασικό φάκελο και περιέχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τις ελληνικές επιχειρήσεις του ομίλου τις μόνιμες εγκαταστάσεις της αλλοδαπής επιχείρησης στην Ελλάδα ή τις μόνιμες εγκαταστάσεις της Ελληνικής επιχείρησης στην αλλοδαπή.

1.3.3 Παραθέματα μελετών τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών

Στα παραθέματα της μελέτης παρουσιάζονται αναλυτικά οι μελέτες που χρησιμοποιήθηκαν για την τεκμηρίωση των υπό εξέταση συναλλαγών και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο τεκμηρίωσης.

1.4 Συνοπτική παρουσίαση εταιρείας (TP Catalyst, AMADEUS)

1.5 Υπό εξέταση ενδοομιλικές συναλλαγές

1.5.1 Περιγραφή των προς τεκμηρίωση ενδοομιλικών συναλλαγών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις συναλλαγές που πραγματοποίησε η εταιρεία με συνδεδεμένα μέρη κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης που έληξε 31-12-19 και για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση τεκμηρίωσης των τιμών τους σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία για τις ενδοομιλικές συναλλαγές.

A/A	Συμβαλλόμενο μέρος	Αντι-συμβαλλόμενο μέρος	Περιγραφή συναλλαγής	Αξία συναλλαγής
1				
2				
3				
4				

1.5.2 Στατιστικά χαρακτηριστικά των ενδοομιλικών τιμολογήσεων

Παρακάτω, δίνεται παράδειγμα παρουσίασης στατιστικών χαρακτηριστικών των συναλλαγών (όγκος, φύση συναλλαγής, τιμές) σε πίνακες excel.

1.6 Συμπεράσματα λειτουργικής ανάλυσης

Στην υποενότητα αυτή, αναφέρεται η δραστηριότητα της εταιρίας και οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι που συνδέονται με αυτήν. Μέσω της ανάλυσης συγκεκριμένων παραγόντων και κριτηρίων όπως οι κύριες λειτουργίες της επιχείρησης, οι κίνδυνοι, τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση των λειτουργιών κτλ., χαρακτηρίζεται ποια είναι η τυπική δραστηριότητα της υπόχρεης επιχείρησης.

Ακολουθεί παράδειγμα πίνακα λειτουργικής ανάλυσης λειτουργιών που επιτελούνται, κινδύνων που αναλαμβάνονται και χρησιμοποιηθέντων παγίων:

Λειτουργίες που επιτελούνται		Κίνδυνοι που αναλαμβάνονται		Πάγια που χρησιμοποιούνται	
Έρευνα και ανάπτυξη	☐	Επιχειρηματικός / Εμπορικός	☐	Ενσώματα (εγκαταστάσεις και εξοπλισμός)	☐
Παραγωγή	☐	Έρευνας και ανάπτυξης	☐	Άυλα (εμπορικά σήματα, πατέντες, τεχνολογία κ.λ.π)	☐
Διανομή	☐	Πιστωτικός	☐		
Αντιπροσωπείωση	☐	Επισφάλειας	☐		
Τεχνική υποστήριξη	☐	Εγγυήσεων	☐		
Εξυπηρέτηση πελατών	☐	Συναλλαγματικός	☐		
Πρώθηση πωλήσεων	☐	Διατήρησης Αποθεμάτων	☐		
Μεταφορές	☐	Άλλος	☐		
Αποθήκευση	☐				
Χρηματοδότηση	☐				
Ποιοτικός έλεγχος	☐				
Διοικητικές υπηρεσίες	☐				
Λοιπές υπηρεσίες	☐				
Άλλες	☐				
Υπάρχει αλλαγή στις λειτουργίες που αναλαμβάνει η επιχείρηση	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐	Υπάρχει αλλαγή στους κινδύνους που αναλαμβάνει η επιχείρηση	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐		

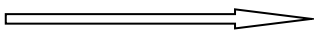
¹ Υπάρχει δυνατότητα πολλαπλής επιλογής

1.7 Συμπεράσματα οικονομικής ανάλυσης

1.7.1 Σύνοψη συγκριτικών αποτελεσμάτων των υπό εξέταση ενδοομιλικών συναλλαγών

Ακολουθεί πίνακας συγκριτικών αποτελεσμάτων των ενδοομιλικών συναλλαγών:

Αύξων αριθμός συναλλαγής	1
Συμβαλλόμενο μέρος	0
Αντι-Συμβαλλόμενο μέρος	0
Αξία συναλλαγής (€)	0,00€

Περιγραφή συναλλαγής			
.....			
Αποτελέσματα μελέτης			
Μέθοδος Σταθμικού μέσου			
1 ^ο Τεταρτημόριο (Q1)	0,00%	Μέθοδος τεκμ.	0
Διάμεσος (Median)	0,00%	Δείκτης τεκμ.	0
3 ^ο Τεταρτημόριο (Q3)	0,00%		
Συμπεράσματα οικονομική ανάλυσης			
Συγκριτικό αποτέλεσμα κοστολόγησης ανάλυσης			0,00%
Περίπτωση Α	Εντός ενδ. εύρους / Εναρμονισμός με ALP	.....	
Περίπτωση Β	Εντός ενδ. εύρους / Εναρμονισμός με ALP για ελ. Φορολ. Σκοπούς ..		
Περίπτωση Γ	Εντός ενδ. εύρους / Υπολογισμός λογιστικών διαφορών	....	
Αξία επιβάρυνσης			<input data-bbox="916 701 1251 752" type="text"/>

1.7.2 Περιγραφή Κωδικών Δραστηριότητας τύπου NACERev. 2 της επιχειρησιακής δραστηριότητας

Στην υποενότητα αυτή παραθέτονται οι οικονομικές δραστηριότητες της υπό ελεγχο εταιρείας και η ταξινόμηση τους βάση της Στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σε συντομογραφία NACE (Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne). Η NACE ταξινομεί σε τετραγώνιο επίπεδο στατιστικά στοιχεία οικονομικών δραστηριοτήτων. Η τελευταία αναθεώρηση είναι η NACERev.2 της οποίας η εφαρμογή ξεκίνησε το 2007.

1.7.3 Σύντομη περιγραφή δραστηριότητας της εταιρείας στη βάση δεδομένων TP Catalyst , AMADEUS

Εδώ, παρατίθεται σύντομη περιγραφή δραστηριότητας στην αγγλική γλώσσα από τη βάση δεδομένων TP Catalyst, Amadeus.

2. «Πληροφορίες σχετικά με την εταιρεία»

2.1 Γενική επισκόπηση της Εταιρείας

2.2 Δραστηριότητα της Εταιρείας

2.3 Στρατηγική της Εταιρείας

2.4 Οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας

Στην 2^η ενότητα ξεκινά μία πιο λεπτομερής ανάλυση της εταιρείας. Για τις υποενότητες που ακολουθούν μπορεί κανείς να αντλήσει στοιχεία από τις ιστοσελίδες των εταιρειών/ ομίλων και να τα εντάξει μέσα στον φάκελο. Στοιχεία, όπως η ιστορική αναδρομή και εξέλιξη της εταιρείας, η περιγραφή δραστηριότητας, η στόχοι και η στρατηγική δίνουν μία σφαιρική εικόνα στον αναγνώστη για τον υπόχρεο φορολογούμενο. Το ίδιο ισχύει και για τα οικονομικά αποτελέσματα, στα οποία παρουσιάζονται οι Ισολογισμοί και τα Αποτελέσματα Χρήσεως της μητρικής και των

θυγατρικών επιχειρήσεων. Παραδείγματα ισολογισμού και αποτελεσμάτων χρήσεως παρατίθενται ως εξής:

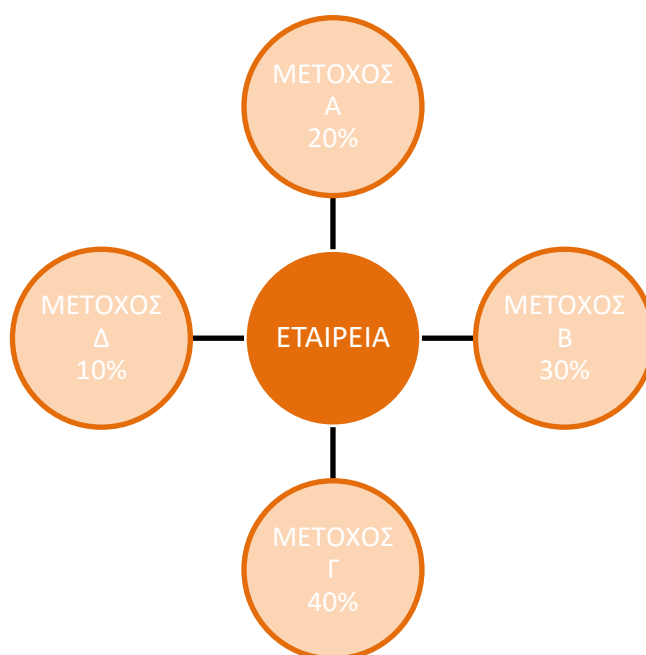
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΨΥ 31/12/20ΧΧ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	
Έπιπλα & σκεύη	10.000€	Μετοχικό Κεφάλαιο	36.500€
Αποσβεσμένα έπιπλα & σκεύη	- 4.000€	Αποθεματικά Τακτικά	1.000€
<u>Αναπόσβεστη αξία</u>	<u>6.000€</u>	ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	37.500 €
Μηχανήματα	30.000€		
Αποσβεσμένα μηχανήματα	-22.500€		
<u>Αναπόσβεστη αξία</u>	<u>7.500€</u>		
Γήπεδα & οικόπεδα	2.000€		
ΣΥΝΟΛΟ ΜΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ	15.500€		
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
ΑΠΘΕΜΑΤΑ		Γραμμάτια πληρωτέα >1 έτους	2.500€
Εμπορεύματα	22.000€	<u>Μακρ. Δάνεια Τραπεζών</u>	14.000€
Προκαταβολές σε προμηθευτές	3.000€		
ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ		ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
Πελάτες	7.500€	Προμηθευτές	7.500€
Γραμμάτια Εισπρακτέα	5.000€	Γραμμάτια πληρωτέα	2.500€
Χρεώστες	1.000€	Υποχρεώσεις από φόρους και τέλη	1.500€
<u>ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ</u>		Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.000€
Καταθέσεις όψης	4.500€	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	29.000€
Ταμείο	8.000€		
ΣΥΝΟΛΟ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ	51.000€		
		ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	66.500€
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	66.500€		

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ ΧΨΥ 31/12/2ΧΧΧ

Πωλήσεις	22.000€
<i>ΜΕΙΟΝ</i>	
Κόστος πωλήσεων	<u>4.500€</u>
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ	17.500€
<i>ΠΛΕΟΝ</i>	
Έσοδα από προμήθειες – μεσιτείες	250€
Έσοδα συμμετοχών	260€
Κέρδη από πώληση επίπλων	150€
Κέρδη από πώληση συμμετοχών	<u>250€</u>
ΣΥΝΟΛΟ	18.410€
<i>ΜΕΙΟΝ</i>	
Αμοιβές προσωπικού	3.500€
Ασφάλιστρα	720€
Γενικά <u>έξοδα</u>	1200€
Έξοδα διαφημίσεων	250€
Αποσβέσεις επίπλων	800€
Αποσβέσεις κτηρίων	1600€
Έξοδα μεταφορών	<u>480€</u>
ΜΕΡΙΚΑ ΚΕΡΔΗ	9.860€
<i>ΠΛΕΟΝ</i>	
Τόκοι πιστωτικοί	150€
<i>ΜΕΙΟΝ</i>	
Τόκοι χρεωστικοί	260€
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	9.750€
<i>ΜΕΙΟΝ</i>	
Ζημία από <u>καταστροφή</u> Η/Υ	<u>130€</u>
ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ	9.620€

2.5 Νομική δομή της Εταιρείας

2.6 Οργανωτική δομή της Εταιρείας

Ακολουθεί η διαμόρφωση του ΔΣ της εταιρείας από 01/01/2XXX- 31/12/2XXX:

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Α (Όνοματεπώνυμο)	Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
Β (Όνοματεπώνυμο)	Αντιπρόεδρος
Γ (Όνοματεπώνυμο)	Μέλος
Δ (Όνοματεπώνυμο)	Μέλος

Στην οργανωτική δομή μπορεί να προστεθεί κατά επιλογή και το οργανόγραμμα της εταιρείας.

2.7 Λειτουργική Ανάλυση Εταιρείας

2.7.1 Επιτελούμενες λειτουργίες

Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή του περιεχομένου των λειτουργιών της εταιρικής δραστηριότητας ενδεικτικά με χρήση πίνακα σε συνδυασμό με συμπληρωματική λεκτική περιγραφή.

2.7.2 Κίνδυνοι

Στην παρούσα υποενότητα αναλύονται οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα της επιχείρησης, τις υποχρεώσεις και τις λειτουργίες της και η κατηγοριοποίηση των προκλήσεων ανάλογα με τη φύση τους. Η κατηγοριοποίηση

των κινδύνων, η ανάπτυξη μεθοδολογίας αναγνώρισης, αξιολόγησης, ταξινόμησης και αντιμετώπισής τους είναι διαφορετική από εταιρεία σε εταιρεία, ειδικά όταν πρόκειται για εταιρείες διαφορετικών κλάδων δραστηριοποίησης.

Ακολουθεί ενδεικτικός πίνακας ανάλυσης κινδύνων σε επίπεδο επιχειρησιακής οντότητας (τα ✓ είναι τοποθετημένα με τυχαίο τρόπο):

Κατηγορία κινδύνου	Σημαντικός	Αυξημένος	Μέτριος	Περιορισμένος	Ελάχιστος
Επιχειρηματικός		✓			
Εμπορικός			✓		
Πιστωτικός	✓				
Ρευστότητας					✓
Λειτουργικός				✓	
Νομικός	✓				
Διασύνδεσης		✓			
Παραγωγής					✓
Συστημάτων IT				✓	
Τεχνολογικός			✓		
Συστημικός		✓			
Πολιτικός		✓			
Πληθωρισμού				✓	
Χρηματ/κος	✓				
Επιτοκίου					✓
Συστηματικός			✓		
Συναλλαγματικός		✓			

Έπειτα, περιγράφεται συνοπτικά το περιεχόμενο των κινδύνων της εταιρικής δραστηριότητας.

2.7.3 Περιουσιακά στοιχεία

Ακολουθεί αναφορά στα ενσώματα και στα άυλα περιουσιακά στοιχεία (σε περίπτωση που υπάρχουν) που χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση της εταιρικής δραστηριότητας. Παρατίθενται, κατά βούληση, πίνακες με κατηγοριοποιημένα πάγια (Οικόπεδα, κτήρια, μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός, πάγια υπό κατασκευή κτλ.), με τα κόστη κτήσης τους και τις αποσβέσεις τους.

2.7.4 Ειδικές επιχειρηματικές στρατηγικές

Κατά τη διάρκεια του εξεταζόμενου φορολογικού έτους είτε έλαβε χώρα κάποια ειδική επιχειρηματική στρατηγική είτε όχι, ο συντάκτης του φακέλου οφείλει να το αναφέρει. Σε περίπτωση που υπήρξε στρατηγική περιγράφεται, ενώ σε αντίθετη περίπτωση απλώς γνωστοποιείται η μη ύπαρξή της.

3^η Ενότητα «Γενικά Χαρακτηριστικά Κλάδου»

3.1 Κλαδική ανάλυση

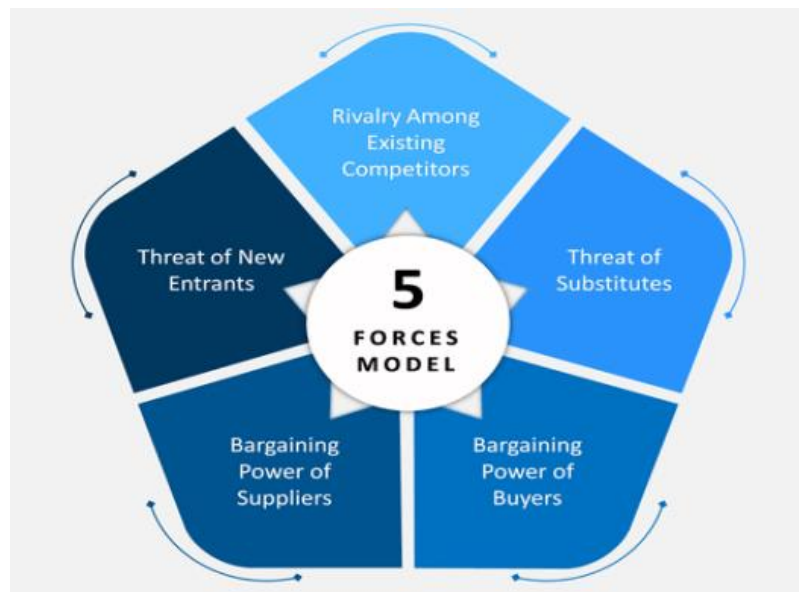
Καθορισμός σε ποιόν κλάδο ανήκει η εταιρεία με βάση τη δραστηριότητα της. Με την κλαδική ανάλυση μπορεί κανείς να εξετάσει σημαντικές ανταγωνιστικές

παραμέτρους, όπως ποιες οι επιχειρήσεις που κινούνται στον ίδιο κλάδο και επομένως ποιοι οι άμεσοι ανταγωνιστές, ποιές οι τάσεις που παρατηρούνται και οι αλλαγές και γενικά οι οικονομικές συνθήκες του άμεσου περιβάλλοντος της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, αναλύεται η δομή του κλάδου, η εγχώρια αγορά και η διεθνής αγορά και τα συμπεράσματα που προκύπτουν.

Τα τελευταία χρόνια, η ανθρωπότητα κλονίστηκε από μία πρωτόγνωρη υγειονομική κρίση με πολυ-επίπεδη επιρροή παγκοσμίως. Ο Covid 19, μία ασθένεια που προέκυψε εντελώς απρόβλεπτα και με ραγδαία ταχύτητα οδήγησε σε ύφεση και σε επιχειρηματική στασιμότητα, είναι ένας παράγοντας που αναλύεται μέσα στα πλαίσια της κλαδικής μελέτης, καθώς αποτελεί έναν παράγοντα που αδιαμφισβήτητα κλόνισε την ισορροπία της αγοράς. Σε τέτοιες περιπτώσεις, όπως αυτή, αφιερώνεται μία υποενότητα στην οποία περιγράφονται οι επιπτώσεις και ο βαθμός του αρνητικού αντίκτυπου στο προς έρευνα φορολογικό έτος.

3.2 Ανάλυση Porter

Το μοντέλο του Porter ή αλλιώς το «Μοντέλο των 5 Δυνάμεων» αφορά την ανάλυση του ανταγωνισμού που αντιμετωπίζει μία επιχείρηση μέσα στα πλαίσια της αγοράς. Στην ουσία, αναλύεται η ελκυστικότητα μίας αγοράς, κατά συνέπεια η κερδοφορία της σε συνάρτηση με το επίπεδο του υφιστάμενου ανταγωνισμού.

- **Υφιστάμενος Ανταγωνισμός**

Η δύναμη του υφιστάμενου ανταγωνισμού είναι η κυριότερη του μοντέλου και αναφέρεται στη τάση και στις μεθόδους που αναπτύσσουν οι επιχειρήσεις μέσα σε μία αγορά με σκοπό να υπερτερήσουν των αντιπάλων τους.

- **Απειλή νέων ανταγωνιστών**

Όταν τα εμπόδια εισόδου μίας επιχείρησης σε μία νέα αγορά είναι χαμηλά τότε ταυτόχρονα αυξάνεται ο κίνδυνος εισόδου νέων ανταγωνιστών, ενώ αντίστροφα όταν τα εμπόδια είναι υψηλά, τότε ο κίνδυνος εισόδου είναι μικρότερος. Τα πιο γνωστά εμπόδια εισόδου είναι η ύπαρξη οικονομικών κλίμακας, το brand loyalty και οι απαιτήσεις σε κεφάλαιο.

- **Απειλή των υποκατάστατων αγαθών**

Τα υποκατάστατα προϊόντα είναι δύο ή περισσότερα αγαθά για τα οποία αν προκύψει αύξηση της τιμής του ενός, παρατηρείται αύξηση στη ζήτηση του άλλου. Αυτό σημαίνει ότι η απειλή των υποκατάστατων αγαθών έγκειται στο όριο της τιμής που θέτουν οι επιχειρήσεις για ένα προϊόν, πάνω από το οποίο οι καταναλωτές θα στραφούν σε ένα άλλο οικονομικότερο. Τα χαρακτηριστικά που αυξάνουν την απειλή των υποκατάστατων είναι κυρίως η ύπαρξη πλήθους ποιοτικών διαθέσιμων υποκατάστατων και η συμφέρουσα τιμή τους σε σχέση με τα αγαθά που υποκαθιστούν.

- **Η διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών**

Οι προμηθευτές, ανά πάσα στιγμή, μπορούν να αυξήσουν τις τιμές των προϊόντων ή να μειώσουν τη ποσότητα των αγαθών που πωλούν με αρνητικό αντίκτυπο στη κερδοφορία της επιχείρησης, ειδικά στη περίπτωση όπου η αύξηση των τιμών δεν γίνει αποδεκτή από τους καταναλωτές.

- **Η διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών**

Οι αγοραστές από την άλλη, σε αντίθεση με τους προμηθευτές, ασκούν πιέσεις στην αγορά να μειώσει τις τιμές και να αυξήσει την προσφερόμενη ποιότητα των προϊόντων με συνέπεια την χαμηλή κερδοφορία των επιχειρήσεων.

Όλα τα παραπάνω μεταφέρονται στην επόμενη ενότητα **3.2.2 «Η ανάλυση Porter στο επίπεδο της εξεταζόμενης εταιρείας»** και με βάση τα δεδομένα της, παραθέτονται η απειλή νέων εισροών-εκροών, η διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών και αγοραστών που σχετίζονται με την εταιρεία, η απειλή υποκατάστατων αγαθών στην αγορά σε σχέση με τα προϊόντα που πουλά και ο ανταγωνισμός μεταξύ υφιστάμενων επιχειρήσεων του κλάδου.

3.3 Ανάλυση SWOT

Στην ανάλυση SWOT μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένας πίνακας με τέσσερα επίπεδα στα οποία παραθέτονται τα δυνατά σημεία, τα αδύνατα σημεία, οι ευκαιρίες και οι απειλές του κλάδου του υπόχρεου φορολόγησης.

Παραδείγματος χάρη:

Δυνατά Σημεία	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Τα περισσότερα προϊόντα που προσφέρει ο κλάδος αποτελούν είδη πρώτης ανάγκης. ❖ Η προσφορά τεράστιας ποικιλίας προϊόντων και ο συνεχής ανεφοδιασμός στο σύνολο των εθνών. ❖ Οι καλύτερες τιμές που επιτυγχάνονται λόγω οικονομικών κλίμακας. ❖ Η άμεση είσοψη των απαιτήσεων (πωλήσεις κυρίως της μεριπτοί), έναντι σημαντικών πιστώσεων εκ μέρους των προμηθευτών. ❖ Η επίσκεψη στο σούπερ μάρκετ αποτελεί μια καθημερινή σχεδόν συνήθεια για τους καταναλωτές.
Αδύνατα Σημεία	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Τα περισσότερα προϊόντα που προσφέρει ο κλάδος αποτελούν είδη πρώτης ανάγκης. ❖ Η προσφορά τεράστιας ποικιλίας προϊόντων και ο συνεχής ανεφοδιασμός στο σύνολο των εθνών. ❖ Οι καλύτερες τιμές που επιτυγχάνονται λόγω οικονομικών κλίμακας. ❖ Η άμεση είσοψη των απαιτήσεων (πωλήσεις κυρίως της μεριπτοί), έναντι σημαντικών πιστώσεων εκ μέρους των προμηθευτών. ❖ Η επίσκεψη στο σούπερ μάρκετ αποτελεί μια καθημερινή σχεδόν συνήθεια για τους καταναλωτές.
Ευκαιρίες	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Τα περισσότερα προϊόντα που προσφέρει ο κλάδος αποτελούν είδη πρώτης ανάγκης. ❖ Η προσφορά τεράστιας ποικιλίας προϊόντων και ο συνεχής ανεφοδιασμός στο σύνολο των εθνών. ❖ Οι καλύτερες τιμές που επιτυγχάνονται λόγω οικονομικών κλίμακας. ❖ Η άμεση είσοψη των απαιτήσεων (πωλήσεις κυρίως της μεριπτοί), έναντι σημαντικών πιστώσεων εκ μέρους των προμηθευτών. ❖ Η επίσκεψη στο σούπερ μάρκετ αποτελεί μια καθημερινή σχεδόν συνήθεια για τους καταναλωτές.
Απειλές	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Τα περισσότερα προϊόντα που προσφέρει ο κλάδος αποτελούν είδη πρώτης ανάγκης. ❖ Η προσφορά τεράστιας ποικιλίας προϊόντων και ο συνεχής ανεφοδιασμός στο σύνολο των εθνών. ❖ Οι καλύτερες τιμές που επιτυγχάνονται λόγω οικονομικών κλίμακας. ❖ Η άμεση είσοψη των απαιτήσεων (πωλήσεις κυρίως της μεριπτοί), έναντι σημαντικών πιστώσεων εκ μέρους των προμηθευτών. ❖ Η επίσκεψη στο σούπερ μάρκετ αποτελεί μια καθημερινή σχεδόν συνήθεια για τους καταναλωτές.

4^η Ενότητα «Οικονομική Ανάλυση»

4.1 Υπό εξέταση ενδοομιλικές συναλλαγές

Δημιουργείται ενδεικτικά ένας πίνακας για κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση που περιλαμβάνει τον κωδικό συναλλασσομένου, την ημερομηνία του κάθε παραστατικού συναλλαγής, τον αριθμό, το είδος παραστατικού, το ποσό κάθε συναλλαγής και τη περιγραφή της.

Συναλλασσόμενος	Ημ/νία	Παραστατικό	Αιτιολογία	Χρέωση	Περιγραφή
Συνδεδεμένος Α	16/01/20XX	INV-16850	INVOICE	59.590,00€	...
Συνδεδεμένος Α	30/04/20XX	INV-20021	INVOICE	88.110,56€	...
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ				147.700,56€	

4.2 Ομαδοποίηση ενδοομιλικών συναλλαγών

Σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΟΣΑ «Ιδανικά, προκειμένου να επιτευχθεί η ακριβέστερη προσέγγιση των συνθηκών που συνάδουν με την αρχή των ίσων αποστάσεων, η αντίστοιχη αρχή πρέπει να εφαρμόζεται ένα κάθε συναλλαγή ξεχωριστά. Ωστόσο, υπάρχουν συχνά περιπτώσεις όπου κάποιες ξεχωριστές συναλλαγές συνδέονται ή παρουσιάζουν μία συνέχεια σε τόσο μεγάλο βαθμό που δεν δύναται να αξιολογηθούν επαρκώς σε αυτόνομη βάση. [...] Οι εν λόγω συναλλαγές πρέπει να αξιολογούνται συνδυαστικά χρησιμοποιώντας την πλέον κατάλληλη μέθοδο ως ορίζει η αρχή των ίσων αποστάσεων.»

Επομένως, οι συναλλαγές που έχουν την ίδια φύση, παρόμοιους συμβατικούς όρους και όρους τιμολόγησης εξετάζονται μαζί, καθώς τα ουσιώδη στοιχεία που αφορούν τη λειτουργική και οικονομική ανάλυση των εν λόγω συναλλαγών ταυτίζονται. Για τον σκοπό της αποτελεσματικότερης εξέτασής τους, οι συναλλαγές που θεωρούνται

άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν την ίδια τιμολογιακή πολιτική και τις ίδιες λειτουργίες, μπαίνουν στην ίδια κατηγορία και παρουσιάζονται ως εξής:

	Πίνακας ομαδοποιήσεων ενδοομικών συναλλαγών	
1	...	0,00€
2	...	0,00€
	Συνολική αξία ομαδοποίησης	0,00€

4.3 Τεκμηρίωση ενδοομικών συναλλαγών

4.3.1 Στοιχεία 1^{ης} συναλλαγής / Α' Ομαδοποίησης

A/A Συναλλαγής	
Συμβαλλόμενο μέρος	
Αντί-συμβαλλόμενο μέρος	
Περιγραφή φύσεως συναλλαγής	
Αξία συναλλαγής	

4.3.1.1 Λοιπά πληροφοριακά στοιχεία ομαδοποίησης-συναλλαγής και τιμολογιακής πολιτικής

Σε περίπτωση που έχει εφαρμοστεί κάποια ιδιαίτερη τιμολογιακή πολιτική στην υπό εξέταση συναλλαγή, η πολιτική αυτή περιγράφεται . Π.χ «Στα πλαίσια της υπό εξέταση συναλλαγής για τις παρεχόμενες υπηρεσίες εφαρμόζεται περιθώριο κέρδους 25%.» Διαφορετικά, αναφέρεται ότι «Στα πλαίσια της υπό εξέταση συναλλαγής δεν εφαρμόστηκε κάποια ιδιαίτερη τιμολογιακή πολιτική, καθώς η συγκεκριμένη συναλλαγή πραγματοποιήθηκε στο κόστος, χωρίς την προσθήκη κάποιου περιθωρίου κέρδους.»

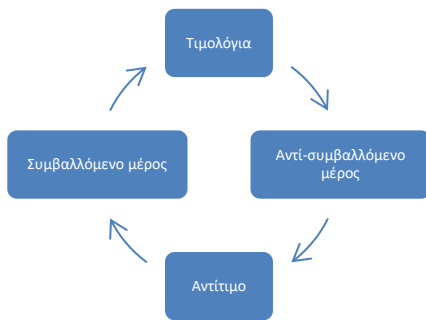
4.3.1.2 Συμβατικοί όροι

Σύντομη περιγραφή συμβάσεων, όπως:

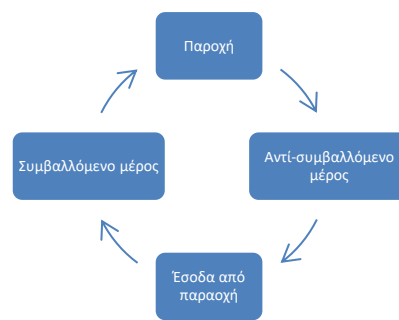
Η εταιρεία (εκμισθώτρια) έχει συνάψει σύμβαση εμπορικής μίσθωσης από την 01.01./20XX με την εταιρεία (μισθώτρια) το συνολικό μηνιαίο μίσθωμα αποθήκης (ισόγειο) συνολικής επιφάνειας 348 τ.μ στην περιοχή Καλοχωρίου Θεσσαλονίκης, ανέρχεται στα 1000€ και ισχύει έως 31/12/20XX. Επομένως, το μίσθωμα για κάθε τ.μ είναι 2,87€/ τ.μ μηνιαίως.

4.3.1.3 Ροή Τιμολογίων/ Διάγραμμα ροής συναλλαγής-ομαδοποίησης

Ροή Τιμολογίων

Διάγραμμα ροής

4.3.1.4 Λειτουργική ανάλυση

- **Επιτελούμενες λειτουργίες συναλλαγής**

Για την συγκεκριμένη συναλλαγή επιτελέστηκαν οι παρακάτω λειτουργίες : Λειτουργία παραγωγής, εμπορική λειτουργία, οικονομική λειτουργία, λειτουργία δημοσίων σχέσεων κτλ.

- **Περιουσιακά στοιχεία**

Λόγω της φύσεως της συγκεκριμένης συναλλαγής δεν χρησιμοποιήθηκε κάποιο περιουσιακό στοιχείο.» ή « Παρατίθενται παρακάτω τα κύρια περιουσιακά στοιχεία Ενσώματα και μη, τα οποία σχετίζονται με την υπό εξέταση συναλλαγή:

Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία: Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός , ηλεκτρονικοί υπολογιστές.

Άυλα περιουσιακά στοιχεία: Προσωπικό με εξειδίκευση, Τεχνογνωσία.

- **Κίνδυνοι**

Ανάλυση κινδύνων στα πλαίσια της υπό εξέταση συναλλαγής. Για παράδειγμα,

Κατηγορία κινδύνου	Σημαντικός	Αυξημένος	Μέτριος	Περιορισμένος	Ελάχιστος
Επιχειρηματικός					✓
Πιστωτικός				✓	

- **Οικονομικές συνθήκες**

Δεν υφίστανται συνθήκες αγοράς διαφορετικές από αυτές που αναφέρθηκαν στη σχετική ενότητα, αναφορικά με τον κλάδο, ώστε να επηρεάσουν την τιμολόγηση της υπό εξέταση συναλλαγής.

- **Ειδικές στρατηγικές**

Δεν εφαρμόζεται κάποια ειδική επιχειρηματική στρατηγική η οποία να έχει επηρεάσει την τιμολόγηση της υπό εξέταση συναλλαγής.

- **Λειτουργικό προφίλ**

Στα πλαίσια της υπό εξέταση συναλλαγής/ ομαδοποίησης η εταιρεία λειτουργεί ως πάροχος ή ως λήπτης υπηρεσιών/ αγαθών.

4.3.1.4 Οικονομική Ανάλυση

Για παράδειγμα: Από την εν λόγω συναλλαγή δεν προκύπτει κέρδος η ζημιά, απλά λαμβάνονται υπηρεσίες το κόστος χωρίς την προσθήκη κάποιου περιθωρίου κέρδους. Σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΟΣΑ δεν πρέπει να υφίσταται παροχή υπηρεσιών και αγαθών με υπολογισμό κέρδους από μία εταιρεία συνδεδεμένη σε μία άλλη συνδεδεμένη, οι οποίες ήδη προέρχονται από τρίτα μέρη ή συνδεδεμένα. Συνεπώς, η εν λόγω συναλλαγή μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στα πλαίσια της «αρχής των ίσων αποστάσεων».

Η

Από την εν λόγω συναλλαγή δεν προκύπτει κέρδος η ζημιά απλά μεταβιβάζονται διενεργηθείσες δαπάνες του παρέχοντος συμβαλλόμενου στον λαμβάνων συμβαλλόμενο, καθώς οι ληφθείσες υπηρεσίες διενεργήθηκαν για έργα που αφορούσαν τον λήπτη. Το γεγονός αυτό δηλαδή ότι δεν γίνεται κάποια προσθήκη περιθωρίου κέρδους είναι σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΟΣΑ.

Συνεπώς, βάσει των ανωτέρω, η εν λόγω συναλλαγή μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στα πλαίσια της αρχής των «ίσων αποστάσεων».

4.3.1.5 Επιλογή μεθόδου Τεκμηρίωσης

Οι μέθοδοι τεκμηρίωσης και οι οδηγίες από τον ΟΟΣΑ παραθέτονται συνοπτικά στα παραρτήματα στο τέλος του φακέλου. Στην υποενότητα αυτή, παρουσιάζονται οι λόγοι αποδοχής ή απόρριψης κάθε μίας από τις μεθόδους τεκμηρίωσης. Διαφορετικά, μετά την συνοπτική παρουσίαση, αναλύεται η μέθοδος τεκμηρίωσης που έχει επιλεγεί και οι λόγοι που οδήγησαν σε αυτήν την επιλογή.

Στην περίπτωση της Εταιρείας υπάρχουν απόλυτα συγκρίσιμες συναλλαγές τρίτων με αυτές των αντίστοιχων ενδοομιλικών συναλλαγών των συνδεδεμένων εταιριών με την μητρική και κατά συνέπεια είναι δυνατόν να εφαρμοστεί η Μέθοδος «της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής (CUP)».

4.3.1.6 Εφαρμογή επιλεγθείσας μεθόδου τεκμηρίωσης

Εφόσον έχει επιλεγεί, για παράδειγμα, η μέθοδος της συγκρίσιμης μη ελεγχόμενης τιμής (CUP), περιγράφεται η εφαρμογή της στα πλαίσια της ενδοομιλικής τιμολόγησης.

Για την εφαρμογή της μεθόδου CUP, η επιλογή των εξωτερικών συγκριτικών δεδομένων έγινε τη χρήση δεδομένων από την Τράπεζα της Ελλάδος ή από αξιόπιστες βάσεις δεδομένων, αντίστοιχων με τις πραγματοποιηθείσες συναλλαγές.

Αντίστοιχα αν η επιλεχθείσα μέθοδος τεκμηρίωσης είναι μέθοδος που βασίζεται στο κέρδος π.χ μέθοδος καθαρού κέρδους συναλλαγής (TNMM), τότε αναφέρεται ο τρόπος υπολογισμού του δείκτη επιπέδου κερδοφορίας.

Έχοντας εντοπίσει τις συγκρίσιμες εταιρίες, υπολογίστηκε ένας δείκτης επιπέδου κερδοφορίας. Συγκεκριμένα ως δείκτης κερδοφορίας αυτός του λειτουργικού περιθωρίου κέρδους, οριζόμενος ως το κλάσμα :

$$= \frac{\text{Λειτουργικό κέρδος/(Ζημία)}}{\text{Κύκλος Εργασιών}}$$

4.3.1.7 Αποτελέσματα συγκριτικής ανάλυσης

Από τη διεξαχθείσα μελέτη συγκριτικών στοιχείων υπολογίστηκε ένα ενδοτεταρτημοριακό εύρος από 3,29€ έως 8,65€ και διάμεσο 6,10€ . Το συνολικό εύρος του συγκριτικού δείγματος κυμάνθηκε από 3,67€ έως 20,00€ στο σύνολο των 22 παρατηρήσεων.

- **Κοστολογική Ανάλυση συναλλαγής**

Σύμφωνα με τη κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων χρήσης της εταιρείας με το υπό εξέταση φορολογικό έτος. Η οποία παρατίθεται στον κάτωθι πίνακα, υπολογίστηκε ένα δείκτης καθαρού περιθωρίου κέρδους (NCP)/ λειτουργικού περιθωρίου κέρδους(OM) ίσος με 13,25%.

- **Συμπεράσματα**

Από τα παραπάνω αποτελέσματα, προκύπτει ότι οι ενδοομιλικές συναλλαγές, μεταξύ της μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών της λαμβανομένων υπ' όψιν και των διαφορών που συμπεριλήφθησαν στην κατάσταση φορολογικής αναμόρφωσης, κρίνονται αποδεκτές Η

Βάσει της ανωτέρω κοστολογικής ανάλυσης και των αποτελεσμάτων της οικονομικής ανάλυσης του σχετικού συγκριτικού δείγματος διαπιστώνεται ότι η τιμολόγηση της υπό εξέταση συναλλαγής εμπίπτει εντός του ως άνω προσδιορισθέντος ενδοτεταρτημοριακού εύρους και συνεπώς ευθυγραμμίζεται με την «αρχή της τήρησης των ίσων αποστάσεων». Η

Βάση τις ανωτέρω κοστολογικής ανάλυσης και των αποτελεσμάτων της οικονομικής ανάλυσης του σχετικού συγκριτικού δείγματος διαπιστώνεται ότι η τιμολόγηση της υπό εξέταση συναλλαγής δεν εμπίπτει εντός του ως άνω προσδιορισθέντος ενδοτεταρτημοριακού εύρους και προκύπτει λογιστική διαφορά της τάξεως των 58.210€ που επιβαρύνει την εταιρεία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Συμπεράσματα, περιορισμοί της εργασίας & προτάσεις για μελλοντική έρευνα

8.1 Συμπεράσματα

Το φαινόμενο του σχηματισμού εταιρικών ομίλων είναι αρκετά σύνηθες στην σύγχρονη διεθνή επιχειρηματική πραγματικότητα, ως συνέπεια των οικονομιών που προχωρούν με γοργούς ρυθμούς. Σχεδόν κάθε μεγάλη επιχείρηση είναι οργανωμένη ως όμιλος, ως ένα σύμπλεγμα θυγατρικών εταιρειών υπό την επιρροή και τον έλεγχο μίας μητρικής εταιρίας. Η εταιρική αυτή ένωση αποδεικνύεται ένα πολύτιμο οργανωτικό εργαλείο, καθώς βοηθά κάθε επιχείρηση μέσα σε αυτήν να αναπτύσσεται και να αποδίδει ως μονάδα, αλλά και ως ομάδα με τις υπόλοιπες συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Ωστόσο, πίσω από την ευνοϊκή εικόνα ενός ομίλου, πολλές φορές ελλοχεύει μονόπλευρος έλεγχος από τις μητρικές προς τις θυγατρικές, με αποτέλεσμα οι θυγατρικές να λαμβάνουν αποφάσεις δυσμενείς για τις ίδιες με μοναδικό όφελος προς την μητρική ή τον όμιλο συνολικά.

Στα πλαίσια της συνεργασίας των επιχειρήσεων για την εξυπηρέτηση ενός σκοπού κοινού ή όχι, οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις αναπτύσσουν ενδοομιλικές συναλλαγές. Οι συναλλαγές αυτές φέρουν θετικό αντίκτυπο στην εξέλιξη του ομίλου με την παροχή υπηρεσιών και αγαθών, την άμεση κατανομή των πόρων, την ευελιξία και αυτονομία του ομίλου σε σχέση με την αγορά, χωρίς τους περιορισμούς της «δίκαιης» τιμής βάσει των δεδομένων της αγοράς. Συνδυαστικά, οι όμιλοι που δραστηριοποιούνται στην διεθνή αγορά, καρπώνονται τις διαφορές των φορολογικών συστημάτων και χρησιμοποιώντας πρακτικές επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού καταλήγουν σε φοροδιαφυγή με σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερων περιθωρίων κέρδους.

Ο ΟΟΣΑ και οι αντίστοιχες φορολογικές αρχές των χωρών σε διεθνές επίπεδο έρχονται να επιλύσουν το πρόβλημα της φοροδιαφυγής και του αθέμιτου ανταγωνισμού με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές και τη νομοθεσία που βασίζεται πάνω σε αυτές. Στόχος τους είναι η εξασφάλιση της δίκαιης ενδοομιλικής τιμολόγησης με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων και συνεπώς η εξομάλυνση του αθέμιτου ανταγωνισμού. Το βασικότερο εργαλείο τους είναι οι μέθοδοι τιμολόγησης των ενδοομιλικών συναλλαγών που βασίζονται στην κατανόηση της φύσης της συναλλαγής, στη διαθεσιμότητα αξιόπιστων πληροφοριών και στην κατανόηση των συνθηκών της συναλλαγής. Οι επιχειρήσεις επιλέγουν τη καταλληλότερη για αυτούς μέθοδο και οφείλουν να τη συνδυάζουν πάντα με την αρχή των ίσων αποστάσεων.

Οι φορολογικές αρχές, παράλληλα, απαιτούν από τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις τη σύνταξη φακέλων τεκμηρίωσης, ώστε να ελέγξουν αν οι υποκείμενοι σε φόρο τηρούν της κατευθυντήριες του ΟΟΣΑ και την επικείμενη φορολογική νομοθεσία. Οι φάκελοι τεκμηρίωσης προσφέρουν πολύ-επίπεδη πληροφόρηση για την επιχείρηση και τον όμιλο και την επιβεβαίωση ότι οι ενδοομιλικές συναλλαγές πραγματοποιούνται με βάση την αρχή των ίσων αποστάσεων. Επομένως, η καλύτερη επεξήγηση και απόδειξη ότι η μέθοδος που χρησιμοποιεί η κάθε επιχείρηση είναι η καταλληλότερη για αυτήν είναι μεγάλης κρισιμότητας και σημασίας για μία επιτυχημένη άμυνα της επιχείρησης έναντι των φορολογικών διοικήσεων. Παρ'όλες, όμως, τις προσπάθειες ελέγχου και απενοχοποίησης των ενδοομιλικών συναλλαγών, η φύση τους καθίσταται διαφορούμενη, καθώς οι συναλλαγές εξακολουθούν να αποτελούν έναν «πονηρό» ελιγμό για μετατόπιση κερδών από χώρες με υψηλή φορολογία σε χώρες με χαμηλή φορολογία.

8.2 Περιορισμοί της εργασίας

Στην παρούσα εργασία αναλύθηκαν κυρίως το περιεχόμενο των ενδοομιλικών συναλλαγών, η νομοθεσία που τις πλαισιώνει, οι κατευθυντήριες του ΟΟΣΑ, οι μέθοδοι τεκμηρίωσης των ενδοομιλικών συναλλαγών και ο φάκελος τεκμηρίωσης σε θεωρητικό επίπεδο. Στο κομμάτι του φακέλου τεκμηρίωσης, θα ήθελα να έχω πρόσβαση σε φακέλους τεκμηρίωσης πολλών επιχειρήσεων, με πραγματικά στοιχεία και περιγραφές πάνω σε αυτά, ώστε να αποκτήσω καλύτερη αντίληψη πάνω στην πρακτική ανάλυση των δεδομένων των συναλλαγών και στον τρόπο που εξάγονται τα συμπεράσματα. Ο μεγαλύτερος περιορισμός της έρευνας μου, λοιπόν, καθίσταται το φορολογικό απόρρητο της εκάστοτε εταιρείας.

8.3 Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα

Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα εντάχθηκε στις επιχειρήσεις το myData, μία ηλεκτρονική πλατφόρμα με την οποία εισάγονται τα ηλεκτρονικά βιβλία στην καθημερινότητα των επιχειρήσεων. Το myData έχει στόχο την αυτοματοποιημένη δήλωση φορολογίας μέσω της αυτόματης διαβίβασης των συναλλαγών και την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Θα είχε, επομένως, μεγάλο ερευνητικό ενδιαφέρον η ανάλυση των αποτελεσμάτων των φακέλων τεκμηρίωσης τα τελευταία χρόνια με την ύπαρξη της εφαρμογής myData και κατά πόσο αυτή περιορίζει το φαινόμενο της φοροδιαφυγής σε περιπτώσεις ενδοομιλικών συναλλαγών. Επίσης, θα ήταν πολύ χρήσιμες οι έρευνες σε διεθνές επίπεδο σχετικά με τον τρόπο και τους παράγοντες επιλογής μεθόδων τεκμηρίωσης ανάλογα με τον κλάδο και τη δραστηριότητα των συνδεδεμένων επιχειρήσεων. Τα δεδομένα αυτά, θα βοηθούσαν ιδιαίτερα τους ομίλους να διαμορφώσουν στρατηγικές επιχειρηματικές πολιτικές και καλύτερη φορολογική συνείδηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξένη Βιβλιογραφία

- Anandarajan, A., McGhee, M., & Curatola, A. P. (2007). A guide to international transfer pricing. *Journal of Corporate Accounting & Finance*, 18(6), 33-39.
- Blair D.B., (2018), *Transfer Pricing Answer Book*, Practising Law Institute.
- Cristea, A. D., & Nguyen, D. X. (2016). Transfer pricing by multinational firms: New evidence from foreign firm ownerships. *American Economic Journal: Economic Policy*, 8(3), 170
- Eden, L. (2009). Taxes, transfer pricing, and the multinational enterprise.
- Feinschreiber, R. and Kent, M. (2012). *Transfer Pricing Handbook: Guidance on the OECD Regulations*. Published by John Wiley & Sons, Ltd
- Freinschreiber, Robert (2004). *Transfer Pricing Methods*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc Hoboken
- Greil, S. (2019). The Arm's Length Principle in the 21st Century—Alive and Kicking?. Available at SSRN 3379092.
- Heimert, A. M., & Michaelson, T. J. (Eds.). (2018). *Guide to international transfer pricing: law, tax planning and compliance strategies*. Kluwer Law International BV
- Henderson, B. D. (1989). The origin of strategy. *Harvard business review*, 67(6), 139-143.
- Hirshleifer, J. (1956). On the economics of transfer pricing. *The Journal of Business*, 29(3), 172-184.
- Holtzman, Y., & Nagel, P. (2014). An introduction to transfer pricing. *Journal of management development*, 33(1), 57-61.
- Kant, C. (1990). Multinational firms and government revenues. *Journal of Public Economics*, 42(2), 135-147.
- Klassen, K. J., Lisowsky, P., & Mescall, D. (2017). Transfer pricing: Strategies, practices, and tax minimization. *Contemporary Accounting Research*, 34(1), 455-493.
- Lester, E. E. (1995). International transfer pricing rules: unconventional wisdom. *ILSA J. Int'l & Comp. L.*, 2, 283.
- Morgan, J (2016) Corporation tax as a problem of MNC organisational circuits: The case for unitary taxation. *British Journal of Politics and International Relations*, 18 (2). 463 - 481.
- Olbert, M., & Spengel, C. (2017). International taxation in the digital economy: challenge accepted?. *World Tax J.*, 3.

Rossing, P. C., Cools, M., & Rohde, C. (2017). International transfer pricing in multinational enterprises. *Journal of Accounting Education*, 39, 55–67.

Tang, Roger Y., (1993).;Transfer Pricing in the 1990S:Yax and Management Perspectives

Vijayakumar, S. (2016). What's base erosion and Profit Sharing?

<http://www.thehindu.com/news/cities/mumbai/whatsbase-erosion-and-profit-shifting/article8404293.ece>. Retrieved 7/01/2017 -202.

Dallosi, P. (2012). Transfer Pricing: Is the Comparable Uncontrolled Price Method the Best Method in all Cases?. *Acta Universitatis Danubius. (Economica)*, 8(6), 68-77.

Ylönen, M., & Teivainen, T. (2018). Politics of intra-firm trade: Corporate price planning and the double role of the arm's length principle. *New Political Economy*, 23(4), 441-457.

Ελληνική Βιβλιογραφία

Γεωργάκη, Β. Γ. (2016). Καταχρηστική Φοροαποφυγή στην άμεση φορολογία (Doctoral dissertation, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης).

Λουμιώτης, Β.,(2021). Διαχείριση Κινδύνων και Εσωτερικός Έλεγχος . Γ' Έκδοση, Αθήνα:

Νεγκάκης, Χ. (2021). Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Εξειδικευμένα Θέματα. εκδόσεις Αειφόρος λογιστική.Ινστιτούτο Εκπαίδευσης ΣΟΕΛ.

Τσουρουφλής, Α. (2010). Η Ενδοομιλική Τιμολόγηση-Transfer Pricing. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.

Τσουρουφλής, Α. και Φορτσάκης Θ., (2010). Η ενδοομιλική τιμολόγηση Transfer Pricing. Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.

Φινokaλιώτης, Κ.Δ., (2014). Φορολογικό Δίκαιο: Ουσιαστικό Μέρος- Φορολογική διαδικασία- Φορολογική Δικονομία. Ε' έκδοση, Αθήνα-Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ.

Διαδικτυακή Βιβλιογραφία

www.taxheaven.gr

www.taxlaw.gr

<https://www.taxheaven.gr/circulars/27563/arora-fakelos-endoomilikwn-synallagwn-en-arxh-hn-arxh-twn-iswn-apostasewn-arms-length-principle>

<https://www.forologikanea.gr/news/pleonektimata-kai-meionektimata-methodon-endoomilikis-timologisis/>

<https://www.transferpricingsolutions.com.au/insights/to-cup-or-not-to-cup-a-transfer-pricing-dilemma/>

https://www.transferpricing.gr/uncategorized/methodos_tekmhriwshs/

<https://www.profitwell.com/recur/all/cost-plus-pricing>

<https://www.valentiam.com/newsandinsights/profit-split-method>

https://www.taxheaven.gr/pagesdata/Transfer%20Pricing_27_3_2015.pdf

<https://www.e-forologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=ECDE66A5AA30757C.1D031AEA53&version=2022/01/10>

<https://www.taxheaven.gr/circulars/18916/pol-1144-15-5-2014>